

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	31. 7.
KLASIFIKACIJA:	20 25 GOD.
BROJ:	00-72/25-78
VEZA:	
EPA:	642XXVIII
SKPAGENICA:	
PRILOG:	

Broj: 25/2881-5

Podgorica, 31.07.2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 10
81000 Podgorica

Predmet: Dostavljanje Izvještaja o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini

Poštovani,

U skladu sa članom 49 stav 1 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) u prilogu dostavljamo Izvještaj o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini.

Takođe, u prilogu su Odluka o utvrđivanju Izvještaja o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini i Odluka o određivanju predstavnika Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja Izvještaja o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini.

Navedeni izvještaj se dostavlja u pisanoj formi u 35 kopiranih primjeraka i u elektronskoj formi, na CD-u.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore,
- A/a.

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372 70. 510-4171-40. 520-34498-80

Broj: 25/2881-4

Podgorica, 28.07.2025. godine

Na osnovu člana 49 stav 1 tačka 6 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) i člana 18 tačka 5 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 56/25), Odbor Agencije na sjednici od 28.7.2025. godine, donio je

O D L U K U

1. Za predstavnike Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri razmatranja Izveštaja o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini, određuju se:
 - dr Veljko Vasiljević, predsjednik Odbora;
 - Milica Petrović Simonović, članica Odbora; i
 - Igor Telebak, izvršni direktor.
2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora

Dr. Veljko Vasiljević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore;
- A/a.

Broj: 25/2881-2
Podgorica, 28.07.2025. godine

Na osnovu člana 49 stav 1 tačka 6 Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) i člana 18 tačka 5 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 56/25), Odbor Agencije, na sjednici od 28.7.2025. godine, donio je

O D L U K U

1. Utvrđuje se Izvještaj o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini.
2. Izvještaj iz tačke 1 dispozitiva ove odluke dostavlja se Skupštini Crne Gore, do 31. jula 2025. godine.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora
Dr. Veljko Vasiljević

Dostaviti:

- Skupštini Crne Gore;
- A/a.

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

**IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA U VEZI SA
REGULISANIM KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA
U 2024. GODINI**

Podgorica, jul 2025. godine

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR	9
2. UVOD	11
3. NADLEŽNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA	13
4. FINANSIRANJE AGENCIJE U DIJELU KOJI SE ODNOsi NA OBAVLJANje POSLOVA U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA	14
5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA	16
5.1. Normativne aktivnosti	16
5.2. Davanje saglasnosti na predlog cijena usluga	17
5.2.1. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu	17
5.3. Licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti	19
5.4. Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking)	20
5.5. Druge aktivnosti Agencije	26
6. PRIMJENA CIJENA USLUGA I ANALIZA OSTVARENih ELEMENATA REGULATORNOG PRIHODA ZA 2024. GODINU	28
6.1. Primjena cijena usluga za 2024. godinu	28
6.2. Utvrđeni i ostvareni regulatorni prihod za 2024. godinu.....	31
6.3. Analiza utvrđenih i ostvarenih elemenata regulatornog prihoda za 2024. godinu	31
6.3.1. Troškovi poslovanja	31
6.3.2. Ostali poslovni prihodi.....	33
6.3.3. Obračunske veličine.....	37
6.3.4. Troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškovi investicionog održavanja	38
6.3.5. Korekcije elemenata regulatornog prihoda za 2024. godinu	39
7. UTVRĐENI REGULATORNI PRIHOD I CIJENE USLUGA ZA 2025. GODINU.....	41
7.1. Utvrđeni regulatorni prihod za 2025. godinu.....	41
7.2. Utvrđene cijene usluga za 2025. godinu	43
8. PRIKAZ STANJA U SEKTORU.....	47

8.1. Zaposleni.....	49
8.2. Korisnici.....	50
8.3. Količine potisnute vode	53
8.4. Količine isporučene vode i prihvaćene komunalne otpadne vode	56
8.5. Mjerenje količine isporučene vode.....	59
8.6. Neprihodovana voda	61
8.7. Fakturisanje i naplata.....	63
8.8. Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	64
9. ANALIZA FINANSIJSKOG POSLOVANJA VRŠILACA.....	65
10.UKAZIVANJE NA POTREBU UNAPRJEĐENJA ZAKONSKOG OKVIRA	69
11.MEĐUNARODNA AKTIVNOST	75
12.REZIME	77
13.PRILOG - Pregled osnovnih podataka po vršiocima	81

Popis tabela

Tabela 2.1 Spisak vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti	12
Tabela 5.1 Informacije o dostavljanju podataka o poslovanju za 2024. godinu	20
Tabela 6.1 Primjena cijena usluga u 2024. godini.....	30
Tabela 7.1 Pregled utvrđenih cijena usluga za 2025. godinu na koje je Agencija dala saglasnost ..	44
Tabela 7.2 Ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2025. godinu	45
Tabela 7.3 Iznos prosječnog mjesečnog računa za regulisane komunalne djelatnosti za ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2025. godinu	45
Tabela 7.4 Pregled cijena usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama za 2025. godinu na koje je Agencija dala saglasnost.....	45
Tabela 8.1 Podjela vršilaca po djelatnostima koje obavljaju	48
Tabela 8.2 Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda po kategorijama.....	51
Tabela 8.3 Količine zahvaćene vode u 2024. godini.....	53
Tabela 8.4 Količine isporučene vode po kategorijama korisnika (m^3)	56
Tabela 8.5 Količine prihvaćene komunalne otpadne vode po kategorijama korisnika (m^3)	57
Tabela 8.6 Udio korisnika sa posebnim i zajedničkim vodomjerima i korisnika koji su paušalci	60
Tabela 8.7 Stepen neprihodovane vode	61
Tabela 8.8 Stopa naplate (%).....	63
Tabela 9.1 Struktura rashoda analiziranih vršilaca.....	66

Popis dijagrama

Dijagram 6.1 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2024. godinu	32
Dijagram 6.2 Procentualno odstupanje ostvarenih ostalih poslovnih prihoda u 2024. godini u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2024. godinu.....	35
Dijagram 6.3 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2024. godinu	36
Dijagram 6.4 Odstupanje ostvarenog u odnosu na utvrđeni broj korisnika za 2024. godinu	38
Dijagram 6.5 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine za 2024. godinu	38
Dijagram 7.1 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po djelatnostima	41
Dijagram 7.2 Udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po regionima	42
Dijagram 7.3 Uporedni prikaz udjela utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. i 2025. godinu po regionima	42
Dijagram 7.4 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po elementima regulatornog prihoda	43
Dijagram 8.1 Broj zaposlenih kod vršilaca u 2024. godini i broj zaposlenih na 1.000 korisnika	50
Dijagram 8.2 Udio broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja koji nijesu priključeni na javni kanalizacioni sistem.....	52

Dijagram 8.3 Količine vode preuzete od RVCP (m^3)	55
Dijagram 8.4 Odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta	55
Dijagram 8.5 Udio količine isporučene vode koja se ne prihvata javnim kanalizacionim sistemom	59
Dijagram 9.1 Struktura ukupnih prihoda vršilaca u 2024. godini	65
Dijagram 9.2 Struktura ukupnih rashoda vršilaca u 2024. godini	66
Dijagram 9.3 Struktura rashoda analiziranih vršilaca	67
Dijagram 10.1 Važeći vremenski okvir za utvrđivanje cijena usluga	70

1. PREDGOVOR

Komunalne djelatnosti, uključujući javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama, predstavljaju osnovni uslov za svakodnevni život građana i funkcionisanje zajednice. Obezbeđivanje ovih usluga i njihovo pružanje građanima i privredi kontinuirano, kvalitetno i pod jednakim uslovima je zakonska obaveza jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština) i vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: vršilac).

Uloga Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) u sektoru javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, koji reguliše od 2017. godine, jeste da se osigura održivo poslovanje vršilaca, zasnovano na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije, uz pružanje komunalnih usluga korisniku po pravednim cijenama i uz postizanje ravnoteže interesa korisnika i vršilaca.

Agencija u okviru poslova utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) (u daljem tekstu: Zakon) izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti; prati poštovanje uslova iz izdatih licenci; prikuplja podatke o poslovanju vršilaca i vrši poređenje učinaka njihovog poslovanja na bazi propisanih indikatora (benčmarking); propisuje minimum standarda kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti; daje saglasnost na predlog cijena usluga za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti i podnosi godišnji izvještaj o svojim aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima Skupštini Crne Gore.

Iako Agencija nominalno ima nezavisnost u obavljanju svojih poslova u regulaciji komunalnih djelatnosti, njeno djelovanje je usko povezano sa institucionalnim uticajem opština na rad vršilaca. Aktivnosti opština direktno utiču na poslovanje vršilaca, kao i na efikasnost cjelokupnog regulatornog procesa.

Međusobne odnose opština i vršilaca uređuje Zakon. Obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti vršiocu povjerava opština, zaključivanjem ugovora o povjeravanju tih poslova. Opština usvaja godišnji program rada vršioca i daje konačnu saglasnost na cijene usluga, a kroz upravne i inspekcijske mehanizme sprovodi nadzor nad zakonitošću rada vršilaca. U praksi, gotovo svi vršioci su privredna društva osnovana od strane opština, čime opštine imaju direktni uticaj na izbor upravljačkih struktura i rad samih vršilaca.

Za unaprjeđenje sektora, ključno je da se jasno razgraniče nadležnosti svih aktera u sektoru – od nadležnih organa državne uprave, opština i regulatora, do samih vršilaca. Takođe, neophodno je uspostaviti široku operativnu nezavisnost vršilaca, kako bi se omogućilo brzo i efikasno donošenje profesionalnih odluka u interesu korisnika i razvoja sektora, bez političkog uticaja. Zato je od suštinskog značaja profesionalizacija odnosa između vršilaca i njihovih osnivača, ali i osnaživanje svih institucija koje učestvuju u upravljanju sektorom regulisanih komunalnih djelatnosti. Nezavisnost vršilaca u poslovanju mora biti uravnotežena djelotvornim mehanizmima kontrole – kroz nadzor, redovne revizije i transparentno izvještavanje o radu, kao i kroz jasno definisane procedure,

odgovornost u odlučivanju, usklađenost poslovanja sa relevantnim zakonskim okvirima, te primjenu savremenih principa upravljanja i organizacione odgovornosti.

Kao posrednik između zaštite interesa korisnika i poslovnih potreba vršilaca, Agencija mora imati jasno definisana ovlašćenja, kako bi ostvarila i zaštitila javni interes kroz transparentno, nepristrasno i odgovorno djelovanje. Precizno razgraničenje nadležnosti među institucijama ubrzava reagovanje na potencijalne izazove i omogućava stvaranje stabilnog regulatornog okvira. U uslovima prirodnog monopola, gdje korisnici nemaju mogućnost izbora pružaoca usluga, Agencija, kao regulatorno tijelo, treba da ima ključnu ulogu u kontroli cijena usluga, zaštiti prava korisnika i obezbjeđivanju fer uslova poslovanja.

Vršioci, s druge strane, moraju imati predvidiv regulatorni okvir, koji omogućava pokrivanje troškova poslovanja, kao i održivi razvoj, unaprjeđenje operativnih procesa i investiranje u inovacije, ljudske resurse i infrastrukturu.

Na kraju, potrebno je istaći da održivo funkcionisanje sektora zahtijeva sveobuhvatan pristup – zasnovan na zaštiti javnog interesa, koji podrazumijeva poštovanje postojećih zakonskih i regulatornih okvira, kao i njihov proaktivni razvoj u skladu sa profesionalnim standardima, savremenim pristupima i tehnologijama. Na taj način se stvara ambijent u kojem korisnici dobijaju pouzdane usluge, vršioci posluju stabilno, a cijeli sistem odgovara potrebama zajednice.

2. UVOD

Članom 49 stav 1 tačka 6 Zakona propisano je da Agencija priprema godišnji izvještaj o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima, koji dostavlja Skupštini Crne Gore, do 31. jula tekuće godine za prethodnu godinu. Shodno citiranoj odredbi Zakona, Agencija je sačinila Izvještaj o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima u 2024. godini (u daljem tekstu: Izvještaj).

Agencija je osnovana 2004. godine, u skladu sa zakonom kojim se uređuju energetske djelatnosti, kao nezavisno regulatorno tijelo zaduženo za regulaciju energetskih djelatnosti, a za svoj rad odgovara Skupštini Crne Gore. Donošenjem Zakona 2016. godine, nadležnosti Agencije su proširene, jer je ovim zakonom Agencija prepoznata i kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti – javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Zbog proširenog djelokruga rada i povećanog obima aktivnosti, 2017. godine u okviru Agencije formirana je nova organizaciona jedinica – Služba za regulisane komunalne djelatnosti. Tokom 2024. godine, u Službi za regulisane komunalne djelatnosti je na poslovima regulacije komunalnih djelatnosti bilo angažovano troje zaposlenih.

Imajući u vidu ograničene kadrovske kapacitete Službe za regulisane komunalne djelatnosti, u smislu broja zaposlenih, kao i izraženu neravnomjernost raspodjele obima aktivnosti u toku godine, na poslovima iz djelokruga rada ove službe su, po potrebi, i u toku 2024. godine bili angažovani zaposleni u drugim službama Agencije.

Kako Zakon ne propisuje sadržaj Izvještaja, njegova struktura je određena u skladu sa aktivnostima koje je Agencija sprovodila u okviru Zakonom povjerenih ovlašćenja. Izvještaj, shodno tome, obuhvata informacije o:

- 1) nadležnostima Agencije u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima;
- 2) finansiranju Agencije u dijelu koji se odnosi na obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti;
- 3) aktivnostima Agencije u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima, naročito u dijelu donošenja i implementacije podzakonskih akata, davanja saglasnosti na predlog cijena usluga vršilaca, izdavanja licenci i praćenja poslovanja vršilaca;
- 4) analizi stanja u sektoru, kao i indikatorima poslovanja vršilaca;
- 5) ukazivanju na potrebe unaprjeđenja zakonskog okvira; i
- 6) međunarodnim aktivnostima Agencije.

U tabeli koja slijedi prikazan je spisak vršilaca, sa skraćenim nazivima, koji se koriste u Izvještaju.

Tabela 2.1 Spisak vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica	ViK Andrijevica
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar	ViK Bar
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane	ViK Berane
DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje	ViK Bijelo Polje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva	ViK Budva
DOO „Vodovod i kanalizacija - Cetinje“ Cetinje	ViK Cetinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad	ViK Danilovgrad
DOO „Komunalne djelatnosti“ Gusinje	KD Gusinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi	ViK Herceg Novi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin	ViK Kolašin
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor	ViK Kotor
DOO „Komunalne usluge Gradac“ Mojkovac	KD Mojkovac
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić	ViK Nikšić
DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica	KD Petnjica
DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav	KD Plav
DOO „Komunalno Plužine“ Plužine	KD Plužine
DOO „Vodovod“ Pljevlja	ViK Pljevlja
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica	ViK Podgorica
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje	ViK Rožaje
DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik	KD Šavnik
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat	ViK Tivat
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tuzi	ViK Tuzi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj	ViK Ulcinj
DOO „Komunalno i vodovod“ Žabljak	KD Žabljak
DOO „Otpadne vode“ Budva	Otpadne vode Budva
„Društvo sa ograničenom odgovornošću za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat“ Tivat	PPOV Kotor-Tivat
DOO „Agencija za stanovanje“ Podgorica	Agencija za stanovanje Podgorica
DOO „S&E Tehnica“ Bar	S&E Tehnica Bar

3. NADLEŽNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA

Poslovi Agencije su utvrđeni Zakonom i određeni su shodno ciljevima regulacije komunalnih djelatnosti. Odredbom člana 47 Zakona propisano je da su ciljevi regulacije komunalnih djelatnosti:

- 1) da se poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti zasniva na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije;
- 2) pružanje komunalnih usluga korisniku po pravednim cijenama;
- 3) podsticanje konkurenčije regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 4) održivo poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti; i
- 5) ravnoteža interesa korisnika i vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti.

Članom 49 stav 1 Zakona je propisano da, radi ostvarivanja ciljeva regulacije, Agencija vrši sljedeće poslove:

- 1) izdaje, mijenja i oduzima licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 2) vrši nadzor nad radom i poslovanjem vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti u pogledu poštovanja uslova iz izdatih licenci;
- 3) vrši međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti na bazi propisanih indikatora (benčmarking);
- 4) donosi podzakonska akta kojima utvrđuje minimum kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, metodologiju i način utvrđivanja cijena i davanja saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, bliži način licenciranja vršilaca, kao i propisuje indikatore, metodologiju obrade i način dostavljanja podataka u vezi sa benčmarkingom;
- 5) daje saglasnost na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (komunalnih usluga i komunalnog proizvoda); i
- 6) priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti, do 31. jula tekuće godine za prethodnu godinu.

4. FINANSIRANJE AGENCIJE U DIJELU KOJI SE ODNOŠI NA OBAVLJANJE POSLOVA U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA

Članom 50 Zakona propisano je da se rad Agencije za obavljanje djelatnosti utvrđenih tim zakonom finansira iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti, koja se određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova Agencije za obavljanje ovih djelatnosti, kao i da iznos predmetne naknade određuje Agencija posebnim aktom, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

U cilju stvaranja pravnog osnova za obezbjeđivanje finansijskih sredstava za rad Agencije u 2024. godini, Odbor Agencije je, u skladu sa citiranim odredbama člana 50 Zakona, a nakon prethodno dobijene saglasnosti Vlade Crne Gore, donio Odluku o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2024. godini („Službeni list CG”, broj 16/24). Naknada za 2024. godinu utvrđena je u iznosu od 0,0396366 € na mjesecnom nivou po korisniku usluge koju vršilac pruža obavljanjem regulisane komunalne djelatnosti.

Agencija je još u septembru 2023. godine pripremila i Vladi Crne Gore dostavila zahtjev za davanje saglasnosti na Predlog odluke o utvrđivanju iznosa naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2024. godini, zasnovan na finansijskom planu za 2024. godinu i procijenjenim troškovima Agencije za obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti. Pošto do kraja novembra 2023. godine nije dobila odgovor u vezi sa predmetnim zahtjevom, Agencija je Vladi Crne Gore dostavila urgenciju, upozoravajući na rizik kašnjenja u obezbjeđivanju sredstava za finansiranje rada Agencije u 2024. godini.

Uprkos tome, Vlada Crne Gore je saglasnost na predlog odluke o naknadama dala tek u februaru 2024. godine, dakle nakon početka godine na koju se predmetne naknade odnose. Takvim postupanjem se ugrožava pravna i finansijska sigurnost Agencije.

Kako bi se ovakve situacije u budućnosti prevazišle i umanjili efekti institucionalnih zastoja na koje Agencija ne može da utiče, finansiranje Agencije u dijelu regulisanih komunalnih djelatnosti bi u što skorijem roku trebalo da se usaglasi sa načinom finansiranja rada Agencije u dijelu regulacije energetskih djelatnosti. Naime, prema tom rješenju, saglasnost na finansijski plan i u dijelu finansiranja poslova regulacije komunalnih djelatnosti bi davala Skupština Crne Gore, pri čemu bi se troškovi utvrđeni jedinstvenim finansijskim planom alocirali na energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa kriterijumima koji bi bili definisani zakonom ili posebnim aktom Agencije. S obzirom na to da se navedeno rješenje već pokazalo kao funkcionalno kod finansiranja regulacije energetskih djelatnosti, to može poslužiti kao osnova i za finansiranje rada Agencije kod regulacije komunalnih djelatnosti.

Agencija je donijela 28 godišnjih rješenja o utvrđivanju iznosa naknade za 2024. godinu, koje su vršioci plaćali mjesечно u jednakim iznosima. U slučaju kada vršioci nijesu izmirivali svoje obaveze prema Agenciji po osnovu naknade koja se plaća u skladu sa Zakonom, Agencija je sprovodila postupak prinudne naplate shodno odredbama zakona kojim se uređuje upravni postupak, te je u toku 2024. godine donijeto ukupno 19 rješenja o izvršenju, i to po tri rješenja o izvršenju za KD Gusinje, KD Petnjica i ViK Rožaje, dva rješenja o izvršenju za ViK Berane, KD Mojkovac i ViK Ulcinj i

po jedno rješenje o izvršenju za KD Plav, KD Plužine, ViK Pljevlja i KD Šavnik. Izvršenja po ovim rješenjima Agencije su sprovedena, te je Agencija u cijelosti naplatila dospjela potraživanja za 2024. godinu.

5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U VEZI SA REGULISANIM KOMUNALnim DJELATNOSTIMA

5.1. Normativne aktivnosti

Agencija je u ranijem periodu, u okviru rokova koji su propisani Zakonom, donijela sva podzakonska akta koja je bila u obavezi da doneše na osnovu ovlašćenja utvrđenih Zakonom i na osnovu kojih sprovodi poslove u vezi sa regulacijom komunalnih djelatnosti, i to:

- 1) Pravila o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 2) Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 3) Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti;
- 4) Metodologiju za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

Agencija kontinuirano prati primjenu akata koje donosi na osnovu Zakona i nastoji da ih uskladi sa stvarnim okolnostima. Iako postoje brojni spoljašnji faktori na koje Agencija ne može direktno da utiče, a koji imaju značajne implikacije na poslovanje vršilaca, Agencija teži da kroz izmjene i dopune svojih propisa odgovori na te izazove i kontinuirano prilagođava regulatorni okvir, kako bi ostao primjenljiv u novonastalim situacijama.

Jedan od očiglednih primjera za to je granski kolektivni ugovor za oblast komunalnih djelatnosti, koji je zaključen bez dovoljno temeljne analize uticaja na poslovanje vršilaca, kao i bez uvažavanja postojećih propisa i regulatornog okvira.

Naime, Samostalni sindikat Stambeno-komunalne djelatnosti Crne Gore i Vlada Crne Gore su 18.10.2023. godine zaključili Granski kolektivni ugovor o izmjenama i dopunama Granskog kolektivnog ugovora za stambeno-komunalnu djelatnost („Službeni list CG”, broj 93/23) (u daljem tekstu: GKK). Ovim ugovorom su značajno uvećane vrijednosti koeficijenata složenosti za utvrđivanje zarada, koje vrijednosti su utvrđene kao minimalne za vršioce kao poslodavce, budući da je tim ugovorom propisano da se kolektivnim ugovorom kod poslodavca utvrđuju koeficijenti složenosti za sva radna mjesta iz akta o sistematizaciji, s tim da koeficijenti svakog radnog mesta kod poslodavca ne mogu biti niži od odgovarajućih koeficijenata propisanih GKK.

Prilikom zaključivanja GKK, prenebregnuta je činjenica da su cijene za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti za 2024. godinu već bile utvrđene, a da u postupku utvrđivanja tih cijena nije bilo planirano povećanje troškova za zarade za 2024. godinu. Ovakvi propusti prilikom vođenja sektorskih politika u bilo kojem segmentu koji ima finansijske posljedice na poslovanje vršilaca i na koje se ne može pravovremeno odgovoriti, zasigurno narušavaju uspostavljene regulatorne okvire i dovode do neplaniranih finansijskih opterećenja za vršioce. U konkretnom slučaju, propisano povećanje vrijednosti koeficijenata složenosti za utvrđivanje zarada, a samim tim i troškova za zarade, koje nije bilo pokriveno unaprijed definisanim cijenama usluga za 2024. godinu, dovodi do negativnog uticaja na likvidnost i održivost poslovanja vršilaca.

Novonastale okolnosti uzrokovane zaključivanjem GKK su uticale na to da Agencija pristupi izradi novog metodološkog rješenja za utvrđivanje troškova za zarade za 2025. godinu, uzimajući u obzir

nove obaveze koje GKKU nameće vršiocima. Osim toga, sagledane su i druge okolnosti koje su ukazale na potrebu da se modifikuju postojeća i definišu dodatna metodološka rješenja, kako bi se osigurala stabilnost regulatornog okvira u kontekstu svih relevantnih faktora i u okolnostima u kojima posluju vršioc.

U cilju daljeg unaprjeđenja i usklađivanja metodoloških rješenja za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti za 2025. godinu, Agencija je, nakon sprovedene javne rasprave uz aktivno učešće vršilaca, donijela Metodologiju o izmjenama i dopunama Metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, broj 34/24), na osnovu koje su u toku 2024. godine utvrđene cijene usluga za 2025. godinu, uzimajući u obzir obaveze koje je nametnuo GKKU.

5.2. Davanje saglasnosti na predlog cijena usluga

5.2.1. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu

Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 37/23 i 34/24), koja je bila na snazi tokom obrade zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, je propisano da se zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za regulatorni period koji se odnosi na kalendarsku 2025. godinu, podnosi najkasnije do 8. maja 2024. godine.

Rok za podnošenje zahtjeva Agenciji za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za narednu godinu definisan je na osnovu rokova propisanih Zakonom i to kako bi vršioc mogli da utvrde cijene usluga za narednu godinu, nakon pribavljanja saglasnosti od strane Agencije i skupštine opštine, do 1. decembra, što je krajnji rok za vršioce da objave cijene usluga za narednu godinu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

Zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu (34 zahtjeva) u propisanom roku je podnijelo 24 vršioца. Zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu nakon propisanog roka je podnijelo KD Plav, dok dva vršioца, KD Gusinje i KD Petnjica, nijesu podnosili zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu.

U toku 2024. godine, Agencija je postupila po 35 zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu i donijela isto toliko odluka po tim zahtjevima.

Od ukupnog broja blagovremeno podnijetih zahtjeva, Agencija je pozitivno odlučila u 29 slučajeva, tj. donijeto je 29 odluka kojima se daje saglasnost na predlog cijena usluga za 2025. godinu, i to:

- jedna odluka o davanju saglasnosti na predlog cijene usluge za javno vodosnabdijevanje, po zahtjevu ViK Tuzi;
- 13 odluka o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevima: ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Kolašin, ViK Kotor, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Rožaje, ViK Tivat i ViK Ulcinj;

- četiri odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevima: ViK Herceg Novi, KD Mojkovac, ViK Nikšić i KD Žabljak;
- jedna odluka o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i isporuku vode za piće drugom vršiocu, po zahtjevu ViK Podgorica;
- 10 odluka o davanju saglasnosti na predlog cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama, po zahtjevima: Agencije za stanovanje Podgorica, ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Herceg Novi, ViK Nikšić, ViK Podgorica i KD Žabljak.

Osim zahtjeva koji su okončani donošenjem odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, Agencija je u toku 2024. godine obrađivala i pet zahtjeva po kojima su donijete odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, i to:

- dvije odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevima ViK Andrijevica i KD Šavnik;
- dvije odluke o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijene usluge za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, po zahtjevima Otpadne vode Budva i PPOV Kotor-Tivat;
- jednu odluku o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama, po zahtjevu PPOV Kotor-Tivat.

Osim toga, Agencija je donijela i odluku o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda po zahtjevu KD Plav, jer je KD Plav zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu podnijelo nakon propisanog roka.

Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu za Otpadne vode Budva i PPOV Kotor-Tivat su odbijeni kao neuredni, kao i ranijih godina, i to iz razloga što ovi vršioci u toku postupka nisu dostavili ugovore kojima su im, u skladu sa Zakonom, povjereni poslovi obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti. Imajući u vidu da je opština dužna da obezbijedi da se regulisane komunalne djelatnosti obavljaju u skladu sa Zakonom, što podrazumijeva povjeravanje obavljanja komunalnih djelatnosti zaključivanjem ugovora iz člana 21 Zakona, kao i činjenicu da PPOV Kotor-Tivat i Otpadne vode Budva niz godina obavljaju djelatnost za koju su osnovani bez regulisane cijene usluge, Agencija je obavijestila opštine Budva, Kotor i Tivat da je neophodno da preduzmu aktivnosti kako ovi vršioci ne bi imali smetnje da cijenu usluge, kao i ostali vršioci, utvrde u skladu sa metodologijom koju donosi Agencija i kako bi se stvorili uslovi da ovi vršioci počnu da finansiraju obavljanje svoje djelatnosti iz cijene usluge. Istovremeno, time bi se ostvarili i ciljevi regulacije propisani članom 47 Zakona, koji se ogledaju u tome da se pružanje komunalnih usluga korisniku vrši po pravednim cijenama, da se obezbijedi održivo poslovanje vršilaca, kao i da se ostvari ravnoteža interesa korisnika i vršilaca.

Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu za ViK Andrijevica i KD Šavnik su odbijeni kao neuredni, i to iz razloga što odbori direktora kod ovih vršilaca, kao organi nadležni za utvrđivanje cijena usluga, nijesu utvrdili predlog cijena usluga za 2025. godinu.

5.3. Licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 58/19, 10/20 i 122/22), Agencija izdaje licencu za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti na period od tri godine.

Licenca za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti izdaje se subjektima (privrednim društvima i preduzetnicima) koji su registrovani u Centralnom registru privrednih subjekata. Uslovi za dobijanje licence odnose se na kadrovsku osposobljenost i tehničku opremljenost vršilaca. Kada je riječ o kadrovskoj osposobljenosti, vršilac mora imati stručni kadar koji može da obezbijedi pouzdan rad sistema, upravljanje procesima, pripremu i tretman vode, kao i prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda. Takođe, mora imati i dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama koji omogućavaju pružanje usluge u skladu sa propisanim standardima kvaliteta. Pored kadrovske osposobljenosti, vršilac mora ispunjavati i uslove tehničke opremljenosti, što podrazumijeva raspolaganje specijalizovanom mehanizacijom i opremom neophodnom za obavljanje konkretne djelatnosti.

Takođe, pravilima o licencama je propisano da Agencija, na zahtjev vršiloca (imaoca licence), može produžiti period važenja licence za period od 24 mjeseca.

Agencija je u 2024. godini izdala jednu licencu, i to licencu za upravljanje komunalnim otpadnim vodama - za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama, po zahtjevu Agencije za stanovanje Podgorica.

Takođe, u toku 2024. godine Agencija je donijela 21 rješenje o produženju perioda važenja licenci, i to:

- 10 rješenja o produženju perioda važenja licence za javno vodosнabdijevanje, po zahtjevima: ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Kolašin, DOO „LB Water Supply Company“ Tivat, KD Mojkovac, ViK Rožaje, KD Šavnik, ViK Ulcinj i KD Žabljak; i
- 11 rješenja o produženju perioda važenja licence za upravljanje komunalnim otpadnim vodama, po zahtjevima: ViK Andrijevica, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Kolašin, DOO „LB Water Supply Company“ Tivat, KD Mojkovac, ViK Rožaje, KD Šavnik, ViK Ulcinj, KD Žabljak i Otpadne vode Budva.

U skladu sa članom 23 stav 2 alineja 2 Zakona i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu vođenja registra vršilaca komunalnih djelatnosti i izdatih rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“, broj 77/17), Agencija je Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, kao organu nadležnom za vođenje registra vršilaca komunalnih djelatnosti, dostavljala rješenja o izdatim licencama i rješenja o produženju perioda važenja licenci.

U izvještajnom periodu Agencija je donijela i dva rješenja kojima su, kao neuredni, odbijeni zahtjevi KD Gusinje za produženje perioda važenja licence za javno vodosnabdijevanje i licence za upravljanje komunalnim otpadnim vodama. Nakon toga, KD Gusinje nije ponovo podnosilo zahtjev za izdavanje, odnosno produženje perioda važenja licenci, te stoga, ovaj vršilac regulisane komunalne djelatnosti obavlja bez posjedovanja licenci za obavljanje tih djelatnosti.

Period važenja licence za javno vodosnabdijevanje i licence za upravljanje komunalnim otpadnim vodovodima KD Plav je istekao 22.6.2024. godine i ovaj vršilac tokom izvještajnog perioda nije podnosio zahtjev za izdavanje novih licenci.

Pored KD Gusinje i KD Plav, kod kojih je period važenja licenci istakao u 2024. godini, jedini vršilac osnovan od strane opštine radi obavljanja, između ostalog, i regulisanih komunalnih djelatnosti, a koji te djelatnosti od stupanja na snagu Zakona obavlja bez posjedovanja licence, je KD Petnjica. Naime, KD Petnjica je 2019. godine Agenciji podnijelo zahtjev za izdavanje licence za javno vodosnabdijevanje, međutim taj je zahtjev početkom 2020. godine odbijen kao nepotpun, a nakon toga ovaj vršilac nije podnosio zahtjev za izdavanje licence.

5.4. Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking)

U skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 69/18 i 143/21) Agencija je u izvještajnom periodu prikupljala podatke o poslovanju vršilaca za 2024. godinu, koji se Agenciji dostavljaju kvartalno.

Kao i ranijih godina, većina vršilaca nije bila ažurna kada se radi o dostavljanju podataka o poslovanju za 2024. godinu. Propisani rok za dostavljanje podataka o poslovanju za prethodni kvartal je 15 dana od isteka tog kvartala. Prilikom dostavljanja podataka o poslovanju za 2024. godinu vršioci su kasnili sa dostavljanjem podataka za prvi kvartal u prosjeku 103 dana, za drugi kvartal 59 dana, za treći kvartal 60 dana i konačno, za četvrti kvartal 38 dana. U tabeli koja slijedi su prikazani datumi kada su vršioci bili dužni da Agenciji dostave podatke o poslovanju, datumi kada su ti podaci dostavljeni, kao i broj dana koliko su vršioci kasnili sa dostavljanjem podataka. U ovom segmentu su u toku 2024. godine najažurniji bili ViK Bar, ViK Bijelo Polje i Otpadne vode Budva, koji su podatke o poslovanju dostavljali u propisanim rokovima ili sa prihvatljivim zakašnjenjem. S druge strane, ističu se KD Gusinje i KD Petnjica, koji su podatke o poslovanju za 2024. godinu dostavili tek u junu, odnosno julu 2025. godine.

Tabela 5.1 Informacije o dostavljanju podataka o poslovanju za 2024. godinu

	Rok za dostavljanje podataka o poslovanju/ datum dostavljanja podataka o poslovanju/broj dana kašnjenja							
	I kvartal		II kvartal		III kvartal		IV kvartal	
Vršilac	15.4.2025.		15.7.2024.		15.10.2024.		15.1.2025.	
ViK Andrijevica	17.4.2024.	2	2.8.2024.	18	12.11.2024.	28	23.1.2025.	8
ViK Bar	17.4.2024.	2	17.7.2024.	2	15.10.2024.	0	15.1.2025.	0
ViK Berane	1.8.2024.	108	12.2.2025.	212	12.2.2025.	120	12.2.2025.	28

ViK Bijelo Polje	15.4.2024.	0	17.7.2024.	2	16.10.2024.	1	20.1.2025.	5
ViK Budva	1.8.2024.	108	9.8.2024.	25	20.11.2024.	36	6.2.2025.	22
ViK Cetinje	17.4.2024.	2	25.7.2024.	10	5.11.2024.	21	3.2.2025.	19
ViK Danilovgrad	7.8.2024.	114	7.8.2024.	23	18.11.2024.	34	14.2.2025.	30
KD Gusinje	25.6.2025.	436	25.6.2025.	345	25.6.2025.	253	25.6.2025.	161
ViK Herceg Novi	25.6.2024.	71	23.7.2024.	8	21.10.2024.	6	21.1.2025.	6
ViK Kolašin	1.8.2024.	108	16.8.2024.	32	19.11.2024.	35	27.1.2025.	12
ViK Kotor	1.8.2024.	108	6.8.2024.	22	16.10.2024.	1	22.1.2025.	7
KD Mojkovac	15.5.2024.	30	9.8.2024.	25	12.11.2024.	28	10.2.2025.	26
ViK Nikšić	2.5.2024.	17	16.7.2024.	1	16.10.2024.	1	6.2.2025.	22
KD Petnica	21.7.2025.	462	21.7.2025.	371	21.7.2025.	279	21.7.2025.	187
KD Plav	1.8.2024.	108	13.8.2024.	29	10.12.2024.	56	28.1.2025.	13
KD Plužine	1.8.2024.	108	18.9.2024.	65	4.12.2024.	50	12.2.2025.	28
ViK Pljevlja	10.5.2024.	25	26.9.2024.	73	21.10.2024.	6	15.1.2025.	0
ViK Podgorica	11.6.2024.	57	30.8.2024.	46	26.11.2024.	42	31.1.2025.	16
ViK Rožaje	1.8.2024.	108	23.8.2024.	39	9.7.2025.	267	9.7.2025.	175
KD Šavnik	18.4.2024.	3	31.7.2024.	16	18.11.2024.	34	29.1.2025.	14
ViK Tivat	1.8.2024.	108	8.8.2024.	24	11.11.2024.	27	22.1.2025.	7
ViK Tuzi	23.7.2024.	99	23.7.2024.	8	11.11.2024.	27	21.1.2025.	6
ViK Ulcinj	2.10.2024.	170	2.10.2024.	79	10.5.2025.	118	10.2.2025.	26
KD Žabljak	1.8.2024.	108	12.8.2024.	28	8.11.2024.	24	7.2.2025.	23
Otpadne vode Budva	15.4.2024.	0	16.7.2024.	1	17.10.2024.	2	15.1.2025.	0
PPOV Kotor-Tivat	16.4.2024.	1	2.8.2024.	18	16.10.2024.	1	15.1.2025.	0

Kako obaveze koje se tiču dostavljanja podataka o poslovanju nijesu uredno izvršavane, Agencija je svim vršiocima koji nijesu dostavili podatke o poslovanju za 2024. godinu upućivala zahtjeve za dostavljanje tih podataka. Po zahtjevima Agencije nijesu postupali ViK Berane, KD Gusinje i KD Petnica. Kako ne postoje pravni mehanizmi preko kojih bi Agencija mogla neposredno sankcionisati vršioce koji ne ispunjavaju svoje zakonom propisane obaveze, Agencija se u tim slučajevima obraćala nadležnim inspekcijskim organima i podnosila inicijative za pokretanje inspekcijskog nadzora zbog nepostupanja vršilaca po zahtjevima Agencije za dostavljanje podataka o poslovanju za 2024. godinu. Međutim, i pored upućenih inicijativa, do kraja 2024. godine po njima nije postupljeno. Iako je obaveza dostavljanja podataka jasno utvrđena Zakonom, Agencija je prinuđena da uključuje druge institucije kako bi se obezbijedilo poštovanje propisa od strane vršilaca, što dodatno opterećuje proces prikupljanja i obrade podataka o poslovanju.

U vezi sa aktivnostima koje Agencija sprovodi na poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca, tokom 2024. godine je nastavljeno sa prikupljanjem podataka o poslovanju za 2023. godinu, nakon čega je izvršena analiza i obrada tih podataka. Ovaj proces obuhvata analizu dostavljenih podataka, kao i provjeru njihove pouzdanosti. Ukoliko se tokom analize uoči nelogičnost podataka ili neslaganje sa dokumentacijom vršilaca, Agencija o tome obavještava vršioca i zahtijeva korekciju podataka.

Kvalitet dostavljenih podataka često nije na zadovoljavajućem nivou. Jedan od ključnih problema u ovom procesu je što vršioci ne posjeduju adekvatne evidencije koje bi omogućile dokazivanje pouzdanosti poslovnih podataka. Dodatni izazov predstavlja činjenica da vršioci često koriste različitu dokumentaciju za potvrdu istog podatka. Na primjer, dešava se da vršioci dostavljaju različite podatke o broju korisnika, pa se tako, uz odgovarajući dokaz, jedni podaci o broju korisnika dostavljaju u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga, a drugi, takođe uz odgovarajući dokaz, u postupku poređenja poslovanja vršilaca.

Kvalitet i cjelovitost podataka koje vršioci dostavljaju Agenciji nijesu sistemski uređeni, već najčešće zavise od posvećenosti i profesionalnosti pojedinaca zaposlenih kod vršilaca koji su zaduženi za dostavljanje podataka o poslovanju Agenciji. Međutim, angažovanje pojedinaca samo po sebi nije dovoljno. Ključna je potreba za sveobuhvatnom promjenom pristupa vršilaca ovom zadatku, kako bi se omogućilo da se formiraju kvalitetne i kompletne baze podataka, na osnovu kojih bi se mogle sprovoditi detaljnije analize u vezi sa poslovanjem vršilaca, kao i cijelog sektora. Takav pristup podrazumijeva aktivnosti kao što su uspostavljanje pouzdanih evidencija podataka, interne provjere kvaliteta podataka, verifikacija pouzdanosti podataka, uočavanje nelogičnosti između podataka, kao i poštovanje rokova za dostavljanje podataka i slično.

S obzirom na to da poslovi Agencije ne uključuju vođenje evidencije podataka o poslovanju vršilaca niti upravljanje njihovim bazama podataka, na vršiocima je da samostalno ulože napore u poboljšanje kvaliteta svojih baza podataka. Ovo je ključno kako bi aktivnosti Agencije, koje se temelje na podacima koje vršioci dostavljaju, mogle sprovoditi na ispravan način. Agencija kontinuirano ukazuje na probleme u vezi sa kvalitetom podataka o poslovanju vršilaca.

Nakon sprovedene analize i obrade podataka o poslovanju za 2023. godinu, Agencija je sačinila *Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu*, koji je objavljen na internet stranici Agencije¹. Ovaj izvještaj je dostavljen svim vršiocima, opštinama, organima državne uprave nadležnim za komunalne djelatnosti i upravljanje vodama, kao i drugim subjektima koji su povezani sa sektorom. U izvještaju su prikazani ključni indikatori poslovanja vršilaca za period od četiri godine, a takođe je dat i prikaz međusobnog poređenja indikatora poslovanja vršilaca u Crnoj Gori. Ovaj izvještaj daje pregled indeksa za svakog vršioca, lokalni i nacionalni indeks, kao i zaključke i preporuke Agencije za poboljšanje rada vršilaca.

U rezimeu pomenutog izvještaja iznijeti su zaključci i preporuke, kao što slijedi:

„Nakon analize podataka, indikatora i indeksa Agencija je izvela zaključke i preporuke.

Pravila definišu ključne indikatore koji se koriste za izračunavanje indeksa, a koji služe kao pokazatelji efikasnosti vršilaca u obavljanju regulisanih komunalnih djelatnosti. Ovi pokazatelji se izračunavaju na osnovu podataka koje Agenciji dostavljaju vršioci. Agencija konstantno ukazuje na problem dostavljanja nepotpunih i nepouzdanih podataka o poslovanju vršilaca, zato što kvalitet ovog izvještaja u prvom redu zavisi od kvaliteta dostavljenih podataka, a nepotpuni i nepouzdani podaci

¹https://regagen.co.me/wp-content/uploads/2024/11/20241128_Godisnji-izvjestaj-o-benchmarkingu-za-2023.-godinu.pdf

onemogućavaju realnu ocjenu poslovanja vršilaca. Nepouzdani podaci dovode do krivih rezultata i ometaju praćenje promjena u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti. Na primjer, ako samo jedan vršilac ne dostavi potrebne podatke o poslovanju, to onemogućava sagledavanje promjene relevantnih indikatora na nivou Crne Gore i negativno utiče na cjelokupni benčmarking proces.

Agencija i u ovom izvještaju skreće pažnju vršiocima da je potrebno da unaprijede vođenje evidencija i obezbijede potrebnu opremu za mjerjenje i prikupljanje podataka. Podaci koji se dostavljaju Agenciji su osnovni podaci iz redovnog poslovanja vršilaca, koje bi svaki vršilac trebalo da posjeduje nezavisno od obaveze da te podatke dostavljaju Agenciji, a koji treba da budu osnov za efikasno poslovanje i planiranje daljeg razvoja.

Benčmarking se u skladu sa Pravilima sprovodi od 2018. godine, ali se mora konstatovati da mnogi vršioc i dalje ne pridaju dovoljno pažnje benčmarkingu, niti sprovode aktivnosti usmjerene ka unaprjeđenju postupaka prikupljanja i dostavljanja podataka o poslovanju. Površnost u prikupljanju i dostavljanju podataka ukazuje na neprofesionalni pristup i neodgovornost prema ispunjavanju zakonskih obaveza. Kao i ranijih godina, kvalitet ovog izvještaja direktno zavisi od kvaliteta dostavljenih podataka.

Prema podacima koje su dostavili vršioc pokrivenost uslugom javnog vodosнabдijevanja u 2023. godini je iznosila 87,42%. S druge strane, pokrivenost kanalizacionom mrežom je u poređenju sa pokrivenoшću uslugom javnog vodosнabдijevanja i dalje na niskom nivou i za 2023. godinu iznosi 49,70%, dok je pokrivenost stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u 2023. godini bila 36,26%. Podaci o broju stanovnika na teritoriji jedinice lokalne samouprave, koji se koriste za računanje indikatora za pokrivenost uslugom, ne mogu se uzeti kao potpuno pouzdani, jer se zasnivaju na procjenama vršilaca. Međutim, ovi indikatori ipak jasno ukazuju na slabiju izgrađenost kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Stvarna vrijednost ovih indikatora će biti poznata nakon objavlјivanja podataka popisa stanovništva iz 2023. godine.

Na osnovu analize sračunatih indikatora može se zaključiti da tehnički indikatori efikasnosti sistema, iako korisni, nisu u potpunosti pouzdani zbog nedostatka konzistentnih podataka. Konkretno, visoka vrijednost kontinuiteta isporuke vode u 2023. godini (99,99%) može ukazivati na stabilnost sistema, ali ovaj rezultat se temelji na podacima koji su dobijeni od ograničenog broja vršilaca (samo 11) i ti podaci nijesu u potpunosti potkriveni odgovarajućim dokazima.

Stepen neprihodovane vode predstavlja jedan od ključnih indikatora efikasnosti poslovanja, ali zbog nedostatka pouzdanih podataka, posebno u vezi sa mjerenjem količine zahvaćene i isporučene vode, procjene ovih podataka nijesu u potpunosti vjerodostojne. Na osnovu dostavljenih podataka, koji su dijelom zasnovani na mjerenjima, a dijelom na procjenama, stepen neprihodovane vode u 2023. godini iznosio je 68,59%. Iako ovaj pokazatelj nije potpuno utemeljen na mjerenim veličinama, analiza za vršioce koji mjere više od 95% zahvaćene i isporučene vode (ViK Tivat, ViK Budva, ViK Podgorica, ViK Herceg Novi, ViK Kotor i ViK Bar) ukazuje da stepen neprihodovane vode, koji se može smatrati dovoljno pouzdanim, ima visoku vrijednost, i u 2023. godini je iznosio 63,89%. Ovo sugerira na ozbiljne probleme u ovom segmentu poslovanja vršilaca, zbog čega su potrebni dodatni napor u cilju unaprjeđenja mjera za smanjenje stepena neprihodovane vode. Kao prioritet, svi vršioc

bi trebalo da ugrade mjerače na vodoizvoristima kako bi se ispunili minimalni zahtjevi za praćenje ovog indikatora.

Za pouzdano praćenje indikatora koji uključuju dužinu vodovodne i kanalizacione mreže, presudno je precizno poznavanje ukupne dužine mreže. Međutim, samo 11 vršilaca koristi GIS za unos i evidenciju podataka o vodovodnoj mreži, od kojih tek šest ima uneseno više od 90% dužine mreže, dok preostalih pet vršilaca ima niži stepen unosa vodovodne mreže u GIS. Kada je riječ o kanalizacionoj mreži, podatke u GIS-u ima osam vršilaca, ali samo četiri vršioca su u GIS unijeli više od 90% mreže. Ovi podaci su ključni za praćenje indikatora kao što su broj kvarova po kilometru vodovodne mreže, stepen pregledane kanalizacione mreže i broj začepljenja po kilometru kanalizacione mreže. Osim dužine mreže, važan segment za izračunavanje pomenutih indikatora predstavljaju evidencije o sprovedenim aktivnostima održavanja. Dostavljeni podaci uglavnom proizilaze iz internih dokumenata organizacionih jedinica odgovornih za održavanje sistema, bez odgovarajućih softverskih evidencija. Nedostatak sistemske evidencije u softverima otežava pouzdano praćenje ovih ključnih indikatora, što dodatno naglašava potrebu za digitalizacijom i unaprjeđenjem upravljanja mrežom.

Kvalitet vode za piće predstavlja jedan od rijetkih pouzdanih indikatora, što je rezultat zakonske regulative, odnosno obaveze vršilaca da redovno sprovode analize kvaliteta vode, kao i važnosti samog pitanja za zdravlje korisnika. U skladu s tim, vršioci redovno kontrolisu kvalitet vode i raspolažu validnim dokazima o rezultatima sprovedenih analiza. U 2023. godini, stepen usklađenosti kvaliteta vode sa zakonskim normama iznosio je 94,64%, pri čemu je kod sedam vršilaca ovaj indikator bio niži od 90%. Najnižu usklađenost sa zakonskim standardima zabilježio je KD Mojkovac sa 62,50%.

Indikator pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima može se smatrati relativno pouzdanim, s obzirom na to da većina vršilaca vodi precizne evidencije o korisnicima. Ovaj pokazatelj bilježi blag i stabilan rast, te je u 2023. godini iznosio 86,56%. Ipak, iako su podaci o korisnicima od ključne važnosti za poslovanje, pojedini vršioci još uvijek imaju nesređene baze podataka, što je u prethodnim godinama rezultiralo značajnim promjenama broja korisnika kod pojedinih vršilaca kao posljedica ažuriranja baza podataka. To ukazuje na potrebu za kontinuiranim poboljšanjem vođenja i održavanja baza podataka o korisnicima.

Zakon o upravljanju komunalnim otpadnim vodama propisuje obaveze i rokove za obezbjeđivanje prečišćavanja komunalnih otpadnih voda, zbog čega su indikatori povezani sa ovim procesom od posebnog značaja. Ipak, kao i prethodnih godina, primijećeno je da vršioci nijesu dostavili potpune podatke o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda. Podatke u vezi sa prečišćavanjem otpadnih voda nijesu dostavili ViK Herceg Novi, KD Mojkovac, KD Šavnik i KD Žabljak. Zbog nedostatka potpunih informacija od svih vršilaca, Agencija nije u mogućnosti da sagleda napredak u prečišćavanju komunalnih otpadnih voda niti da procijeni nivo realizacije zakonskih obaveza u vezi sa ovim procesom. Posebnu pozornost zaslužuje postrojenje kojim upravlja ViK Podgorica, koje pokazuje najniži stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda (46,36%) i neprihvatljivo nizak stepen usaglašenosti kvaliteta efluenta sa propisanim standardima. Kvalitet

efluenta ne ispunjava zahtjeve propisane zakonom, što jasno ukazuje na zastarjelost postrojenja i njegovu nemogućnost da adekvatno obavlja svoju funkciju. Ovo jasno ukazuje da postojeće postrojenje ne zadovoljava trenutne potrebe i da je potrebno staviti u funkciju novo postrojenje, posebno uzimajući u obzir da se upravo u Podgorici generiše najveća količina otpadnih voda.

Stopa naplate u 2023. godini je iznosila 97,36%. Međutim, pri analizi ovog indikatora javlja se problem jer neki vršioci ne prave razliku pri evidentiranju naplate od osnovne djelatnosti (regulisane komunalne djelatnosti) i naplate od dopunskih ili neregulisanih komunalnih djelatnosti. Zbog toga vrijednost stope naplate ne odražava u potpunosti efikasnost vršilaca u naplati potraživanja iz regulisanih komunalnih djelatnosti. Ipak, kod 13 vršilaca stopa naplate u 2023. godini bila je viša od 100%, što sugerije da su ti vršioci pored tekućih potraživanja uspeli da naplate i potraživanja iz prethodnih godina. Ovi vršioci predstavljaju primjer uspješnog dostizanja visoke stope naplate, i njihovo iskustvo bi trebalo da motiviše druge vršioce da poboljšaju svoju efikasnost u ovom segmentu poslovanja.

Broj zaposlenih predstavlja značajan problem koji opterećuje poslovanje vršilaca. Ovaj problem se posebno ogleda u cijenama usluga, gdje je očigledno da vršioci sa višim vrijednostima indikatora broja zaposlenih na 1.000 korisnika imaju i više cijene usluga. Na nivou Crne Gore, ovaj indikator je u 2023. godini iznosio 7,71, što je neznatno manje u odnosu na prethodnu godinu. Visoke vrijednosti ovog indikatora su posebno izražene kod vršilaca sa manjim brojem korisnika, koji se pretežno nalaze u Sjevernom regionu. Dodatno, jedan od problema u analizi ovog indikatora su vršioci koji pored regulisanih obavljaju i neregulisane komunalne djelatnosti, što dovodi do nepreciznog definisanja broja zaposlenih koji se bave isključivo regulisanim komunalnim djelatnostima. Ipak, kada se posmatraju samo oni vršioci koji se bave isključivo regulisanim komunalnim djelatnostima, situacija postaje jasnija i ukazuje na problem broja zaposlenih, pri čemu je vrijednost indikatora broja zaposlenih na 1.000 korisnika kod osam vršilaca veća od prosjeka na nivou Crne Gore: ViK Danilovgrad (8,19), ViK Cetinje (8,61), ViK Tuzi (8,74), ViK Ulcinj (10,53), ViK Kolašin (12,03), ViK Rožaje (14,14), ViK Pljevlja (15,07) i ViK Andrijevica (62,67).

Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima u 2023. godini je manji u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 112,97%. Operativni rashodi kod 18 vršioca su pokriveni operativnim prihodima, dok je godinu ranije bila bolja situacija, kada su operativni rashodi bili pokriveni operativnim prihodima kod 21 vršioca. Zabrinjavajući je slučaj ViK Cetinje, s obzirom na to da je ovaj indikator kod tog vršioca u 2023. godini iznosio samo 48,60%.

Na kraju ovog izvještaja, kao i prethodne godine, predstavljeni su ključni zaključci i preporuke:

- *Svrha poređenja indikatora poslovanja: Poređenje indikatora poslovanja vršilaca ima svrhu koja se ne ogleda samo u izradi ovog izvještaja, već i u ostvarivanju suštine benčmarkinga, a koja predstavlja praćenje trendova u regulisanim komunalnim djelatnostima, identifikaciji slabosti i nedostataka, kao i u postavljanju osnova za buduće planiranje razvoja i održivosti sektora.*

- *Kvalitet podataka: Od suštinskog je značaja da podaci o poslovanju vršilaca budu visokog kvaliteta kako bi se osigurala valjanost i pouzdanost indikatora. Ovi podaci treba da posluže kao osnova za donošenje operativnih i strateških odluka.*
- *Finansijski aspekt: Aktivnosti povezane sa benčmarkingom ne zahtijevaju od vršilaca značajna finansijska sredstva u odnosu na koristi koje mogu donijeti sektoru, što ukazuje na ekonomsku isplativost ovakvih alata.*
- *Pravne obaveze i regulativa: Vršioci su dužni da posluju u granicama zakonskog okvira i da poštuju i ispunjavaju propisane obaveze, uključujući obaveze u vezi sa mjerenjem vode na vodoizvorištima, vođenjem odvojenog knjigovodstva za svaku djelatnost, evidentiranjem infrastrukture i dr. Ove aktivnosti su ključne za efikasnost sektora i zaštitu javnog interesa.*
- *Nepravilnosti u dostavljanju podataka: Važno je napomenuti da neki vršioci često ponavljaju iste greške prilikom dostavljanja podataka o poslovanju. Nepravilno dostavljanje podataka negativno utiče na proces benčmarkinga, i vršioci moraju samostalno rješavati probleme u vezi sa dostavljanjem podataka kako bi osigurali njihovu validnost.*

Benčmarking treba da predstavlja ključnu aktivnost za praćenje i unaprjeđenje sektora regulisanih komunalnih djelatnosti. Kvalitetni podaci i pridržavanje relevantnih zakona su od suštinskog značaja za uspjeh ovog procesa, kako bi se u budućnosti stvorili uslovi za produktivnu funkciju benčmarkinga kao jednog od regulatornih mehanizama u regulaciji komunalnih djelatnosti."

5.5. Druge aktivnosti Agencije

Agencija je i tokom 2024. godine, na zahtjev vršilaca, organizovala sastanke na različite teme koje su se tičale aktuelnih problema sa kojima se vršioci suočavaju. Najčešće teme sastanaka odnosile su se na primjenu cijena usluga, kao i na izazove u prikupljanju i dostavljanju podataka o poslovanju. Osim toga, Agencija je bila u stalnom kontaktu sa vršiocima, bilo putem pisane ili usmene korespondencije, kako bi uspješno finalizovala postupke u okviru regulacije sektora. Kroz neposrednu komunikaciju, predstavnici Agencije su detaljnije upoznati sa tekućim i planiranim aktivnostima vršilaca, što je omogućilo bolje razumijevanje situacije, efikasnije rješavanje problema i postizanje postavljenih ciljeva.

Predstavnici Agencije su tokom 2024. godine aktivno učestvovali u brojnim okruglim stolovima, konferencijama, radionicama i drugim događajima koje su organizovali Udruženje vodovoda Crne Gore, Zajednica opština Crne Gore, Regionalni vodovod Crnogorsko primorje, vršioci, Svjetska banka i druge ključne institucije i organizacije u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti.

Kroz ove aktivnosti, Agencija je proaktivno doprinijela dijalogu o izazovima i rješenjima za unaprjeđenje sektora. Direktnom razmjenom iskustava sa vršiocima i drugim relevantnim institucijama, Agencija aktivno prati novine u regulatornoj praksi i uočava specifične potrebe i izazove u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti. Ovakav vid saradnje omogućava bolju koordinaciju među svim učesnicima u sektoru i stvara osnove za kreiranje i implementaciju održivih rješenja u budućnosti, koji se prije svega odnose na efikasnost i sigurnost pružanja usluga,

optimizaciju infrastrukture, kao i na pitanja trenutnog zakonskog okvira koji uređuje regulisane komunalne djelatnosti.

Osim toga, Agencija je aktivno učestvovala u radu Mreže evropskih regulatora vode (European Water Regulators – WAREG) i u više navrata dostavljala podatke ovoj asocijaciji za izradu izvještaja i publikacija koje se odnose na regulatorne procese u zemljama članicama WAREG-a. Ovi izvještaji su između ostalog dostavljeni i Evropskoj komisiji, te kroz aktivnosti sa WAREG-om, Agencija je dala svoj doprinos međunarodnoj razmjeni informacija i iskustava i time podržala regionalnu i međunarodnu saradnju u oblasti regulacije komunalnih djelatnosti.

Takođe, važno je istaći da je Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u oktobru 2024. godine formiralo radnu grupu za izradu Predloga zakona o komunalnim djelatnostima. Dva predstavnika Agencije su članovi ove radne grupe i aktivno su učestvovali na dva sastanka koja su održana tokom 2024. godine. Radna grupa je nastavila aktivnosti u 2025. godini. Kao i u ranijim izvještajima, Agencija ističe da je neophodno da se u što skorijem periodu redefiniše postojeći zakonski okvir, kako bi se podstakli i ubrzali procesi unaprjeđenja efikasnosti i osigurao održiv razvoj sektora.

6. PRIMJENA CIJENA USLUGA I ANALIZA OSTVARENIH ELEMENATA REGULATORNOG PRIHODA ZA 2024. GODINU

6.1. Primjena cijena usluga za 2024. godinu

U toku 2023. godine Agencija je donijela 23 odluke kojima su date saglasnosti na predloge cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu. Pored toga, Agencija je donijela i 10 odluka o davanju saglasnosti na predloge cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz sepičkih jama za 2024. godinu.

Članom 56 stav 2 Zakona je propisano da je nadležni organ lokalne uprave dužan da u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene usluge o tome obavijesti Agenciju. Kako je Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: metodologija) propisano da je regulatorni period, odnosno period primjene cijene usluge, kalendarska godina, to se nove cijene usluge primjenjuju od 1. januara, pa su nadležni organi lokalne uprave dužni da obavijeste Agenciju o primjeni novih cijena usluga do 16. januara.

Postupajući u skladu sa Zakonom, koji propisuje obavezu obavještavanja Agencije o cijenama usluga koje su u primjeni, jedino su nadležni sekretarijati Glavnog grada Podgorica i Opštine Tivat u propisanom roku dostavili Agenciji informacije o cijenama usluga koje u 2024. godini primjenjuju Agencija za stanovanje Podgorica, ViK Podgorica i ViK Tivat.

Kako su samo dva organa lokalne uprave postupila u skladu sa Zakonom i obavijestila Agenciju o primjeni cijena usluga u 2024. godini, Agencija se obratila ostalim lokalnim upravama zahtjevom za dostavljanje tih informacija, koje su nakon toga dostavljene Agenciji.

Tokom 2024. godine 17 vršilaca je primjenjivalo cijene usluga na koje su date saglasnosti od strane Agencije i skupštine opštine (regulisane cijene usluga), i to: ViK Bar, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, KD Gusinje, ViK Kolašin, ViK Kotor, KD Mojkovac, ViK Nikšić, KD Plav, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Tivat, ViK Ulcinj i KD Žabljak.

Članom 56a stav 1 Zakona propisano je da ako vršilac ne podnese Agenciji zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga u roku koji je utvrđen metodologijom, odnosno ako skupština opštine odbije davanje saglasnosti na predlog cijena usluga ili ako iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena usluga u skladu sa odredbama Zakona, primjenjivaće se privremene cijene. Stavom 2 istog člana Zakona utvrđeno je da se privremena cijena određuje u visini cijene iskazane na računu u mjesecu decembru godine koja prethodi godini primjene privremene cijene, umanjene za 10%.

Dva vršioca su u 2024. godini primjenjivala privremene cijene, i to ViK Herceg Novi i ViK Tuzi. ViK Herceg Novi je primjenjivao privremenu cijenu usluge, jer je uslijed nepoštovanja propisanog roka za dostavljanje predloga cijena usluga skupštini opštine od strane vršioca, Skupština opštine Herceg Novi donijela odluku o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga ViK Herceg Novi za 2024. godinu, koja je stupila na snagu tek 19.1.2024. godine, dakle nakon početka regulatornog perioda na koji se cijene usluga odnose. ViK Tuzi je primjenjivao privremenu cijenu iz razloga što je Skupština

opštine Tuzi, u Zakonom propisanom roku, donijela zaključak kojim se odbija davanje saglasnosti na predlog cijene usluge ViK Tuzi za 2024. godinu.

ViK Andrijevica je u rokovima utvrđenim Zakonom dostavio Skupštini opštine Andrijevica zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, o kojem zahtjevu Skupština opštine Andrijevica nije odlučila u roku propisanom Zakonom, čime je nastupila prečutna saglasnost. Međutim, Skupština opštine Andrijevica je nakon isteka zakonskog roka za odlučivanje donijela zaključak kojim se ne usvaja zahtjev ViK Andrijevica za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu. Nakon tog zaključka, ViK Andrijevica je donio odluku o cijenama usluga za 2024. godinu, kojom je odlučeno da će se poštovati predmetni zaključak Skupštine opštine Andrijevica i da se neće primjenjivati novi cjenovnik za 2024. godinu. Kako je povodom ovog slučaja Agencija imala stav da ViK Andrijevica treba da primjenjuje cijene usluge koje su utvrđene u skladu sa Zakonom, na koje je saglasnost dala Agencija i Skupštine opštine Andrijevica u vidu prečutne saglasnosti, o tome je obavijestila organe lokalne uprave, lokalne samouprave i nadležno ministarstvo. Nakon toga, ViK Andrijevica je počeo da obračunava usluge po cijenama koje su utvrđene u skladu sa Zakonom.

ViK Berane i ViK Rožaje nijesu dostavili skupštinama opština zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu u propisanom roku. Usljed kašnjenja vršilaca sa dostavljanjem zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga, skupštine opština su tek tokom 2024. godine donijele odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu. Propuštanje utvrđivanja cijena usluga za 2024. godinu, do kraja 2023. godine, što podrazumijeva dobijanje saglasnosti Agencije i skupštine opštine u utvrđenim rokovima, za posljedicu ima obavezujuću primjenu privremene cijene, tokom cijele 2024. godine. Kako ovi vršioci nijesu primjenjivali privremene cijene u skladu sa Zakonom, već cijene na koje je saglasnost dala samo Agencija, Agencija je o tome obavijestila organe lokalne uprave, lokalne samouprave i nadležno ministarstvo. Nakon toga, ViK Berane i ViK Rožaje su počeli da obračunavaju usluge po cijenama koje su utvrđene u skladu sa Zakonom.

KD Šavnik je u propisanom roku dostavio Skupštini opštine Šavnik zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, o kojem zahtjevu Skupština opštine Šavnik nije odlučila u roku, čime je nastupila prečutna saglasnost Skupštine opštine Šavnik. Međutim, Skupština opštine Šavnik je naknadno donijela odluku kojom se potvrđuju cijene za 2024. godinu, koje je utvrdilo KD Šavnik i na koje je saglasnost dala Agencija. Vršilac je za januar i februar 2024. godine obračunavao cijene usluga na koje je saglasnost dala Agencija i Skupština opštine Šavnik u vidu prečutne saglasnosti, da bi nakon toga Skupština opštine Šavnik donijela odluku kojom se stavlja van pravne snage prethodno donijeta odluka o cijenama za 2024. godinu. Kako je stav Agencije bio da je Skupština opštine Šavnik o zahtjevu za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu odlučila davanjem prečutne saglasnosti, te da su sve naknadne odluke ove skupštine bez uticaja na već utvrđene cijene usluga za 2024. godinu, o navedenome su obaviješteni organi lokalne uprave, lokalne samouprave i nadležno ministarstvo. Povodom ovog obavještenja Agencije nije bilo povratne informacije.

KD Petnjica je jedini vršilac koji je osnovan od strane opštine da obavlja, između ostalih, i regulisane komunalne djelatnosti, koji od donošenja metodologije Agencije i početka utvrđivanja cijena usluga u skladu sa tom metodologijom, Agenciji nije podnosi zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga, odnosno koji nije utvrđivao i primjenjivao regulisane cijene usluga, kao ni privremene cijene. Komunalna inspekcija Opštine Petnjica je u januaru 2025. godine obavijestila Agenciju da „DOO „Komunalna djelatnost“ – Petnjica primjenjuje samovoljno cijene bez instrukcija Agencije“. KD Petnjica primjenjuje cijene usluga u skladu sa cjenovnikom iz 2016. godine.

Pregled primjene cijene usluge u toku 2024. godine je prikazan u narednoj tabeli.

Tabela 6.1 Primjena cijena usluga u 2024. godini

Vršilac	Regulisane cijene	Privremene cijene	Druge cijene
ViK Andrijevica			✓
ViK Bar	✓		
ViK Berane			✓
ViK Bijelo Polje	✓		
ViK Budva	✓		
ViK Cetinje	✓		
ViK Danilovgrad	✓		
KD Gusinje	✓		
ViK Herceg Novi		✓	
ViK Kolašin	✓		
ViK Kotor	✓		
KD Mojkovac	✓		
ViK Nikšić	✓		
KD Petnjica			✓
KD Plav	✓		
KD Plužine	✓		
ViK Pljevlja	✓		
ViK Podgorica	✓		
ViK Rožaje			✓
KD Šavnik			✓
ViK Tivat	✓		
ViK Tuzi		✓	
ViK Ulcinj	✓		
KD Žabljak	✓		
Ukupno	17	2	5

Osim što većina organa lokalne uprave ne postupa u skladu sa Zakonom i bez prethodnog zahtjeva Agenciji ne dostavlja informacije o primjeni cijena usluga u propisanom roku, izuzetno zabrinjava činjenica da su upravo nadležni organi lokalne uprave, prepoznati Zakonom kao oni koji treba da vode računa o zakonitosti rada vršilaca, obavijestili Agenciju o primjeni cijena usluga u 2024. godini koje nijesu utvrđene u skladu sa Zakonom. Dakle, uprkos jasnim okolnostima u kojima vršioci primjenjuju nezakonite cijene usluga uz znanje nadležnih organa lokalne uprave, ti organi ne preduzimaju neophodne mjere kako bi se stvorili uslovi za zakonito poslovanje vršilaca.

6.2. Utvrđeni i ostvareni regulatorni prihod za 2024. godinu

Ova analiza se odnosi na 16 vršilaca koji su u toku 2024. godine primjenjivali regulisane cijene usluga (ViK Bar, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Kolašin, ViK Kotor, KD Mojkovac, ViK Nikšić, KD Plav, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Tivat, ViK Ulcinj i KD Žabljak). Kao i u izvještaju za 2023. godinu, KD Gusinje nije obuhvaćeno ovom analizom, iz razloga što u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2026. godinu, ovaj vršilac nije dostavio podatke koji se odnose na elemente regulatornog prihoda i cijene usluge za 2024. godinu u formi koja je propisana metodologijom.

U skladu sa metodologijom, regulatorni prihod za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda se sastoji od sljedećih elemenata:

- 1) troškova poslovanja;
- 2) troškova otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme;
- 3) troškova investicionog održavanja komunalne infrastrukture i pripadajuće opreme;
- 4) ostalih poslovnih prihoda; i
- 5) korekcija.

Utvrđeni regulatorni prihod za 16 navedenih vršilaca za 2024. godinu je iznosio 35.367.963,08 €, dok je ostvareni regulatorni prihod u 2024. godini iznosio 36.929.631,74 €, što je za 4,42% više u odnosu na utvrđeni iznos. ViK Bar, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Danilovgrad, ViK Kotor, KD Plav, ViK Podgorica, ViK Tivat, ViK Ulcinj i KD Žabljak su ostvarili veći regulatorni prihod od utvrđenog, dok su ViK Cetinje, ViK Kolašin, KD Mojkovac, ViK Nikšić, KD Plužine i ViK Pljevlja ostvarili manji regulatorni prihod. Najveće odstupanje ostvarenog od utvrđenog regulatornog prihoda je bilo kod KD Plav, gdje je ostvareni iznos regulatornog prihoda bio za 24,40% veći u odnosu na utvrđeni. Sa druge strane, ViK Cetinje je ostvario manji regulatorni prihod u 2024. godini u odnosu na utvrđeni, i to za 23,45%.

6.3. Analiza utvrđenih i ostvarenih elemenata regulatornog prihoda za 2024. godinu

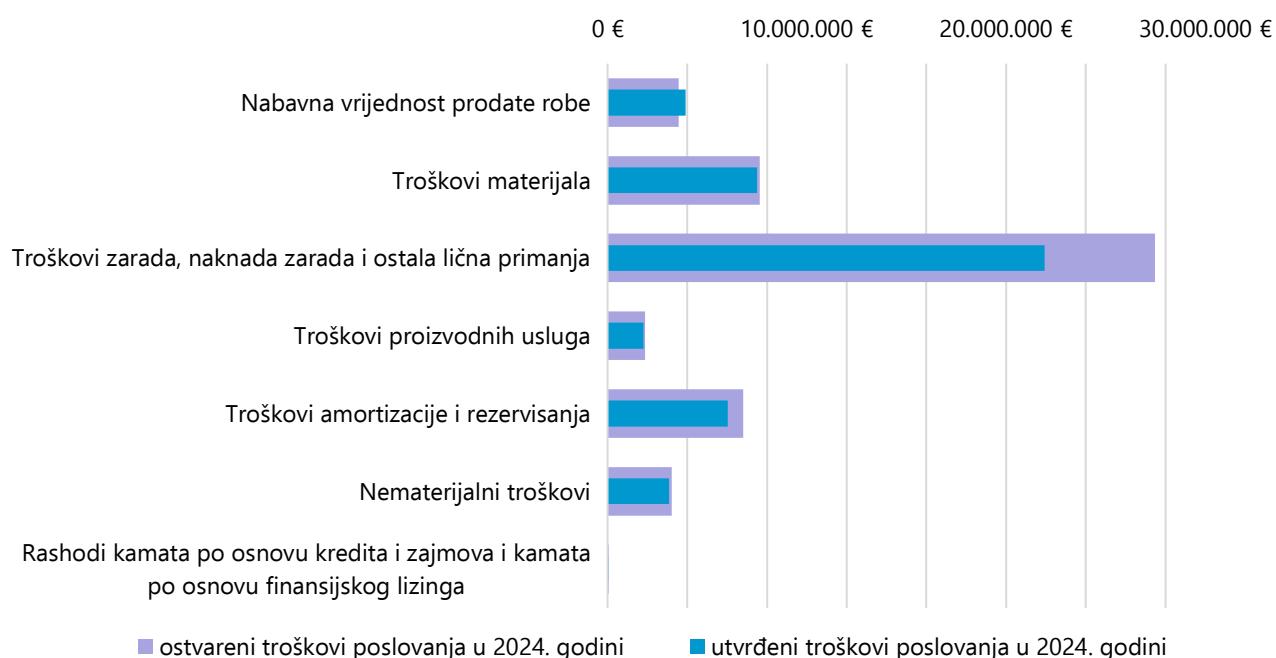
6.3.1. Troškovi poslovanja

Metodologija propisuje jasna pravila i kriterijume na osnovu kojih se utvrđuju opravdani i neopravdani troškovi poslovanja. Opravdani troškovi, u smislu metodologije, predstavljaju one troškove koji nastaju zbog obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti i koji se priznaju prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda. U ovu kategoriju spadaju, između ostalog, troškovi materijala, troškovi radne snage, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi prečišćavanja komunalne otpadne vode i tretmana kanalizacionog mulja od strane drugog vršioca, troškovi nabavke vode od drugih subjekata, troškovi amortizacije, troškovi rezervisanja, kao i rashodi po osnovu kamata na kredite i finansijski lizing.

S druge strane, metodologija definije i troškove koji se ne priznaju kao opravdani, odnosno troškove poslovanja koji nijesu dio cijene usluge. Tu spadaju kazne izrečene od nadležnih organa, ugovorne

kazne, penali i kamate po osnovu kašnjenja u izvršavanju ugovornih obaveza, troškovi naknade štete, rashodi po osnovu otpisa potraživanja, troškovi reprezentacije i troškovi pomoći, sponsorstava i donacija koji prelaze propisana ograničenja i sl. Takođe, svaki trošak koji nije neposredno u vezi sa svrhom obavljanja regulisane djelatnosti, u skladu sa metodologijom, se ne smatra opravdanim.

Ostvareni troškovi poslovanja u 2024. godini (50.675.838,06 €) su veći za 14,28% u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za tu godinu (44.344.977,64 €). Posmatrajući po grupama troškova, došlo je do većeg ostvarenja u svim grupama, osim kod troškova nabavne vrijednosti prodate robe. Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2024. godinu, po grupama troškova, prikazano je na dijagramu ispod.

Dijagram 6.1 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene troškove poslovanja za 2024. godinu

Troškovi nabavne vrijednosti prodate robe u 2024. godini (3.569.391,29 €) su ostvareni u manjem iznosu u odnosu na utvrđeni iznos tih troškova (3.921.131,29 €) za 8,97%. Ova grupa troškova je ujedno i jedina grupa troškova poslovanja kod koje je ostvareni iznos u 2024. godini manji u odnosu na utvrđeni za tu godinu. Troškovi nabavne vrijednosti prodate robe dominantno predstavljaju troškove nabavke vode za piće od Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje (u daljem tekstu: RVCP). Ovi troškovi poslovanja se u skladu sa metodologijom utvrđuju kao planirani, što znači da su vršioci za 2024. godinu ove troškove planirali u iznosu većem od iznosa koji je realizovan u toj godini. Kako su u skladu sa metodologijom ovi troškovi prepoznati kao troškovi na koje vršilac ne može da utiče, razlika ostvarenih i utvrđenih troškova nabavne vrijednosti prodate robe će biti korigovana kroz regulatorni prihod, tj. cijenu usluge za 2026. godinu. Od vršilaca koji preuzimaju vodu za piće od RVCP, samo su ViK Bar i ViK Ulcinj ostvarili veće troškove nabavke vode u odnosu na utvrđeni iznos za 2024. godinu, ViK Bar za 5,45%, a ViK Ulcinj za 28,68%.

Troškovi materijala u 2024. godini su ostvareni u iznosu od 7.633.328,75 €, koji nije značajno veći u odnosu na utvrđeni iznos tih troškova (7.512.985,56 €), odnosno ovi troškovi su ostvareni za 1,60%

više u odnosu na utvrđeni iznos. Posmatrano zbirno, troškovi nabavke materijala, troškovi materijala za izradu i troškovi ostalog materijala (režijskog) su ostvareni u iznosu koji je manji u odnosu na utvrđeni iznos tih troškova, i to za 4,20%. Međutim, troškovi električne energije su ostvareni za 6,28% više u odnosu na utvrđene troškove, dok su troškovi goriva ostvareni u iznosu koji je za 4,45% manji u odnosu na utvrđene troškove. Na manje ostvarenje troškova goriva su uticali ViK Nikšić, ViK Podgorica, ViK Danilovgrad i ViK Ulcinj, gdje je ostvareno smanjenje ovih troškova u odnosu na utvrđene, pa je tako ViK Nikšić ove troškove ostvario u iznosu koji je za 46,11% manji od utvrđenog, ViK Podgorica za 45,17%, ViK Danilovgrad za 20,52%, dok je ViK Ulcinj troškove goriva ostvario za 2,59% manje u odnosu na utvrđene. Kod ostalih vršilaca troškovi goriva su ostvareni u većem iznosu u odnosu na utvrđene.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja su ostvareni u iznosu (27.476.877,74 €) koji je za 25,29% veći u odnosu na utvrđeni iznos za 2024. godinu (21.930.462,11 €). Dominantan uticaj na veće ostvarenje ovih troškova u odnosu na utvrđene je imala primjena novog GKKU, koji je počeo da se primjenjuje tokom 2024. godine. Kako su cijene usluga za 2024. godinu bile već utvrđene prije zaključivanja GKKU, u skladu sa aktuelnim metodološkim rješenjem se nije moglo predvidjeti neplansko povećavanje troškova zarada u 2024. godini.

Troškovi proizvodnih usluga su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2024. godinu za 4,21%. U okviru ove grupe troškova, troškovi ispitivanja kvaliteta komunalnih otpadnih voda su ostvareni čak za 274,61% više nego što su planirani, dok su ostvareni troškovi reklame i propagande za 98,18% premašili planirani iznos. Razlog za povećanje troškova ispitivanja kvaliteta komunalnih otpadnih voda je taj što vršioci u prethodnom periodu nijesu sprovodili ta ispitivanja, iako je to njihova zakonska obaveza. Sa druge strane, u manjem iznosu su ostvareni troškovi usluga na izradi učinaka za 18,31%, troškovi sajmova za 64,03% i troškovi drugih proizvodnih usluga za 25,28%.

Troškovi amortizacije i rezervisanja su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2024. godinu za 12,88%. Gledano pojedinačno, značajnije uvećanje ostvarenih troškova amortizacije i rezervisanja u 2024. godini, u odnosu na utvrđene troškove, ostvarili su ViK Budva (51,07%), ViK Kolašin (44,90%), KD Plužine (128,60%) i KD Žabljak (73,83%). Uvećanje troškova amortizacije i rezervisanja u 2024. godini će se odraziti na cijene usluga za 2026. godinu, jer se ovi troškovi za 2026. godinu, shodno metodologiji, utvrđuju u iznosu tih troškova ostvarenih u 2024. godini.

Nematerijalni troškovi su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2024. godinu za 5,05%, kao i rashodi kamata po osnovu kredita i zajmova i kamata po osnovu finansijskog lizinga, koji su ostvareni u većem iznosu u odnosu na te troškove utvrđene za 2024. godinu za 11,54%.

6.3.2. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi predstavljaju element cijene usluge koji se računa kao odbitna stavka prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, odnosno element kojim se umanjuje ukupni regulatorni prihod.

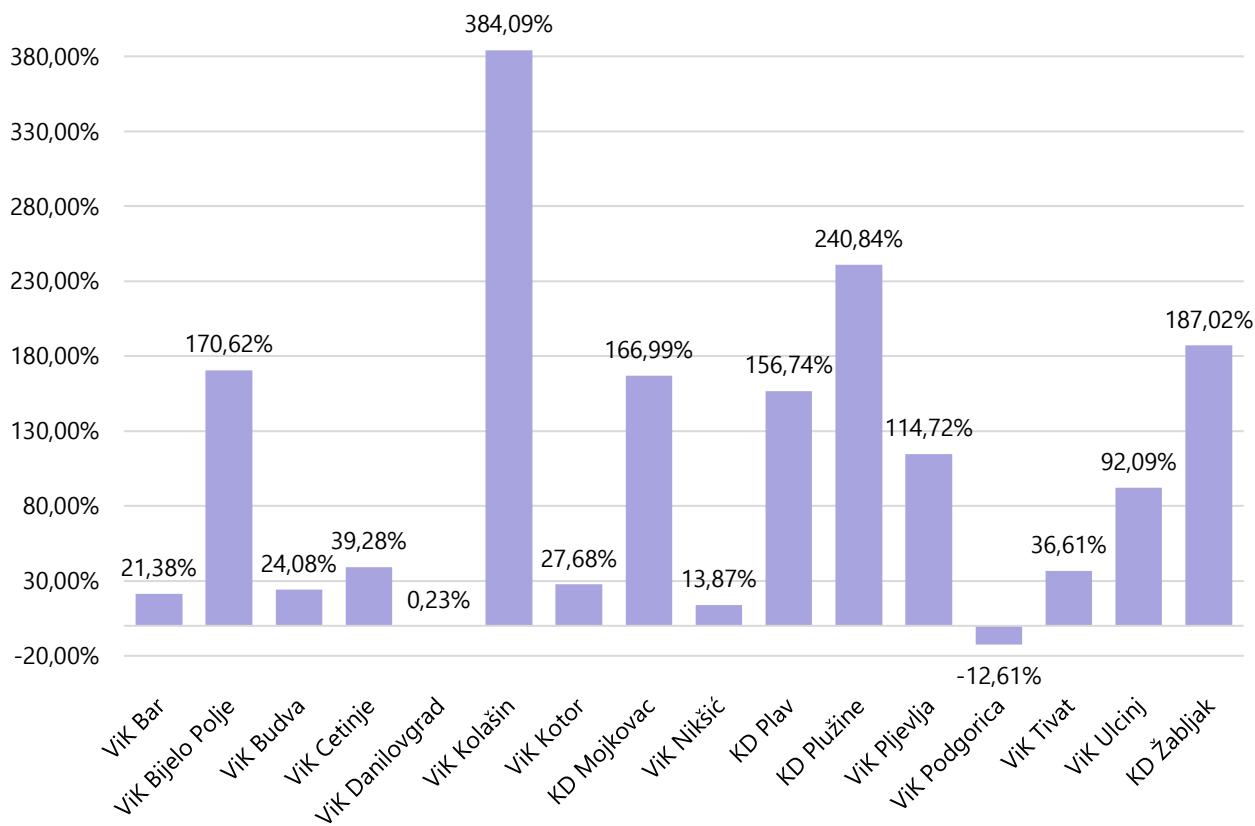
Ovi prihodi se, po pravilu, ostvaruju obavljanjem dopunskih poslova, uz angažovanje istih ili dijelom istih resursa koji se koriste za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, poput radne snage, materijala, energenata i drugih sredstava.

Prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda, vršilac prikazuje ukupne troškove poslovanja, koji su nastali dijelom uslijed obavljanja osnovne djelatnosti, a djelom kao posljedica obavljanja dopunskih djelatnosti. Kako bi se izbjeglo da cjelokupni troškovi budu pokriveni prihodima od osnovne djelatnosti, odnosno kroz cijenu usluge, regulatorni prihod se umanjuje za prihode ostvarene obavljanjem dopunskih djelatnosti, odnosno za ostale poslovne prihode.

U skladu sa članom 20 stav 5 Zakona, vršioci su dužni da vode posebno knjigovodstvo za dopunske djelatnosti, kako bi imali precizne evidencije o prihodima i rashodima koji nastaju u okviru tih djelatnosti. U takvom slučaju, prihodi i rashodi u vezi sa dopunskim djelatnostima se ne bi uzimali u obzir prilikom utvrđivanja cijena usluga. Međutim, s obzirom na to da vršioci ne vodi posebno knjigovodstvo za dopunske djelatnosti, a kako bi bilo moguće da se utvrde cijene usluge, metodološko rješenje definiše da se ostali poslovni prihodi priznaju kao odbitna stavka prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda.

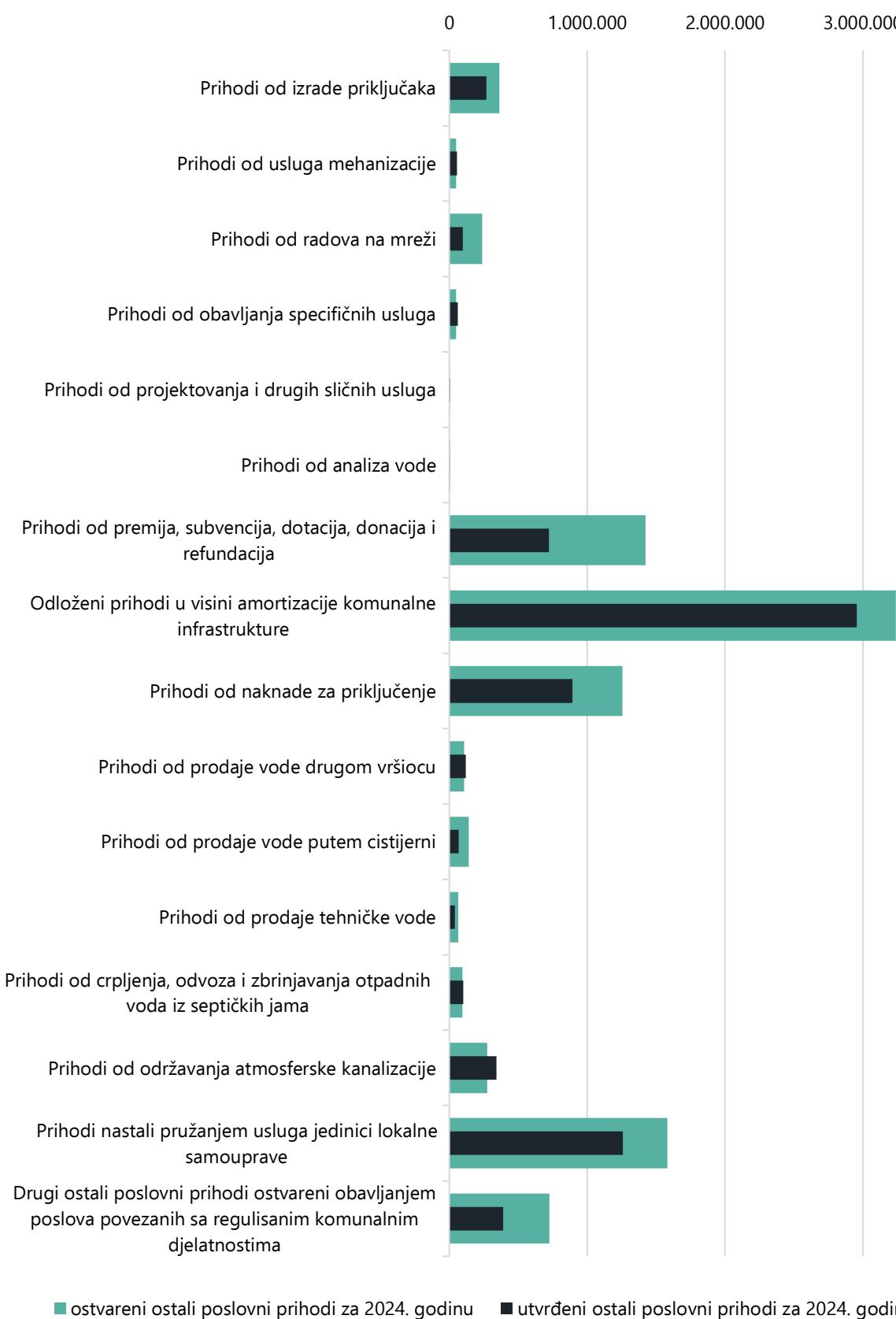
Ostali poslovni prihodi obuhvataju prihode od subvencija, dotacija, prihode od izrade priključaka, prihode od usluga mehanizacije i radova na mreži, prihode od analiza vode, prihode od projektovanja i drugih sličnih usluga, prihode od prodaje tehničke vode, kao i druge prihode od pružanja sličnih usluga. Određeni ostali poslovni prihodi se odbijaju u visini od 70%, i to su uglavnom prihodi koji se odnose na pružanje usluga trećim licima, gdje vršioci te usluge pružaju u tržišnim uslovima (prihodi od radova za fizička lica i privredne subjekte i sl). Prihodi koji pokrivaju pripadajuće troškove poslovanja, a koji se u cijelosti računaju kao odbitna stavka prilikom utvrđivanja regulatornog prihoda se odnose na prihode od premija, subvencija, dotacija, donacija i refundacija, odložene prihode u visini amortizacije komunalne infrastrukture, prihode od naknade za priključenje, prihode od pružanja usluga opštini i prihode od pružanja drugih usluga, koje uglavnom ne podliježu tržišnim zakonitostima.

Vršioci koji su obuhvaćeni ovom analizom su u 2024. godini, gledano zbirno, ostvarili veće ostale poslovne prihode u odnosu na te prihode koji su utvrđeni za 2024. godinu, i to za 30,30%. Ostali poslovni prihodi su ostvareni u manjem iznosu u odnosu na utvrđene kod ViK Podgorica, i to za 12,61%, dok su kod ostalih vršilaca ostvareni ostali poslovni prihodi u 2024. godini bili veći od utvrđenih za tu godinu.

Dijagram 6.2 Procentualno odstupanje ostvarenih ostalih poslovnih prihoda u 2024. godini u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2024. godinu

Značajno povećanje ostvarenih ostalih poslovnih prihoda kod ViK Kolašin je posljedica donacija od Opštine Kolašin, koje nijesu bile planirane za 2024. godinu, dok je kod KD Plužine ostvaren veći prihod od prodaje vode putem cistijerni. KD Žabljak je u 2024. godini ostvario veće prihode od naknade za priključenje i značajno veće druge ostale poslovne prihode ostvarene obavljanjem poslova povezanih sa regulisanim komunalnim djelatnostima. KD Plav je u 2024. godini izvodio infrastrukturne radove, pa je zbog toga ostvario i veće prihode od opštine, kao i veće prihode od naknada za priključenje od onih koji su utvrđeni za 2024. godinu. ViK Bijelo Polje je takođe ostvario značajno veće prihode od radova na mreži i prihode od naknade za priključenje od utvrđenih iznosa za 2024. godinu. U 2024. godini ViK Pjevlja je izvodio radove za opštinu, te je iz tog razloga prihodovao značajno veća sredstva po osnovu pružanja usluga jedinici lokalne samouprave u odnosu na te prihode utvrđene za 2024. godinu.

Dijagram 6.3 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode za 2024. godinu

6.3.3. Obračunske veličine

U okviru metodologije definisane su obračunske veličine koje se koriste za alokaciju regulatornog prihoda i predstavljaju osnovu za određivanje cijene usluge. Ove veličine obuhvataju količine isporučene vode za piće, prihvачene i prečišćene komunalne otpadne vode, kao i broj korisnika priključenih na javni vodovodni i kanalizacioni sistem. Planiranje obračunskih veličina vrše sami vršioci za svaki regulatorni period, a tačnost ovog planiranja ima ključan značaj za stabilnost cijena usluga, kao i za poslovanje vršilaca.

Metodološko rješenje predviđa da se nakon završetka regulatornog perioda vrši usklađivanje planiranih i ostvarenih obračunskih veličina, čime se koriguje ostvareni regulatorni prihod u odnosu na prethodno utvrđeni. Ukoliko su obračunske veličine planirane neprecizno, razlike između planiranog i stvarnog stanja prenose se u naredne regulatorne periode, što direktno utiče na cijene usluga, a može dovesti i do finansijskih neravnoteža za vršioce, kao i do fluktuacija cijena za korisnike.

Dodatno, u situacijama kada se ostvare veći prihodi od planiranih, a vršioci ne razumiju regulatorni okvir, postoji rizik da vršioci, pogrešno motivisani viškom prihoda, povećaju troškove poslovanja na neracionalan način. Međutim, ostvarenje većeg regulatornog prihoda u jednoj godini će dovesti do umanjenja regulatornog prihoda u narednim godinama kroz mehanizam korekcija, što može negativno da utiče na finansijsku stabilnost vršioca.

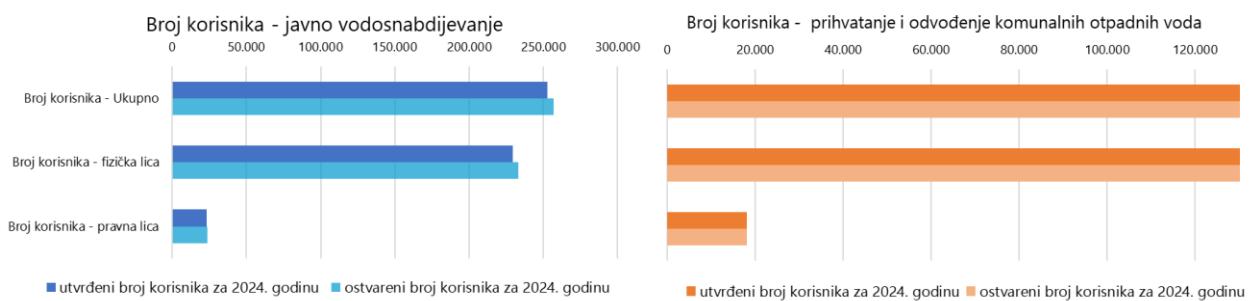
Važno je napomenuti da promjene u obračunskim veličinama ne nastaju isključivo kao rezultat pogrešnog planiranja, već i uslijed tehničkog unaprjeđenja – kao što su sređivanje baza podataka, uvođenje tačnijih sistema za mjerjenje, te redovnije i pouzdano evidentiranje isporučenih količina vode. Sve ovo dodatno naglašava potrebu za preciznim planiranjem i dobrim poznavanjem regulatornih pravila, kako bi se obezbijedilo održivo poslovanje i izbjegle negativne posljedice u narednim regulatornim ciklusima.

U 2024. godini broj korisnika za javno vodosnabdijevanje je bio veći za 1,68% u odnosu na broj korisnika koji je prilikom utvrđivanja cijena usluga bio planiran za tu godinu. Broj korisnika za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda je takođe bio veći, i to za 1,95%.

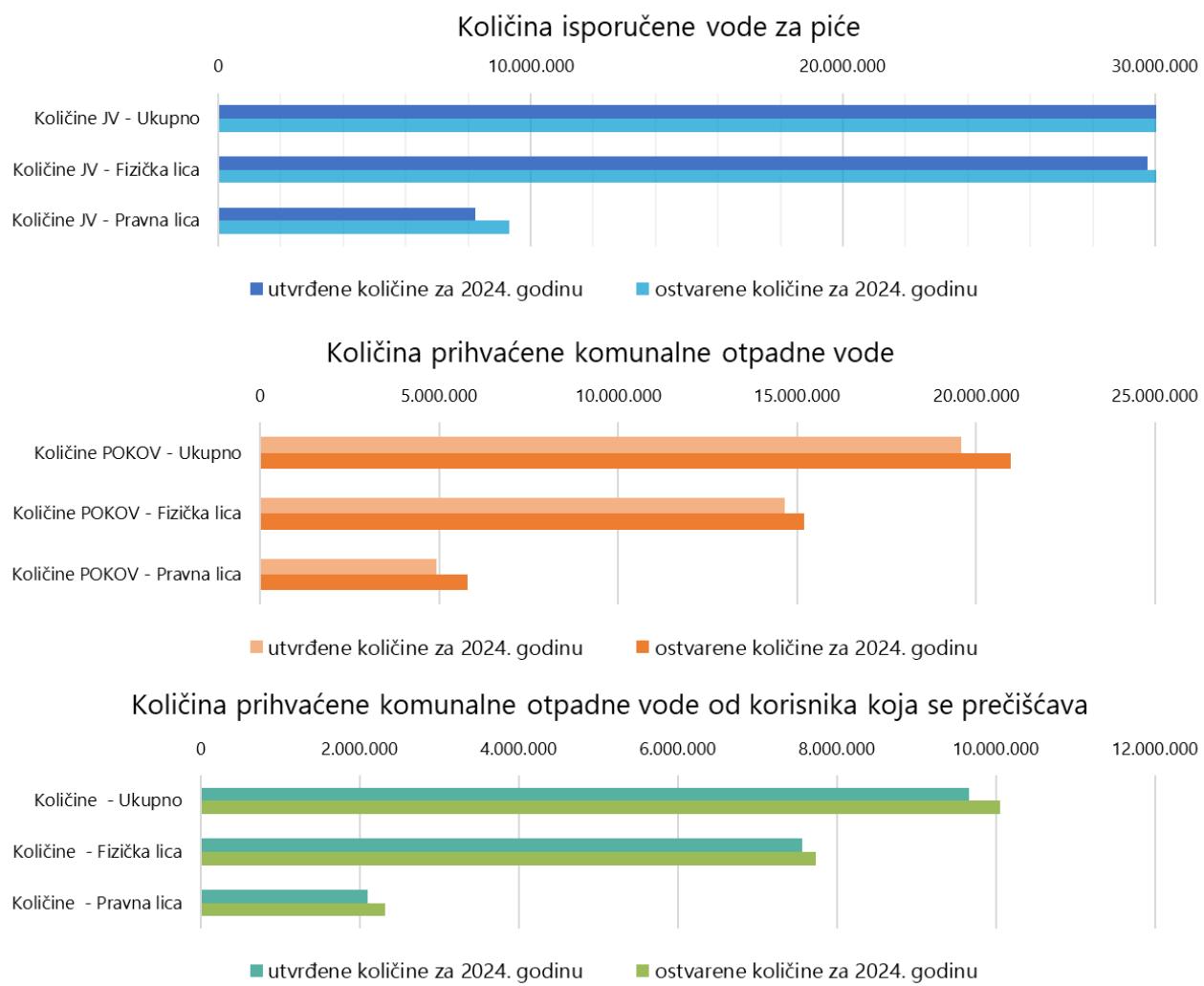
Povećanje ostvarenog broj korisnika za javno vodosnabdijevanje u 2024. godini, u odnosu na utvrđeni, prati i veće ostvarenje količina isporučene vode za piće korisnicima, za 5,08%. I količine prihvачene komunalne otpadne vode su u 2024. godini ostvarene u većem iznosu u odnosu na planirane, za 7,15%.

Značajnije odstupanje količina isporučene vode su zabilježena kod KD Žabljak, gdje je isporučeno za 33,73% više vode za piće u odnosu na planiranu količinu za 2024. godinu. KD Plav je isporučilo za 20,38% više vode od plana. KD Plav je prihvatio i veću količinu komunalne otpadne vode, za 27,90% više u odnosu na utvrđene količine. S druge strane, KD Mojkovac je prihvatio manju količinu komunalne otpadne vode, za 13,07% manje u odnosu na planirane količine.

Na narednim dijagramima je prikazano odstupanje ostvarenih od utvrđenih obračunskih veličina za 2024. godinu, po kategorijama korisnika.

Dijagram 6.4 Odstupanje ostvarenog u odnosu na utvrđeni broj korisnika za 2024. godinu

Dijagram 6.5 Odstupanje ostvarenih u odnosu na utvrđene obračunske veličine za 2024. godinu

6.3.4. Troškovi otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku pripadajuće opreme i troškovi investicionog održavanja

Zakonom je utvrđeno da elementi cijene komunalnih usluga, između ostalog, obuhvataju i troškove otplate kredita za izgradnju komunalne infrastrukture i nabavku odgovarajuće opreme, kao i troškove investicionog održavanja. U skladu sa zakonskim odredbama, opština je dužna da obezbijedi podatke neophodne za izračunavanje ovih troškova. Takođe, vršilac je obavezan da

sredstva prikupljena po osnovu ovih troškova uplati na poseban račun opštine, a ta sredstva mogu se koristiti isključivo za otplatu kredita i investiciono održavanje, u skladu sa programom investicionog održavanja.

Međutim, u postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2024. godinu, opštine nijesu dostavile vršiocima potrebne podatke za obračun troškova otplate kredita i investicionog održavanja. Shodno tome, kao i prethodnih godina, vršioci nijesu obračunali ove troškove, te oni nijesu bili uključeni kao elementi cijene usluge za 2024. godinu.

6.3.5. Korekcije elemenata regulatornog prihoda za 2024. godinu

Tokom regulatornog perioda, tj. perioda primjene cijene usluge, može doći do odstupanja elemenata regulatornog prihoda, u odnosu na one koji su korišćeni prilikom utvrđivanja cijena usluga. U takvim slučajevima, vršilac je dužan da, prilikom utvrđivanja cijene za naredni regulatorni period, izvrši korekcije za one elemente za koje su dostupni konačni podaci.

Korekcije se utvrđuju na osnovu odstupanja između utvrđenih i ostvarenih vrijednosti, a obuhvataju situacije kada su ostvareni troškovi poslovanja na koje vršilac nije mogao da utiče (troškovi nabavke vode, troškovi naknada i sl) niži ili viši od utvrđenih. Takođe, u obzir se uzimaju promjene troškova koje su rezultat upravljanja novom ili smanjenom komunalnom infrastrukturom i opremom. Korekcije se vrše i kada su ostvareni troškovi investicionog održavanja manji od utvrđenih, kada dođe do odstupanja ostvarenih u odnosu na utvrđene ostale poslovne prihode, kao i kada je razlika u regulatornom prihodu nastala zbog odstupanja planiranih od ostvarenih obračunskih veličina.

U slučajevima kada dođe do povećanja ostvarenih obračunskih veličina ili ostalih poslovnih prihoda ili smanjenja ostvarenih troškova poslovanja u odnosu na utvrđene, korekcije se utvrđuju u korist korisnika i regulatorni prihod se umanjuje. U slučaju smanjenja ostvarenih obračunskih veličina ili ostalih poslovnih prihoda ili povećanja ostvarenih troškova poslovanja u odnosu na utvrđene, korekcije se utvrđuju u korist vršioca i regulatorni prihod se uvećava.

Korekcije elemenata regulatornog prihoda za 2024. godinu se sprovode prilikom utvrđivanja cijena usluga za 2026. godinu i direktno utiču na regulatorni prihod i visinu cijene usluge za 2026. godinu. U slučaju korekcija elemenata cijene usluge za 2024. godinu, izražene su korekcije koje se utvrđuju u korist korisnika, a koje nastaju kao posljedica značajnih odstupanja ostvarenih obračunskih veličina u odnosu na planirane vrijednosti za 2024. godinu. Do ovoga je došlo jer su pojedini vršioci u 2024. godini ostvarili veće prihode zbog isporuke većih količina vode ili prihvatanja većih količina otpadnih voda od onih koje su planirane, što dovodi do umanjenja regulatornog prihoda za 2026. godinu.

Pored toga, cijene usluga za 2026. godinu su dodatno pod uticajem neplaniranih dotacija iz budžeta opština i prihoda koje su vršioci ostvarili pružanjem usluga opštinama u 2024. godini, naročito kroz izvođenje građevinskih radova. U slučajevima kada opštine angažuju vršioce za izvođenje takvih radova, vršioci često ostvaruju značajno veće prihode u odnosu na planirane. S obzirom na to da se ostali poslovni prihodi računaju kao odbitna stavka prilikom obračuna regulatornog prihoda i da se vrše njihove korekcije, povećanje ovih prihoda smanjuje regulatorni prihod, a time i cijenu usluge.

Iako se na prvi pogled ovakav model može smatrati korisnim, jer omogućava dodatno angažovanje kapaciteta vršioca i povećanje prihoda, u postojećem regulatornom okviru, neplanirani prihodi dovode do osjetnih oscilacija cijena usluga.

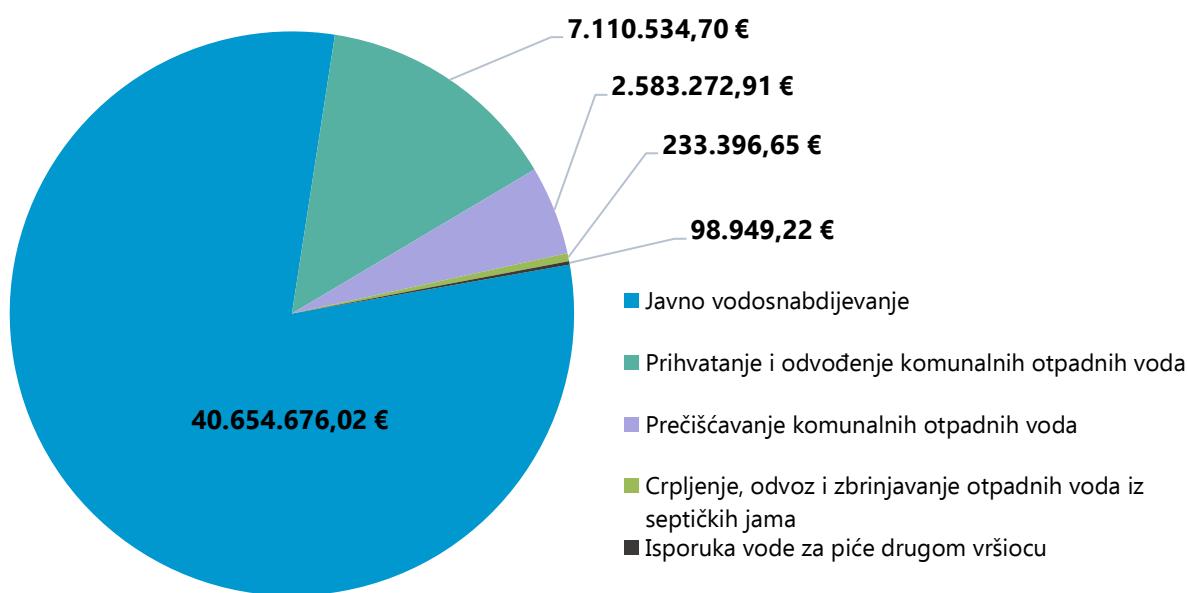
Ovakva situacija ukazuje i na činjenicu da se pojedini vršioci u sve većoj mjeri bave djelatnostima koje nijesu osnovne, što otvara pitanje njihove održivosti u slučaju da opštine prestanu da ih angažuju za takve poslove.

U vezi s tim, važno je napomenuti da je članom 20 stav 2 Zakona propisano da privredno društvo koje obavlja komunalne djelatnosti može, na osnovu opštinskih propisa, obavljati i dopunske poslove koji se odnose na komunalne djelatnosti utvrđene Zakonom, ali uz prethodno urađenu analizu tržišta kojom se dokazuje da tržište ne može da pruži te poslove.

7. UTVRĐENI REGULATORNI PRIHOD I CIJENE USLUGA ZA 2025. GODINU

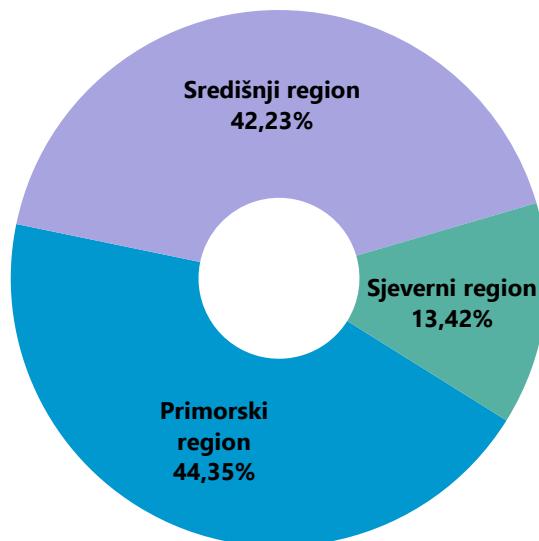
7.1. Utvrđeni regulatorni prihod za 2025. godinu

Kako je prethodno navedeno, od ukupno 34 podnijeta zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, Agencija je donijela 29 odluka kojima se daje saglasnost na predlog cijena usluga za 2025. godinu, pri čemu je utvrđen ukupan regulatorni prihod (prihod od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti) za 2025. godinu u iznosu od 50.680.829,51€, što je za 23,58% više u odnosu na ukupan regulatorni prihod koji je utvrđen za 2024. godinu. Struktura utvrđenog regulatornog prihoda po djelatnostima je prikazana na dijagramu 7.1.

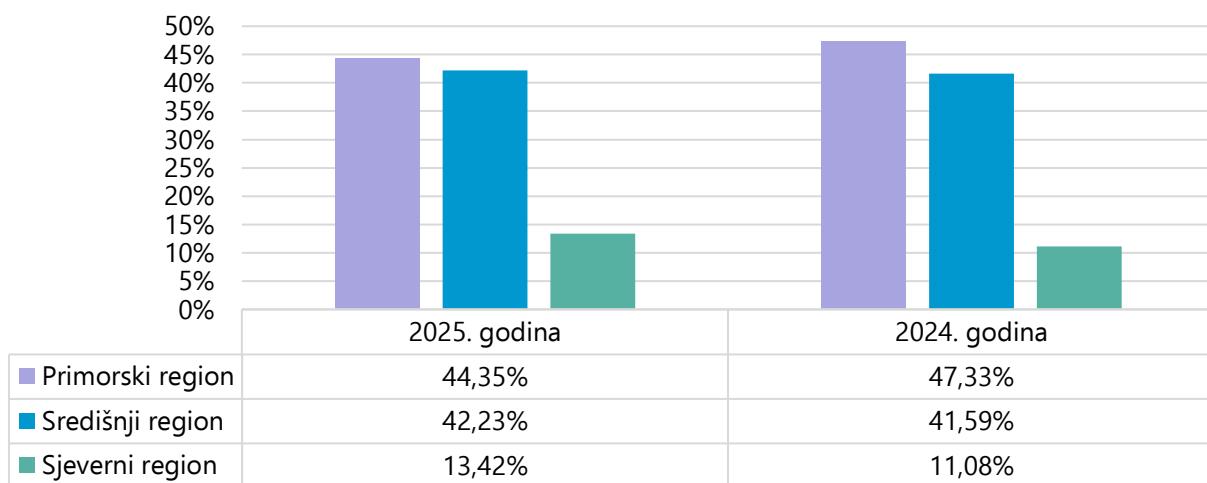
Dijagram 7.1 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po djelatnostima

Analizirajući udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po regionima, najveći procenat se odnosio na Primorski region (šest vršilaca, bez PPOV Kotor-Tivat i Otpadne vode Budva) i to 22.479.361,77€, odnosno 44,35% utvrđenog regulatornog prihoda na nivou Crne Gore. Za šest vršilaca iz Središnjeg regiona utvrđeni regulatorni prihod za 2025. godinu je iznosio 21.401.153,70 €, ili 42,23%. Najmanji udio utvrđenog regulatornog prihoda odnosi se na Sjeverni region, gdje je osam od 12 vršilaca iz tog regiona za 2025. godinu utvrdilo regulatorni prihod u iznosu od 6.800.314,04 €, tj. 13,42% utvrđenog regulatornog prihoda na nivou Crne Gore. Međutim, iako je manji broj vršilaca iz Sjevernog regiona utvrdio regulatorni prihod za 2025. godinu u odnosu na 2024. godinu, udio regulatornog prihoda vršilaca Sjevernog regiona u ukupnom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2025. godinu se povećao.

Dijagram 7.2 Udio utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po regionima

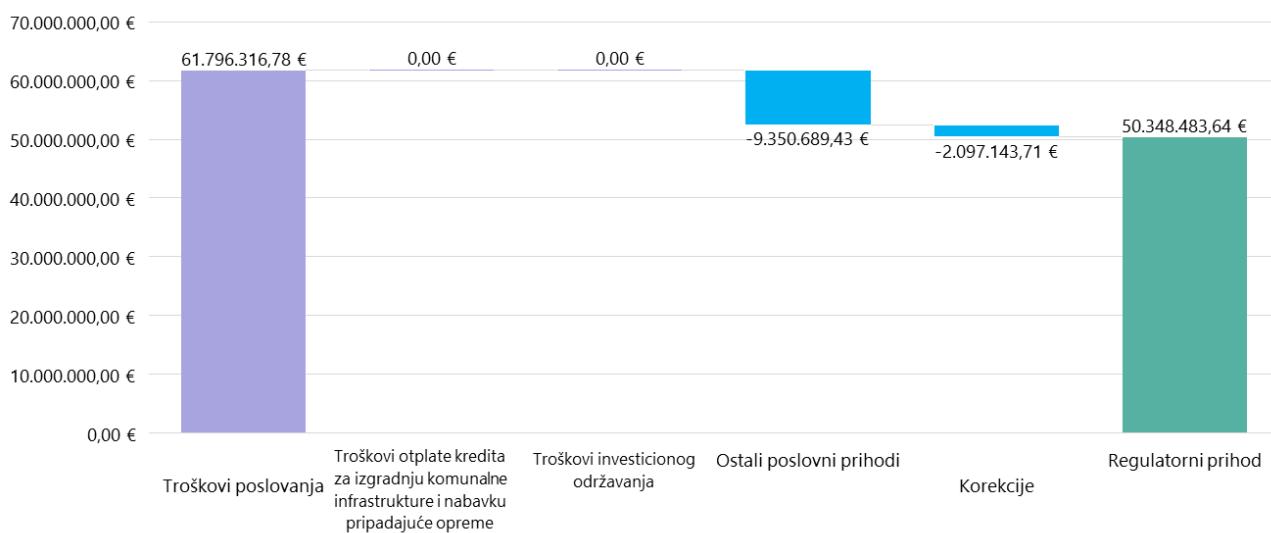
Gledano u odnosu na utvrđeni regulatorni prihod za 2024. godinu, razlika u odnosima udjela regulatornog prihoda po regionima se smanjila, što je posljedica primjene novog GKU, koji je uticao na povećanje troškova radne snage kod vršilaca u Središnjem i Sjevernom regionu, a samim tim i utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu kod ovih vršilaca.

Dijagram 7.3 Uporedni prikaz udjela utvrđenog regulatornog prihoda za 2024. i 2025. godinu po regionima

Posmatrano pojedinačno po vršiocima, najveći udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2025. godinu odnosio se na ViK Podgorica i taj udio je iznosio 27,03%. Osim ViK Podgorica, udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2025. godinu iznad 10% imao je ViK Budva, i on je iznosio 11,33%. Najmanji udio u utvrđenom regulatornom prihodu na nivou Crne Gore za 2025. godinu (ne posmatrajući Agenciju za stanovanje Podgorica, koja obavlja samo djelatnost crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama) imalo je KD Plužine i on je iznosio 0,25%.

Utvrđeni regulatorni prihod za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda za 2025. godinu iznosi 50.348.483,64 €, a njegova struktura, prema elementima regulatornog prihoda, je prikazana na narednom dijagramu.

Dijagram 7.4 Struktura utvrđenog regulatornog prihoda za 2025. godinu po elementima regulatornog prihoda

7.2. Utvrđene cijene usluga za 2025. godinu

Cijene usluga za 2025. godinu su utvrđene alokacijom regulatornog prihoda na obračunske veličine. Vršioci su obračunske veličine za regulatorni period utvrdili kao planirane. U postupku davanja saglasnosti na predlog cijena usluga Agencija sa posebnom pažnjom vrši provjeru podataka koji se odnose na ostvarene obračunske veličine za posljednju godinu za koju postoje konačni podaci, kako bi se obračunske veličine za regulatorni period planirale sa što manjom mogućnošću pojave proizvoljne procjene, a u cilju ublažavanja uticaja korekcija na naredne regulatorne periode uslijed odstupanja ostvarenih od utvrđenih obračunskih veličina, tj. regulatornog prihoda.

U toku postupka davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, Agencija je sačinila izvještaje o analizi zahtjeva i dokumentacije dostavljene uz zahtjeve, koji između ostalog, sadrže i predlog cijena usluga za 2025. godinu. Prije donošenja konačnih odluka po zahtjevima vršilaca, Agencija je pomenute izvještaje objavila na svojoj internet stranici i uputila poziv svim zainteresovanim subjektima da, u roku od 15 dana od dana objavljivanja izvještaja, dostave svoje primjedbe i mišljenja u vezi sa izvještajima, odnosno predlozima cijena usluga. Dodatno, Agencija je vršiocima, opštinama (osnivačima vršilaca), Privrednoj komori Crne Gore i organizaciji za zaštitu potrošača dostavila obavještenje da su izvještaji objavljeni na internet stranici Agencije i u kojem roku mogu da dostave primjedbe i mišljenja u vezi sa izvještajima.

Za 29 izvještaja, na koje su zainteresovani subjekti mogli dostaviti primjedbe i mišljenja, Agenciji nijesu dostavljene primjedbe i mišljenja.

Sve odluke koje je Agencija donijela po zahtjevima vršilaca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu su objavljene na internet stranici Agencije.

U narednoj tabeli je dat prikaz utvrđenih cijena usluga za 2025. godinu za sve vršioce po djelatnostima koje obavljaju.

Tabela 7.1 Pregled utvrđenih cijena usluga za 2025. godinu na koje je Agencija dala saglasnost

Vršilac		JV		POKOV		PKOV	Datum davanja saglasnosti Agencije
		f.l.	p.l.	f.l.	p.l.		
ViK Bar	f.d.c.	0,9485	0,9485	0,2480	0,2480	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,9524	0,9524	0,2626	0,2626	-	
ViK Berane	f.d.c.	0,5663	0,5663	0,3715	0,3715	-	24.7.2024. godine
	v.d.c.	0,4790	0,4790	0,3248	0,3248	-	
ViK Bijelo Polje	f.d.c.	2,2296	2,2296	1,5787	1,5787	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	0,6532	0,6532	0,4597	0,4597	-	
ViK Budva	f.d.c.	1,0763	1,0763	0,3058	0,3058	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,9615	0,9615	0,2917	0,2917	-	
ViK Cetinje	f.d.c.	3,0851	3,0851	0,4248	0,4248	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	1,8932	1,8932	0,3426	0,3426	-	
ViK Danilovgrad	f.d.c.	1,5795	1,5795	1,0282	1,0282	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	0,9703	0,9703	0,7604	0,7604	-	
ViK Herceg Novi	f.d.c.	1,2537	1,2537	0,0730	0,0730	-	24.7.2024. godine
	v.d.c.	1,0547	1,0547	0,0622	0,0622	0,2031	
ViK Kolašin	f.d.c.	2,0408	2,0408	1,2417	1,2417	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,8223	0,8223	0,5164	0,5164	-	
ViK Kotor	f.d.c.	1,2286	1,2286	0,3535	0,3535	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	1,1668	1,1668	0,3238	0,3238	-	
KD Mojkovac	f.d.c.	1,7215	1,7215	1,5982	1,5982	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	0,8297	0,8297	0,6610	0,6610	0,0992	
ViK Nikšić	f.d.c.	0,7625	0,7625	0,5975	0,5975	-	24.7.2024. godine
	v.d.c.	0,4738	0,4738	0,4044	0,4044	0,3046	
KD Plužine	f.d.c.	3,8097	3,8097	0,8159	0,8159	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,8931	0,8931	0,3432	0,3432	-	
ViK Pljevlja	f.d.c.	3,6142	3,6142	0,1885	0,1885	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	1,6016	1,6016	0,1093	0,1093	-	
ViK Podgorica	f.d.c.	0,9996	0,9996	0,3073	0,3073	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,5269	0,5269	0,1975	0,1975	0,1761	
ViK Rožaje	f.d.c.	1,1658	1,1658	0,6364	0,6364	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	0,6760	0,6760	0,3667	0,3667	-	
ViK Tivat	f.d.c.	1,5835	1,5835	0,4182	0,4182	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,9829	0,9829	0,2830	0,2830	-	
ViK Tuzi	f.d.c.	1,9792	1,9792	-	-	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	0,4584	0,4584	-	-	-	
ViK Ulcinj	f.d.c.	3,7477	3,7477	1,2094	1,2094	-	31.7.2024. godine
	v.d.c.	1,3157	1,3157	0,4388	0,4388	-	
KD Žabljak	f.d.c.	0,9615	0,9615	0,1972	0,1972	-	2.8.2024. godine
	v.d.c.	1,2125	1,2125	0,1748	0,1748	0,2408	

f.d.c. - fiksni dio cijene

v.d.c. - varijabilni dio cijene

JV - javno vodosnabdijevanje

POKOV - prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

PKOV - prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

f.l. - fizička lica

p.l. - pravna lica

Na osnovu utvrđenih cijena usluga i planiranih obračunskih veličina za 2025. godinu dobijene su ponderisane cijene usluga po djelatnostima na nivou Crne Gore, i one su prikazane u narednoj tabeli.

Tabela 7.2 Ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2025. godinu

Cijena usluge	Fiksni dio cijene	Varijabilni dio cijene
Javno vodosnabdijevanje	1,3387 € po korisniku	0,7828 €/m ³
Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	0,3834 € po korisniku	0,2517 €/m ³
Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	-	0,1949 €/m ³

Polazeći od projektovane prosječne mjesecne potrošnje vode za piće po korisniku za 2025. godinu, koja se dobija na osnovu planiranih količina isporučene vode za piće i planiranog broja korisnika za 2025. godinu (10,82 m³ mjesечно po korisniku iz kategorije fizičkih lica i 32,46 m³ mjesечно po korisniku iz kategorije pravnih lica) može se prikazati iznos prosječnog mjesecnog računa po djelatnostima za utvrđenu ponderisanu cijenu na nivou Crne Gore za 2025. godinu.

Tabela 7.3 Iznos prosječnog mjesecnog računa za regulisane komunalne djelatnosti za ponderisane cijene usluge na nivou Crne Gore za 2025. godinu

Iznos prosječnog računa	Fizička lica	Pravna lica
Javno vodosnabdijevanje	9,81 €	26,75 €
Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	3,11 €	8,55 €
Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	2,11 €	6,33 €
Ukupno	15,02 €	41,63 €

Osim davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda i prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, kako je prethodno navedeno, Agencija je po zahtjevima 10 vršilaca dala saglasnosti i na predloge cijene usluge za crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama za 2025. godinu, koje su prikazane u tabeli koja slijedi.

Tabela 7.4 Pregled cijena usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama za 2025. godinu na koje je Agencija dala saglasnost

Vršilac	Cijena
Agencija za stanovanje Podgorica	10,3837 €/m ³
ViK Bar	15,9786 €/m ³
ViK Berane	14,9951 €/m ³

ViK Bijelo Polje	14,0589 €/m ³
ViK Budva	19,6839 €/m ³
ViK Cetinje	16,7725 €/m ³
ViK Herceg Novi	19,1277 €/m ³
ViK Nikšić	7,7975 €/m ³
ViK Podgorica	16,6049 €/m ³
KD Žabljak	22,5392 €/m ³

8. PRIKAZ STANJA U SEKTORU

Kao što je već navedeno, sadržaj Izvještaja nije preciziran Zakonom, međutim Agencija je kao i ranijih godina, u cilju upoznavanja Skupštine Crne Gore sa stanjem u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti i u ovaj izvještaj uvrstila poglavlje u kojem je dat njegov kratki prikaz.

Analiza stanja sektora za izvještajni period je sprovedena na osnovu podataka koje su vršioci dostavili u okviru procesa dostavljanja podataka o poslovanju u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, kao i u postupku davanja saglasnosti Agencije na predlog cijena regulisanih komunalnih djelatnosti za 2026. godinu.

Iako je u prethodnom periodu ovo poglavlje obrađivano isključivo na osnovu podataka koje su vršioci dostavljali u procesu dostavljanja podataka o poslovanju u skladu sa gore pomenutim pravilima, u toku provjere podataka pokazalo se da određeni vršioci ne dostavljaju podatke koji bi se mogli smatrati pouzdanim. Imajući to u vidu, bilo je nužno da se pribegne i dodatnim metodama prikupljanja podataka, uključujući podatke korišćene u postupku davanja saglasnosti Agencije na predlog cijena usluga, kako bi se obezbijedio minimalni nivo validnosti i konzistentnosti neophodan za dalju analizu.

U cilju standardizacije procesa prikupljanja podataka o poslovanju vršilaca, Agencija je još 2018. godine donijela Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, kojima je između ostalog, propisan način dostavljanja podataka o poslovanju vršilaca. Međutim, uprkos postojanju ovih pravila, praksa pokazuje da se propisani rokovi za dostavljanje podataka često ne poštjuju. Ovakvo postupanje u značajnoj mjeri otežava Agenciji da u zadatim rokovima ispunи obaveze koje su joj zakonom povjerene. Dodatno, izostanak dostavljanja podataka o poslovanju, kao i dostavljanje podataka čiji kvalitet nije zadovoljavajući, značajno otežava sprovođenje preciznih analiza neophodnih za vjerodostojno prikazivanje stanja u sektoru na državnom nivou.

Uprkos naporima da se unaprijedi kvalitet dostavljanja podataka o poslovanju, valja istaći da je Agencija i prethodnih godina kontinuirano ukazivala na uočene propuste u načinu na koji vršioci dostavljaju podatke. Posebno je isticano postojanje nedosljednosti, kao i nedostatak adekvatnih evidencija kada su u pitanju određeni segmenti poslovnih aktivnosti vršilaca. Uprkos brojnim preporukama Agencije kroz izvještaje, koje su bile usmjerene na podizanje nivoa odgovornosti vršilaca u prikupljanju i evidentiranju relevantnih podataka, do suštinske promjene u pristupu još nije došlo.

Ipak, može se primijetiti određeni napredak u kvalitetu dostavljenih podataka. Agencija je u prethodnim izvještajima isticala problem nekonzistentnosti podataka dobijenih kroz različite postupke koje vodi, ukazujući na potrebu daljeg usklađivanja i poboljšanja procesa. Ovo se odnosi na činjenicu da određeni podaci o poslovanju, koji se prikupljaju za potrebe poređenja poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca, su podaci koji se koriste prilikom sprovođenja postupaka za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za regulisane komunalne djelatnosti, pa se primjećuje da je povećan broj vršilaca koji su dostavili iste podatke za 2024. godinu kroz oba pomenuta procesa.

Podatke za 2024. godinu, kao što je to bilo i za 2023. godinu, dostavili su svi vršioci. Međutim, treba istaći da podaci o poslovanju za 2024. godinu koju su dostavljeni Agenciji, kao i ranijih godina, nijesu kompletni kod svih vršilaca.

Tokom izvještajnog perioda, regulisane komunalne djelatnosti u Crnoj Gori obavljalo je ukupno 28 vršilaca, dakle isti broj vršilaca kao što je to bilo tokom 2023. i 2022. godine.

Pet vršilaca obavlja samo regulisane komunalne djelatnosti, odnosno djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, dok 12 vršilaca pored regulisanih komunalnih djelatnosti obavlja i djelatnost upravljanja atmosferskim vodama. Sedam vršilaca, osim regulisanih komunalnih djelatnosti, obavlja i druge komunalne djelatnosti, kao što su upravljanje komunalnim otpadom, upravljanje javnom rasvjetom i dr. Dva vršioca obavljaju samo djelatnost upravljanja komunalnim otpadnim vodama i to prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, dok dva vršioca obavljaju djelatnost crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama.

Tabela 8.1 Podjela vršilaca po djelatnostima koje obavljaju

<p>Regulisane komunalne djelatnosti</p> <p>DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje (ViK Bijelo Polje) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva (ViK Budva) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi (ViK Herceg Novi) DOO „Vodovod i kanalizacija Kotor“ Kotor (ViK Kotor) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat (ViK Tivat) DOO „Vodovod i kanalizacija Tuzi“ Tuzi (ViK Tuzi)</p>	<p>Regulisane komunalne djelatnosti i upravljanje atmosferskim vodama</p> <p>DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica (ViK Andrijevica) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar (ViK Bar) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane (ViK Berane) DOO „Vodovod i kanalizacija-Cetinje“ Cetinje (ViK Cetinje) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad (ViK Danilovgrad) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin (ViK Kolašin) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić (ViK Nikšić) DOO „Vodovod“ Pljevlja (ViK Pljevlja) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica (ViK Podgorica) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje (ViK Rožaje) DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj (ViK Ulcinj)</p>	<p>Upravljanje komunalnim otpadnim vodama – crpljenje, odvoz i zbrinjavanje otpadnih voda iz septičkih jama</p> <p>DOO „Agencija za stanovanje“ Podgorica DOO „S&E Tehnica“ Bar</p>	<p>Upravljanje komunalnim otpadnim vodama – prečišćavanje komunalnih otpadnih voda</p> <p>DOO „Otpadne vode“ Budva DOO „PPOV Kotor-Tivat“ Tivat</p>
--	---	--	--

8.1. Zaposleni

Kod vršilaca je u 2024. godini bilo zaposleno ukupno 2.255 lica. Pored lica koja su zaposlena preko ugovora o radu, na određeno ili neodređeno vrijeme, u toku 2024. godine kod vršilaca je bilo angažovano još dodatno 157 lica, posredstvom agencija za ustupanje zaposlenih ili preko ugovora o privremenim i povremenim poslovima. Ovi podaci se odnose samo na zaposlene koji obavljaju poslove u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima.

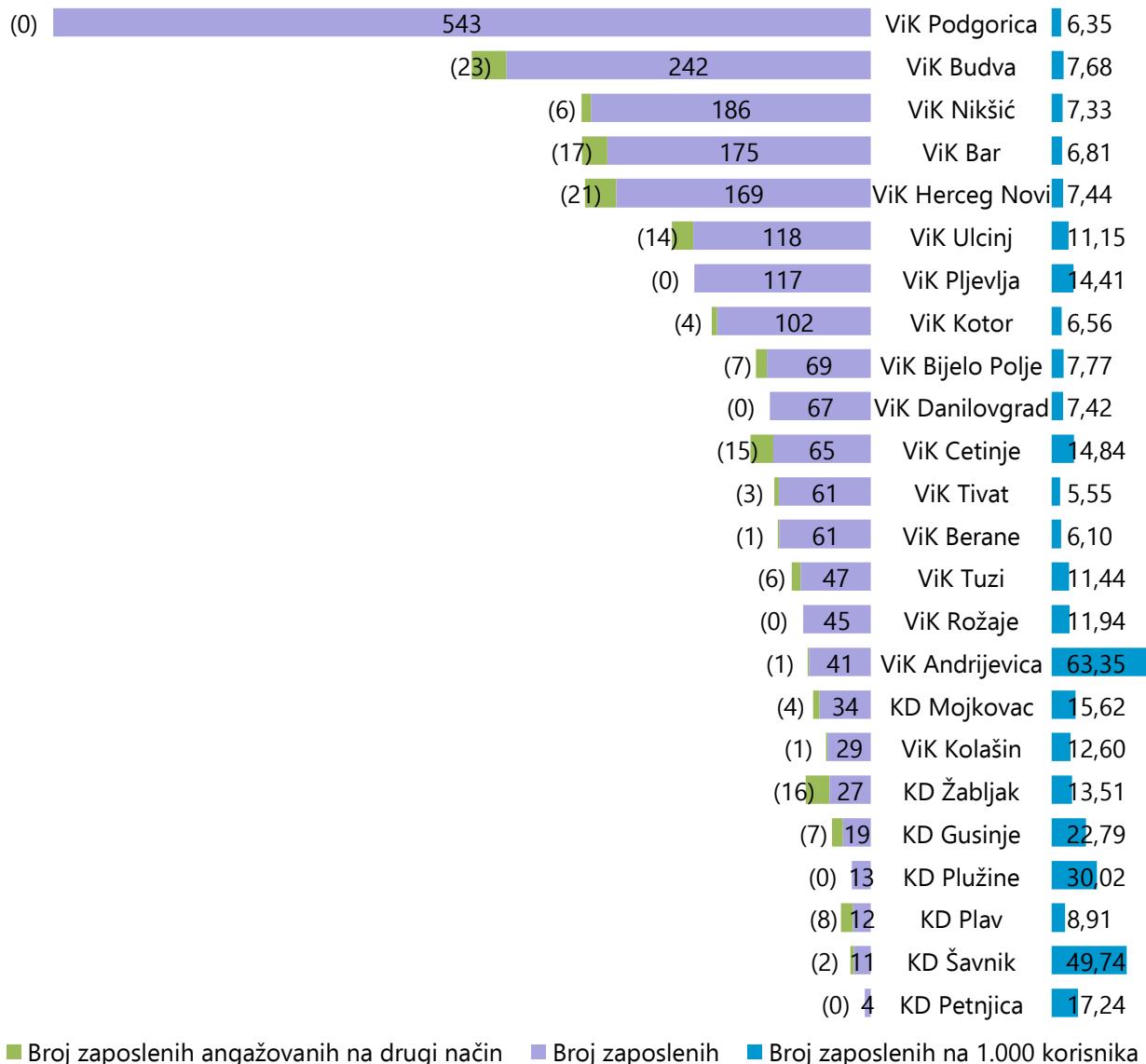
U Crnoj Gori je u 2024. godini kod vršilaca bilo 7,95 zaposlenih lica (uključujući i lica angažovana po drugom osnovu) na 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, što je pokazatelj prekomjernog broja zaposlenih, iako je ovaj pokazatelj za 3,3% niži nego u 2023. godini, kada je iznosio 8,22 zaposlena na 1.000 korisnika.

Pokazatelj broj zaposlenih na 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja ima visoku vrijednost kod većine vršilaca koji pored regulisanih komunalnih djelatnosti obavljaju i druge komunalne djelatnosti (KD Šavnik, KD Plužine, KD Mojkovac, KD Gusinje i KD Petnjica). Pored ovih vršilaca broj zaposlenih na 1.000 korisnika je veći od prosjeka na nivou Crne Gore kod još devet vršilaca, i to: ViK Andrijevica, ViK Cetinje, ViK Kolašin, KD Plav, ViK Pljevlja, ViK Rožaje, ViK Tuzi, ViK Ulcinj i KD Žabljak.

Najmanja vrijednost pokazatelja broja zaposlenih na 1.000 korisnika u 2024. godini je bila kod ViK Tivat i iznosi 5,55, dok je vrijednost ovog pokazatelja manja od prosjeka na nivou Crne Gore kod: ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić i ViK Podgorica.

Niža vrijednost ovog pokazatelja ne implicira nužno efikasnost kadrovske politike, već je često rezultat činjenice da pojedini vršioci, posebno u Primorskom regionu, opslužuju veliki broj korisnika, što utiče na sniženu vrijednost pokazatelja u tim slučajevima.

Vršioci koji su u 2024. godini, imali u prosjeku više zaposlenih preko ugovora o radu, na određeno ili neodređeno vrijeme nego u 2023. godini su: ViK Andrijevica (za 1), ViK Bar (za 4), ViK Budva (za 2), ViK Cetinje (za 1), KD Gusinje (za 8), ViK Herceg Novi (za 6), ViK Kolašin (za 2), ViK Kotor (za 7) i ViK Tuzi (za 5).

Dijagram 8.1 Broj zaposlenih kod vršilaca u 2024. godini i broj zaposlenih na 1.000 korisnika

8.2. Korisnici

Tokom 2024. godine, u Crnoj Gori je u prosjeku bilo 303.186 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, od čega je 275.825 korisnika iz kategorije fizičkih lica i 27.361 korisnika iz kategorije pravnih lica.

Prosječan broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja u 2024. godini se povećao za 3,49% u odnosu na 2023. godinu. Za razliku od 2023. godine, kada se broj korisnika iz kategorije fizičkih lica smanjio, a broj korisnika iz kategorije pravnih lica povećao, u 2024. godini je zabilježen rast kod obje kategorije korisnika, odnosno broj korisnika iz kategorije fizičkih lica se povećao za 3,39%, dok se broj korisnika iz kategorije pravnih lica povećao za 4,50%.

Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini je iznosio 184.630, što je za 3,62% više u odnosu na ovaj podatak iz 2023. godine. Korisnika iz kategorije fizičkih

lica je bilo 163.747, dok je korisnika iz kategorije pravnih lica bilo 20.883. Kao što broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja u 2024. godini rastao, tako je i broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda bilježio rast kod obje kategorije korisnika, i to kod korisnika iz kategorije fizičkih lica za 3,58%, a kod korisnika iz kategorije pravnih lica za 3,92%.

Tabela 8.2 Broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda po kategorijama

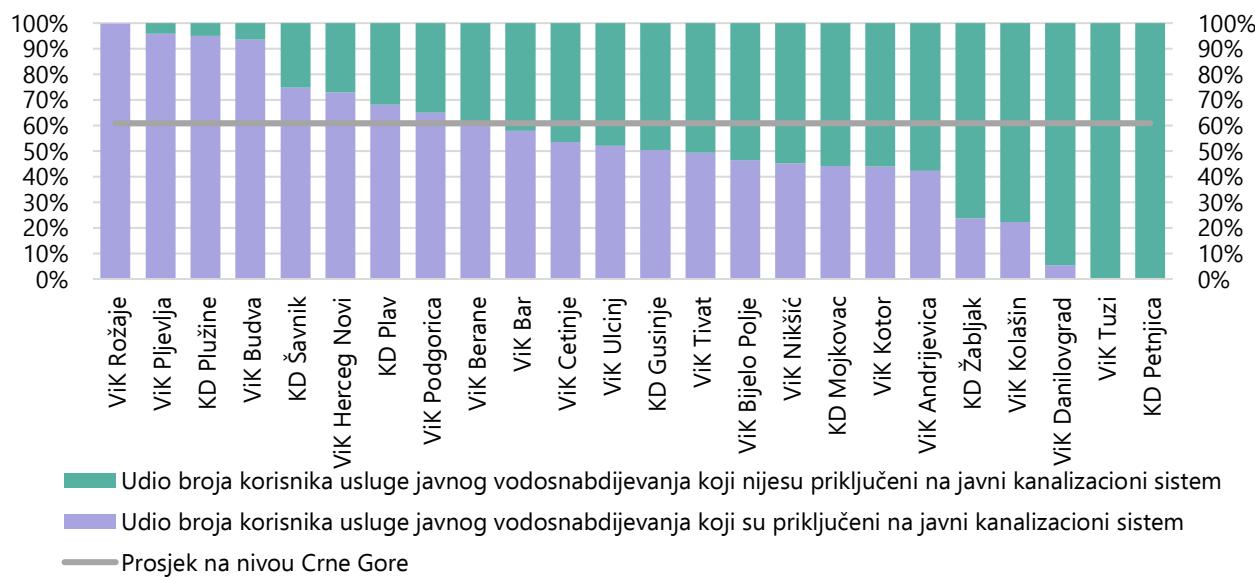
Vršilac	Javno vodosnabdijevanje					Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda				
	2024.		2023.		2024/ 2023 (%)	2024.		2023.		2024/ 2023 (%)
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno		fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica	78.054	7.452	85.506	78.050	9,55%	50.289	5.346	55.635	51.636	7,74%
ViK Budva	28.304	6.178	34.482	33.321	3,48%	26.555	5.735	32.290	31.166	3,61%
ViK Bar	25.754	2.409	28.162	27.694	1,69%	14.211	2.088	16.299	15.898	2,52%
ViK Nikšić	24.751	1.444	26.195	26.081	0,44%	10.921	899	11.820	11.810	0,08%
ViK Herceg Novi	23.824	1.680	25.504	24.782	2,91%	17.207	1.410	18.617	18.028	3,27%
ViK Kotor	15.028	1.063	16.091	15.992	0,62%	6.610	453	7.063	6.523	8,28%
ViK Ulcinj	10.780	1.054	11.834	11.282	4,89%	5.530	628	6.158	6.050	1,79%
ViK Tivat	10.815	751	11.566	11.130	3,92%	5.261	454	5.715	5.497	3,97%
ViK Berane	9.305	840	10.145	10.058	0,86%	5.441	740	6.181	6.065	1,91%
ViK Bijelo Polje	8.853	981	9.834	9.496	3,56%	3.796	772	4.568	4.375	4,41%
ViK Danilovgrad	8.524	490	9.014	8.868	1,65%	447	42	489	488	0,20%
ViK Pljevlja	7.306	820	8.126	8.103	0,28%	6.995	800	7.795	7.777	0,23%
ViK Cetinje	5.015	371	5.386	7.406	-27,28%	2.600	278	2.878	3.982	-27,72%
ViK Tuzi	4.367	224	4.591	4.442	3,35%	-	-	-	-	-
ViK Rožaje	3.314	455	3.769	3.749	0,53%	3.321	454	3.775	3.769	0,16%
KD Žabljak	3.004	209	3.213	3.016	6,53%	629	132	761	737	3,26%
KD Mojkovac	2.170	278	2.449	2.426	0,95%	890	189	1.079	1.077	0,19%
ViK Kolašin	2.159	196	2.355	2.230	5,61%	444	81	525	498	5,42%
KD Plav	2.052	192	2.244	2.181	2,89%	1.352	176	1.528	1.392	9,77%
KD Gusinje	1.040	90	1.130	1.111	1,71%	500	69	569	561	1,43%
ViK Andrijevica	574	89	663	638	3,92%	209	71	280	269	4,09%
KD Plužine	383	39	422	412	2,43%	369	32	401	393	2,04%
KD Šavnik	235	38	273	259	5,41%	170	34	204	191	6,81%
KD Petnjica	214	18	232	229	1,31%	-	-	-	-	-
UKUPNO	275.825	27.361	303.186	292.956	3,49%	163.747	20.883	184.630	178.182	3,62%

Najviše korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja u 2024. godini, kao i prethodnih godina, bilo je kod ViK Podgorica (85.506), gdje je za razliku od 2023. godine, kada je došlo do smanjenja broja korisnika u odnosu na 2022. godinu, zabilježen porast broja korisnika za 9,55%. Sa druge strane, kod ViK Cetinje zabilježen je značajan pad broja korisnika (27,28%), što je posljedica sređivanja baza podataka. Naime u prethodnom periodu su dostavljeni podaci o aktivnim i neaktivnim korisnicima, dok su za 2024. godinu dostavljeni samo podaci o broju aktivnih korisnika, odnosno podaci o korisnicima kojima se naplaćuju pružene usluge.

Najveći broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini bio je kod ViK Podgorica, i to 55.635 korisnika. Broj korisnika ove usluge, kao i broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja se povećao, i to za 7,74%. Najveći porast broja korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini je ostvaren kod KD Plav, za 9,77%. Broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini kod ViK Cetinje se, kao i broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja, smanjio za 27,72%.

Četiri vršioca imaju manje od 1.000 korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja (ViK Andrijevica, KD Plužine, KD Šavnik i KD Petnjica), gdje je najmanje korisnika i dalje kod KD Petnjica, 229. Sedam vršilaca ima između 1.000 i 5.000 korisnika (KD Gusinje, ViK Kolašin, KD Mojkovac, KD Plav, ViK Rožaje, ViK Tuzi i KD Žabljak), gdje su svi navedeni vršioci, osim ViK Tuzi, iz Sjevernog regionala.

Analizom podataka iz tabele 8.2, primjetno je da i dalje značajan broj korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja (39%) nema priključak na javni kanalizacioni sistem. Ovaj odnos je ostao nepromijenjen u odnosu na 2023. godinu, kada isti procenat korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja nije posjedovao priključak na javni kanalizacioni sistem. Kod korisnika iz kategorije fizičkih lica, i dalje 41% korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja nije priključeno na javni kanalizacioni sistem, dok se kod korisnika iz kategorije pravnih lica ovaj odnos povećao sa 23% u 2023. godini na 24% u 2024. godini.

Dijagram 8.2 Udio broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja koji nisu priključeni na javni kanalizacioni sistem

Za razliku od 2023. godine, kada je kod 17 vršilaca priključenost korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja na javni kanalizacioni sistem bila ispod prosjeka na nivou Crne Gore, u 2024. godini ovaj broj se smanjio na 15. Vršioci kod kojih je stepen priključenosti korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja na javni kanalizacioni sistem ispod crnogorskog prosjeka su: ViK Bar 58%, ViK Cetinje 53%, ViK Ulcinj 52%, KD Gusinje 50%, ViK Tivat 49%, ViK Bijelo Polje 46%, ViK Nikšić 45%, KD Mojkovac 44%, ViK Kotor 44%, ViK Andrijevica 42%, KD Žabljak 24%, ViK Kolašin 22%, ViK

Danilovgrad 5%, ViK Tuzi 0% i KD Petnjica 0%. Značajno niska priključenost korisnika javnog vodosnabdijevanja na kanalizacioni sistem je kod ViK Danilovgrad, gdje ovaj procenat ni u 2024. godini nije poboljšan, već je ostao na nivou 2023. godine. Kod ViK Tuzi i KD Petnjica ne postoji javni kanalizacioni sistem.

Udio korisnika iz kategorije fizičkih lica u ukupnom broju korisnika je 91% kod javnog vodosnabdijevanja i 89% kod prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda.

Karakterističan slučaj je ViK Rožaje, gdje je broj korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda veći od broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja. Ovakva disproporcija rezultat je toga što je dio korisnika usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda priključen na vodovodne sisteme koji su van nadležnosti ViK Rožaje.

8.3. Količine potisnute vode

U toku 2024. godine sa lokalnih vodoizvorišta, za potrebe javnog vodosnabdijevanja, zahvaćeno je ukupno 118.612.291 m³ vode. Podatke o zahvaćenim količinama vode Agenciji nijesu dostavili: ViK Andrijevica, ViK Berane, ViK Kolašin, KD Mojkovac i KD Šavnik. Sa druge strane, KD Plužine, ViK Rožaje, ViK Tuzi i KD Žabljak su dostavili podatke o mjerjenim i procijenjenim količinama zahvaćene vode, ali ovi podaci se ne mogu smatrati relevantnim, iz razloga što je količina zahvaćene vode jednaka ili približno identična količinama fakturisane vode. KD Gusinje je dostavilo podatke o količinama zahvaćene vode, koji su manji od količina isporučene vode korisnicima, te se ni ovi podaci ne mogu prikazati kao validni. Takođe, KD Plav i KD Petnjica su dostavili podatke prema kojima su količine zahvaćene vode u 2024. godini, a koje su utvrđene na osnovu procjene, nerealno veće u odnosu na fakturisane količine. Naime, stepen neprihodovane vode kod ovih vršilaca bi u tom slučaju iznosio čak preko 95%, te se ni ovi podaci ne mogu smatrati relevantnim.

Pored navedenih, još pet vršilaca ne sprovodi mjerjenje zahvaćenih količina vode, pa se ni ovi podaci ne mogu smatrati vjerodostojnim, jer se zasnivaju na procjeni vršioca. U tabeli koja slijedi dat je pregled količina zahvaćene vode, mjerene i procijenjene.

Tabela 8.3 Količine zahvaćene vode u 2024. godini

Vršilac	Količina zahvaćene vode iz sopstvenih izvora	
	mjerene	procijenjene
ViK Podgorica	41.586.241	-
ViK Bar	13.209.246	-
ViK Nikšić	-	12.592.310
ViK Herceg Novi	12.446.574	-
ViK Budva	6.492.342	-
ViK Kotor	6.252.059	-
ViK Danilovgrad	6.204.919	-
ViK Cetinje	5.676.060	-
ViK Ulcinj	-	5.555.930

ViK Bijelo Polje	-	3.849.996
ViK Pljevlja	-	3.449.964
ViK Tivat	1.296.650	-
KD Plužine	-	-
ViK Andrijevica	-	-
ViK Berane	-	-
KD Gusinje	-	-
ViK Kolašin	-	-
KD Mojkovac	-	-
KD Plav	-	-
ViK Rožaje	-	-
KD Šavnik	-	-
ViK Tuzi	-	-
KD Žabljak	-	-
Ukupno	93.164.091	25.448.200

Na osnovu prikazanih vrijednosti o zahvaćenim količinama vode može se konstatovati da je, na bazi mjerjenih količina, osam vršilaca u toku 2024. godine sa lokalnih vodoizvorišta zahvatilo 93.164.091 m³ vode, dok ostala količina predstavlja samo procjenu tog podatka.

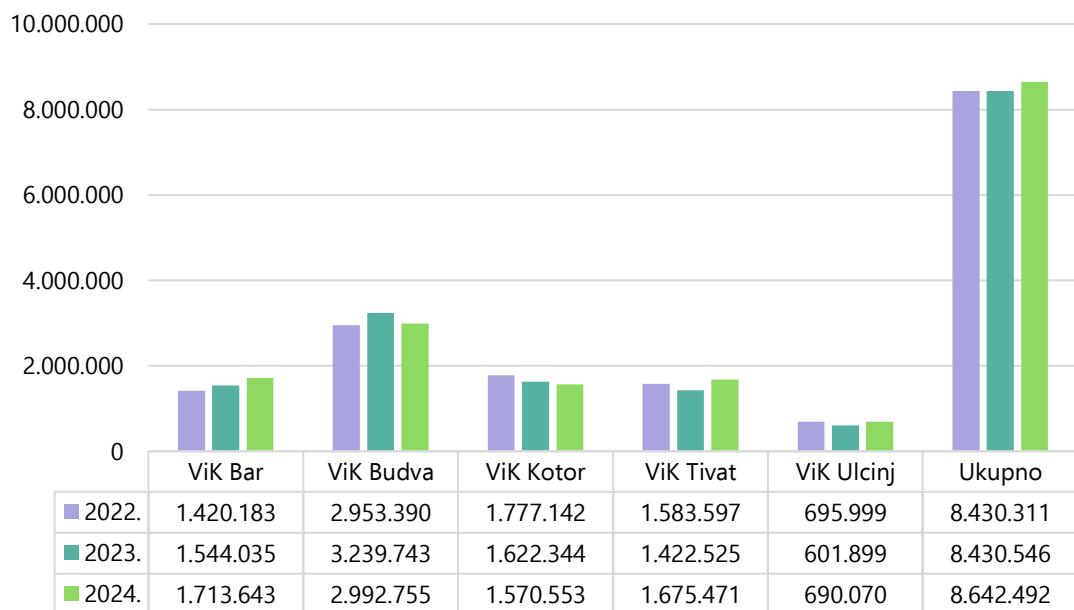
Najveću količinu vode je zahvatio ViK Podgorica, 41.586.241 m³, što čini 45% zahvaćene vode koja se mjeri. Ova količina obuhvata i količinu vode koju ViK Podgorica isporučuje ViK Danilovgrad i koja je u 2024. godini iznosila 2.134.221 m³.

Kada je riječ o kontinualnom registrovanju količina zahvaćene vode, tu su najefikasniji vršioci iz Središnjeg i Primorskog regiona.

Bitno je istaći da se podaci o količinama zahvaćene vode kod većine vršilaca ne mogu smatrati pouzdanim, zato što veći broj vršilaca na izvorištima ne posjeduje uređaje za mjerjenje količine zahvaćene vode, iako je ta obaveza propisana Zakonom o vodama („Službeni list RCG”, broj 27/07 i „Službeni list CG”, br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18). Ovo predstavlja veliku prepreku u sagledavanju indikatora koji se odnosi na stepen neprihodovane vode, a koji predstavlja jedan od polaznih osnova za planiranje daljih aktivnosti u pogledu razvitka i unaprjeđenja komunalne infrastrukture, kao i ocjenu efikasnosti rada vršilaca.

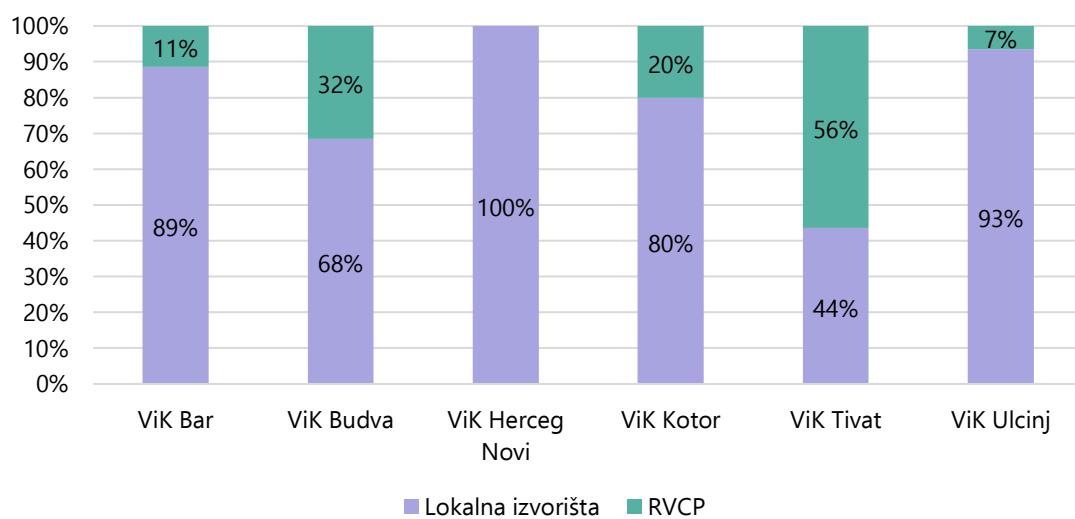
Pored količina vode koje vršioci zahvataju sa lokalnih vodoizvorišta, vršioci iz Primorskog regiona su u toku 2024. godine od RVCP preuzeli ukupno 8.642.492m³ vode. U odnosu na 2023. godinu, u 2024. godini vršioci su od RVCP kumulativno preuzeli za 2,51% veću količinu vode.

Gledano pojedinačno, u odnosu na 2023. godinu, manju količinu vode od RVCP u 2024. godini su preuzeli ViK Budva (za 8%) i ViK Kotor (za 3%), dok su više vode od RVCP preuzeli ViK Bar (za 11%), ViK Tivat (za 18%) i ViK Ulcinj (za 15%). ViK Herceg Novi u 2024. godini, kao i prethodnih godina, nije preuzimao vodu iz sistema RVCP. Količine preuzete vode od RVCP u 2022., 2023. i 2024. godini prikazane su na dijagramu ispod.

Dijagram 8.3 Količine vode preuzete od RVCP (m^3)

Na narednom dijagramu prikazan je odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta. Na istom se može uočiti da je u toku 2024. godine, od ukupne količine potisnute vode u sistem, procentualno najveće učešće vode iz RVCP bilo kod ViK Tivat (56%), što je više nego u 2023. godini, kada je 51% potisnute vode preuzeto od RVCP. Ovo ukazuje na činjenicu da se snabdijevanje vodom korisnika ViK Tivat većim dijelom oslanja na RVCP. Sa druge strane, od ukupno potisnute količine vode, najmanje vode iz RVCP su preuzeli ViK Ulcinj (7%) i ViK Bar (11%).

Dijagram 8.4 Odnos količine vode preuzete od RVCP i količine vode zahvaćene sa lokalnih izvorišta

Uzimajući u obzir količinu zahvaćene vode sa lokalnih izvorišta (mjerena i procijenjena) i količinu vode koja je preuzeta od RVCP, u toku 2024. godine na nivou Crne Gore u vodovodne sisteme

potisnuto je ukupno 127.254.783 m³ vode. Količina vode koja je preuzeta od RVCP čini 6,79% ukupno potisnute vode.

8.4. Količine isporučene vode i prihvaćene komunalne otpadne vode

Tokom 2024. godine korisnicima je isporučeno 46.945.876 m³ vode za piće, gdje je 35.938.608 m³ vode isporučeno korisnicima iz kategorije fizičkih lica, dok je 11.007.269 m³ vode isporučeno korisnicima iz kategorije pravnih lica. U 2024. godini isporučeno je više vode nego u 2023. godini, i to fizičkim licima za 6%, a pravnim licima za 10%. U tabeli u nastavku su prikazane fakturisane količine vode za piće, koje su isporučene korisnicima u 2024. i 2023. godini.

Tabela 8.4 Količine isporučene vode po kategorijama korisnika (m³)

Vršilac	2024.			2023.	2024/2023
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica ²	12.998.592	3.447.121	16.445.713	15.615.259	5%
ViK Budva	2.486.295	1.740.281	4.226.576	4.090.475	3%
ViK Nikšić	3.187.481	462.975	3.650.456	3.491.988	5%
ViK Herceg Novi	2.495.565	1.110.716	3.606.281	3.270.426	10%
ViK Bar	2.698.642	619.069	3.317.711	3.024.494	10%
ViK Tivat	1.420.284	640.539	2.060.823	1.826.007	13%
ViK Kotor	1.380.970	549.549	1.930.519	1.795.526	8%
ViK Bijelo Polje	1.354.764	319.525	1.674.288	1.644.743	2%
ViK Ulcinj	1.293.599	379.763	1.673.362	1.546.376	8%
ViK Danilovgrad	1.184.216	475.390	1.659.606	1.499.197	11%
ViK Berane	1.155.600	274.749	1.430.349	1.281.651	12%
ViK Tuzi	932.630	88.616	1.021.246	890.047	15%
ViK Pljevlja	721.293	224.437	945.730	879.623	8%
ViK Cetinje	746.963	142.890	889.853	933.105	-5%
ViK Rožaje	613.191	151.714	764.905	693.443	10%
ViK Kolašin	323.610	98.470	422.080	395.855	7%
KD Žabljak	281.365	75.477	356.842	235.649	51%
KD Plav	263.106	69.946	333.052	320.692	4%
KD Mojkovac	198.858	35.300	234.158	244.037	-4%
ViK Andrijevica	71.125	26.559	97.684	106.761	-9%
KD Plužine	44.704	41.613	86.317	84.364	2%
KD Gusinje	55.334	22.672	78.006	74.364	5%

² Podaci o količinama isporučene vode ne uključuju količine vode koje ViK Podgorica isporučuje ViK Danilovgrad

KD Šavnik	15.049	8.602	23.651	13.919	70%
KD Petnjica	15.372	1.296	16.668	16.800	-1%
Ukupno	35.938.608	11.007.269	46.945.876	43.974.801	7%

Analizirajući podatke o količinama isporučene vode korisnicima, zaključuje se da je najveće povećanje količine isporučene vode u 2024. godini ostvarilo KD Šavnik, koji je u 2024. godini isporučio za 70% više vode nego u 2023. godini. Značajan porast količine isporučene vode zabilježen je i kod KD Žabljak, i to za 51%, što je posljedica fakturisanja potrošnje kod korisnika iz kategorije fizičkih lica iz ranijeg perioda, kod kojih duži period nije očitavana potrošnja vode na vodomjerima. Osim pomenuih, vršioci koji su u 2024. godini isporučili više vode korisnicima u odnosu na 2023. godinu su i: ViK Podgorica (za 5%), ViK Budva (za 3%), ViK Nikšić (za 5%), ViK Herceg Novi (za 10%), ViK Bar (za 10%), ViK Tivat (za 13%), ViK Kotor (za 8%), ViK Bijelo Polje (za 2%), ViK Ulcinj (za 8%), ViK Danilovgrad (za 11%), ViK Berane (za 12%), ViK Tuzi (za 15%), ViK Pljevlja (za 8%), ViK Rožaje (za 10%), ViK Kolašin (za 7%), KD Plav (za 4%), KD Plužine (za 2%) i KD Gusinje (za 5%).

Sa druge strane, ViK Andrijevica je za 9% manje isporučio vode korisnicima u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu. Još tri vršioca su u 2024. godini korisnicima isporučili manje količine vode u odnosu na 2023. godinu, a to su ViK Cetinje, koji je za 5% smanjio količine isporučene vode za piće, KD Mojkovac, koji je u 2024. godini isporučio za 4% manje vode korisnicima, nego u 2023. godini i KD Petnjica koji je za 1% manje isporučio vode korisnicima u odnosu na 2023. godinu.

Najviše vode za piće je isporučio ViK Podgorica, i to $16.445.713 \text{ m}^3$, što predstavlja 35% ukupno isporučene vode u Crnoj Gori.

U toku 2024. godine od korisnika je prihvaćeno $25.138.572 \text{ m}^3$ komunalne otpadne vode, i to $18.156.666 \text{ m}^3$ od korisnika iz kategorije fizičkih lica i $6.981.906 \text{ m}^3$ od korisnika iz kategorije pravnih lica. U odnosu na 2023. godinu, količina prihvaćene komunalne otpadne vode za korisnike iz kategorije fizičkih lica nije značajnije uvećana, za 3%, dok je za korisnike iz kategorije pravnih lica uvećana za 8%.

Tabela 8.5 Količine prihvaćene komunalne otpadne vode po kategorijama korisnika (m^3)

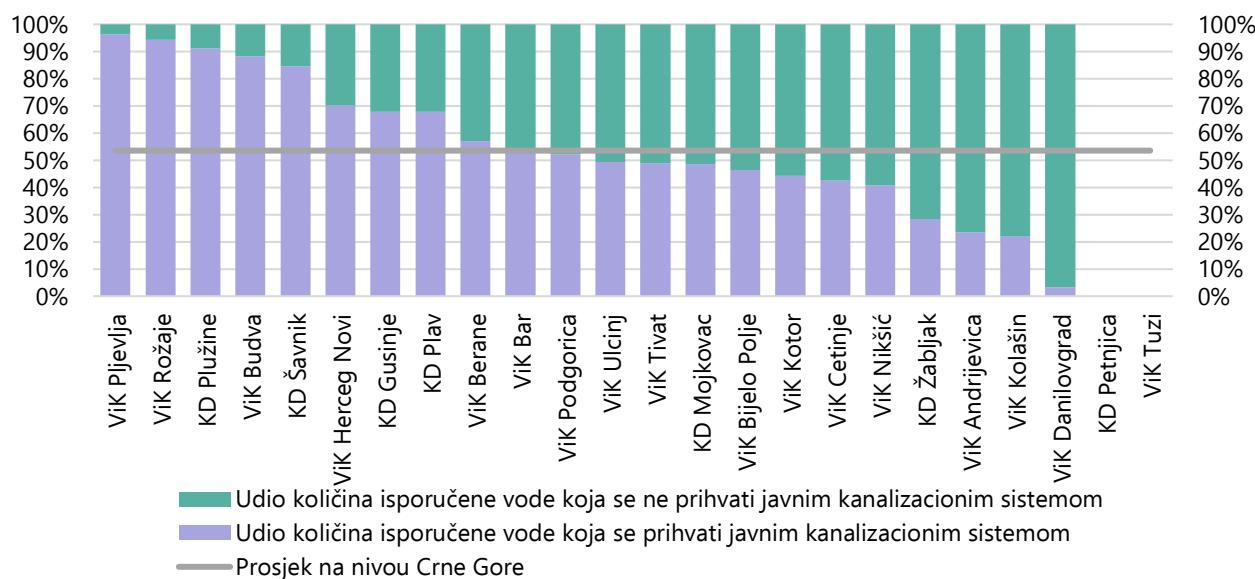
Vršilac	2024.			2023.	2024/2023
	fizička lica	pravna lica	ukupno	ukupno	
ViK Podgorica	6.617.048	1.951.862	8.568.910	8.373.623	2%
ViK Budva	2.230.889	1.499.148	3.730.037	3.602.422	4%
ViK Herceg Novi	1.686.753	840.607	2.527.360	2.339.930	8%
ViK Bar	1.313.879	466.756	1.780.635	1.661.755	7%
ViK Nikšić	1.111.903	372.079	1.483.982	1.457.664	2%
ViK Tivat	614.404	391.745	1.006.149	898.843	12%
ViK Pljevlja	686.410	223.664	910.074	846.550	8%

ViK Kotor	599.505	253.643	853.148	737.378	16%
ViK Ulcinj	713.295	111.675	824.970	800.816	3%
ViK Berane	644.737	170.450	815.187	747.536	9%
ViK Bijelo Polje	550.163	226.695	776.858	759.353	2%
ViK Rožaje	581.386	139.771	721.157	696.561	4%
ViK Cetinje	304.472	73.644	378.116	395.230	-4%
KD Plav	160.040	65.601	225.641	268.996	-16%
KD Mojkovac	98.681	14.978	113.659	126.127	-10%
KD Žabljak	56.650	44.690	101.340	94.382	7%
ViK Kolašin	51.830	41.034	92.864	89.542	4%
KD Plužine	41.117	37.495	78.612	82.213	-4%
ViK Danilovgrad	37.256	16.807	54.063	51.782	4%
KD Gusinje	31.181	21.652	52.833	49.110	8%
ViK Andrijevica	12.215	10.798	23.013	25.012	-8%
KD Šavnik	12.852	7.112	19.964	9.921	101%
KD Petnjica	-	-	-	-	0%
ViK Tuzi	-	-	-	-	0%
Ukupno	18.156.666	6.981.906	25.138.572	24.114.746	4%

Povećanje količina prihvaćene komunalne otpadne vode u 2024. godini je ostvarila većina vršilaca, njih 17, i to: KD Šavnik (za 101%), ViK Kotor (za 16%), ViK Tivat (za 12%), ViK Berane (za 9%), ViK Herceg Novi (za 8%), KD Gusinje (za 8%), ViK Pljevlja (za 8%), KD Žabljak (za 7%), ViK Bar (za 7%), ViK Danilovgrad (za 4%), ViK Kolašin (za 4%), ViK Budva (za 4%), ViK Rožaje (za 4%), ViK Ulcinj (za 3%), ViK Podgorica (za 2%), ViK Bijelo Polje (za 2%) i ViK Nikšić (za 2%). Kod pet vršioca je ostvareno smanjenje količina prihvaćene komunalne otpadne vode u odnosu na 2023. godinu, i to kod: KD Plav (za 16%), KD Mojkovac (za 10%), ViK Andrijevica (za 8%), ViK Cetinje (za 4%) i KD Plužine (za 4%).

Najveća količina prihvaćene komunalne otpadne vode u 2024. godini, kao i 2023. godine je zabilježena kod ViK Podgorica ($8.568.910 \text{ m}^3$), što predstavlja 34% ukupne količine prihvaćene komunalne otpadne vode.

Kako postoji izražena razlika kod broja korisnika usluge javnog vodosnabdijevanja i usluge prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, evidentna je i značajna disproporcija između količina isporučene vode i količina preuzetih komunalnih otpadnih voda, te čak 46% ukupno isporučene vode se ne ispušta u javni kanalizacioni sistem.

Dijagram 8.5 Udio količine isporučene vode koja se ne prihvata javnim kanalizacionim sistemom

Kod devet vršilaca procenat količine isporučene vode koja se prihvata i odvodi javnim kanalizacionim sistemom je bila veća od prosjeka na nivou Crne Gore, koji je iznosio 54%, i to kod: ViK Pljevlja (96%), ViK Rožaje (94%), KD Plužine (91%), ViK Budva (88%), KD Šavnik (84%), ViK Herceg Novi (70%), KD Gusinje (68%), KD Plav (68%) i ViK Berane (57%), dok je kod ViK Bar procenat količine isporučene vode koja se prihvata i odvodi javnim kanalizacionim sistemom bio na nivou crnogorskog prosjeka.

Kod 12 vršilaca u 2024. godini procenat količine isporučene vode koja se prihvata i odvodi javnim kanalizacionim sistemom je bila manja od crnogorskog prosjeka i to kod: ViK Podgorica (52%), ViK Ulcinj (49%), ViK Tivat (49%), KD Mojkovac (49%), ViK Bijelo Polje (46%), ViK Kotor (44%), ViK Cetinje (42%), ViK Nikšić (41%), KD Žabljak (28%), ViK Andrijevica (24%), ViK Kolašin (22%) i ViK Danilovgrad (3%). U Petnjići i Tuzima ne postoji javni kanalizacioni sistem, pa se sva komunalna otpadna voda odlaže u septičke jame.

8.5. Mjerenje količine isporučene vode

Obračun isporučene količine vode korisnicima vrši se na osnovu očitavanja individualnih ili zajedničkih vodomjera, dok se za korisnike bez ugrađenog vodomjera potrošnja utvrđuje paušalno. Na nivou Crne Gore, u 2024. godini 87% korisnika imalo je ugrađene posebne vodomjere, što je na istom nivou kao 2023. godine. Povećan je udio korisnika čija se potrošnja obračunava putem zajedničkih vodomjera, sa 7% u 2023. godini na 9% u 2024. godini, a procenat korisnika koji su obuhvaćeni paušalnim obračunom se smanjio sa 6% u 2023. godini na 4% u 2024. godini.

Nastavljen je trend velikog broja korisnika sa posebnim vodomjerom u Primorskom regionu, zatim korisnika sa zajedničkim vodomjerom u Središnjem regionu, dok je najviše korisnika koji nemaju vodomjer (posebni i zajednički) u Sjevernom regionu. I dalje se samo kod korisnika ViK Herceg Novi, ViK Podgorica i ViK Tuzi količina isporučene vode korisnicima utvrđuje preko vodomjera, posebnih ili zajedničkih, bez paušalnog utvrđivanja utrošene vode. Kod ViK Budva, ViK Bar i ViK Tivat količina

isporučene vode korisnicima ne utvrđuje se u potpunosti preko vodomjera (posebnih ili zajedničkih), ali je procenat korisnika kojima se paušalno obračunava utrošena voda ispod 1%.

Tabela 8.6 Udeo korisnika sa posebnim i zajedničkim vodomjerima i korisnika koji su paušalci

Vršilac	Posebni vodomjer	Zajednički vodomjer	Paušalci
ViK Tuzi	100,0%	0,0%	0,0%
ViK Budva	99,8%	0,0%	0,2%
ViK Bar	99,1%	0,5%	0,4%
ViK Tivat	97,2%	2,1%	0,7%
ViK Ulcinj	96,1%	1,2%	2,7%
ViK Danilovgrad	93,6%	0,0%	6,4%
ViK Herceg Novi	92,1%	7,9%	0,0%
ViK Pljevlja	85,7%	11,9%	2,4%
ViK Podgorica	85,1%	14,9%	0,0%
KD Gusinje	85,0%	0,0%	15,0%
KD Žabljak	84,6%	0,0%	15,4%
KD Plav	79,3%	2,3%	18,3%
ViK Bijelo Polje	75,1%	18,0%	6,9%
ViK Cetinje	73,8%	14,0%	12,1%
ViK Rožaje	69,3%	9,3%	21,4%
ViK Berane	64,6%	10,4%	25,0%
ViK Kotor	61,4%	34,2%	4,4%
KD Mojkovac	60,4%	1,3%	38,2%
ViK Andrijevica	56,9%	2,7%	40,4%
ViK Kolašin	26,0%	0,0%	74,0%
KD Plužine	25,4%	18,5%	56,1%
KD Šavnik	22,7%	0,0%	77,3%
KD Petnjica	0,0%	0,0%	100,0%
ViK Nikšić	-	-	-

U poređenju sa ostalim vršiocima, vršioci u Primorskom regionu, osim ViK Kotor, imaju visok procenat pokrivenosti korisnika posebnim vodomjerima.

ViK Podgorica svim korisnicima registruje količine isporučene vode putem vodomjera, gdje 85,1% korisnika ima posebni vodomjer, dok ostatak posjeduje zajednički vodomjer.

Situacija u pogledu evidentiranja isporučene količine vode u Sjevernom regionu, izuzev kod ViK Pljevlja, ViK Bijelo Polje, KD Gusinje i KD Žabljak, nije na zadovoljavajućem nivou. Posebno se to odnosi na ViK Kolašin, KD Plužine i KD Šavnik, gdje se za većinu korisnika čak 74% njih, količina isporučene vode utvrđuje paušalno, dok KD Petnjica svim korisnicima utrošak isporučene vode utvrđuje paušalno.

ViK Nikšić je dostavio podatke o broju korisnika kod kojih se potrošnja vode registruje putem posebnih ili zajedničkih vodomjera, kao i o broju korisnika koji su obuhvaćeni paušalnim obračunom. Međutim, zbir ovih podataka značajno odstupa od ukupnog broja korisnika, pa podaci nijesu korišteni u ovoj analizi. Ovakvo odstupanje rezultat je tehničkih problema koje je ViK Nikšić imao tokom 2024 godine, a koji su uticali na potpunost i validnost baza podataka ovog vršioca.

8.6. Neprihodovana voda

Na osnovu podataka o količini vode koja je potisnuta u sistem (voda zahvaćena na lokalnim vodoizvorištima i voda preuzeta od RVCP) i količini vode koja se isporučuje korisnicima dobija se stepen neprihodovane vode, što je pokazatelj tehničkih i komercijalnih gubitaka vode u vodovodnom sistemu. Podaci o neprihodovanoj vodi se mogu jedino posmatrati kao gruba procjena, budući da od ukupno 24 vršioca, samo njih osam vrši mjerjenja ukupno zahvaćene vode (ViK Bar, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Podgorica i ViK Tivat).

Kako veći broj vršilaca ne posjeduje odgovarajuće ulazne podatke koji se koriste za utvrđivanje stepena neprihodovane vode, to nije moguće prikazati vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore. Prosječna vrijednost stepena neprihodovane vode za vršioce koji su dostavili podatke o količinama potisnute vode (mjeranim i procijenjenim količinama zahvaćene vode i količinama preuzetim od RVCP) i količinama fakturisane vode iznosi 67%, što ukazuje na to da je stepen neprihodovane vode na visokom nivou. Međutim, jedino za vršioce koji u potpunosti mijere količine vode potisnute u sistem i količine fakturisane vode, se može reći da postoje pouzdani elementi za proračun i analizu stepena neprihodovane vode.

Iako je problem neprihodovane vode u Crnoj Gori veoma izražen, sa druge strane važno je pomenuti i one koji se angažuju na smanjenju stepena neprihodovane vode. ViK Tivat je reprezentativni primjer vršioca koji se uspješno i kontinuirano bavi ovim problemom. Naime, stepen neprihodovane vode u vodovodnom sistemu kojim upravlja ViK Tivat u 2024. godini je iznosio 31%, što je značajno ispod crnogorskog prosjeka, a svakako može poslužiti kao primjer dugim vršiocima da je samo predanim radom, stepen neprihodovane vode, moguće svesti na prihvatljiv nivo. Važno je istaći da, kako se stepen neprihodovane vode smanjuje, postaje sve teže ostvariti dalja smanjenja, što zahtijeva veći trud od strane vršioca. Nasuprot tome, kod vršilaca sa visokim stepenom neprihodovane vode, primjena odgovarajućih mjera bi trebalo da dovede do vidljivog i značajnijeg smanjenja ovog pokazatelja.

Tabela 8.7 Stepen neprihodovane vode

Vršilac	Potisnuta voda (m ³)	Isporučena voda (m ³)	Stepen neprihodovane vode (%)
ViK Cetinje	5.676.060	889.853	84%
ViK Danilovgrad	8.339.140	1.659.606	80%
ViK Bar	14.922.889	3.317.711	78%

ViK Kotor	7.822.612	1.930.519	75%
ViK Ulcinj	6.246.000	1.673.362	73%
ViK Pljevlja	3.449.964	945.730	73%
ViK Herceg Novi	12.446.574	3.606.281	71%
ViK Nikšić	12.592.310	3.650.456	71%
ViK Podgorica	39.452.020	16.445.713	58%
ViK Bijelo Polje	3.849.996	1.674.288	57%
ViK Budva	9.485.097	4.226.576	55%
ViK Tivat	2.972.121	2.060.823	31%
ViK Andrijevica	nema podatka	97.684	nema podatka
ViK Berane	nema podatka	1.430.349	nema podatka
KD Gusinje	nema podatka	78.006	nema podatka
ViK Kolašin	nema podatka	2.356	nema podatka
KD Mojkovac	nema podatka	234.149	nema podatka
KD Petnjica	nema podatka	16.668	nema podatka
KD Plav	nema podatka	333.052	nema podatka
KD Plužine	nema podatka	86.317	nema podatka
ViK Rožaje	nema podatka	764.905	nema podatka
KD Šavnik	nema podatka	23.648	nema podatka
ViK Tuzi	nema podatka	1.021.246	nema podatka
KD Žabljak	nema podatka	356.842	nema podatka

Procenat neprihodovane vode predstavlja koristan indikator poslovne uspješnosti vršioca, međutim, ovaj pokazatelj nije dovoljan za sveobuhvatnu i tehnički utemjeljenu procjenu efikasnosti vodovodnog sistema. Naime, izražavanje gubitaka vode isključivo u relativnim vrijednostima (procentima) ne omogućava dovoljno precizno identifikovanje tehničkih slabosti sistema, niti pruža osnov za ciljano planiranje mjera unaprjeđenja. Za sagledavanje neprihodovane vode sa operativnog i tehničkog aspekta, neophodno je implementirati standardizovane analitičke metodologije, kao što su one koje su usvojene od strane međunarodnih udruženja koja se bave unaprjeđenjem javnog vodosnabdijevanja i upravljanjem komunalnim otpadnim vodama (npr. IWA³ metodologija).

Osnovni preuslov za primjenu ovih naprednih metodoloških pristupa jeste pouzdano bilansiranje količina zahvaćene, distribuirane i fakturisane vode, što zahtijeva uspostavljanje tačnog i kontinuiranog sistema za prikupljanje i obradu podataka. Stoga je od suštinskog značaja da vršioci preduzmu aktivnosti usmjerene ka unaprjeđenju tehničke infrastrukture za mjerjenje, praćenje i evidenciju tokova vode u svim djelovima sistema.

³ International Water Association

8.7. Fakturisanje i naplata

U toku 2024. godine vršioci su za sve djelatnosti koje obavljaju realizovali fakturisanu vrijednost u iznosu od 50.540.748,26 €. Najveću fakturisanu vrijednost je ostvario ViK Podgorica 11.176.541,17 €, što čini 22% ukupno fakturisane vrijednosti na nivou Crne Gore, dok fakturisana vrijednost pet vršilaca (ViK Bar, ViK Budva, ViK Herceg Novi, ViK Nikšić i ViK Podgorica), čini čak 64% ukupno fakturisane vrijednosti na nivou Crne Gore.

Tabela 8.8 Stopa naplate (%)

Vršilac	Fakturisano (€)	Naplaćeno (€)	Stopa naplate (%)
ViK Berane	594.098,49	725.337,89	122%
KD Plav	408.195,16	454.158,95	111%
ViK Bar	3.784.992,17	4.130.826,16	109%
ViK Ulcinj	2.049.009,03	2.207.039,64	108%
ViK Kotor	2.597.389,67	2.774.149,14	107%
ViK Danilovgrad	1.474.603,00	1.531.195,00	104%
ViK Tivat	2.511.523,03	2.591.742,03	103%
ViK Bijelo Polje	1.260.618,98	1.300.779,34	103%
ViK Budva	7.502.050,96	7.542.782,10	101%
ViK Pljevlja	1.064.602,02	1.069.993,04	101%
KD Plužine	854.679,87	846.475,19	99%
ViK Podgorica	11.176.541,17	10.987.019,38	98%
ViK Kolašin	301.870,48	295.536,04	98%
KD Petnjica	99.351,00	96.772,69	97%
KD Žabljak	1.699.574,21	1.592.531,02	94%
ViK Rožaje	590.277,68	526.528,08	89%
KD Mojkovac	371.881,74	330.302,62	89%
ViK Herceg Novi	5.655.033,18	4.801.832,47	85%
ViK Cetinje	1.533.477,00	1.256.465,83	82%
ViK Andrijevica	65.380,56	53.283,85	81%
ViK Nikšić	4.403.403,37	3.547.428,89	81%
ViK Tuzi	498.747,11	390.650,00	78%
KD Šavnik	43.448,38	29.022,99	67%
KD Gusinje	-	-	-

U 2024. godini stopa naplate na nivou Crne Gore je iznosila 97%. Međutim, ovaj pokazatelj je izračunat bez podataka za KD Gusinje, iz razloga što ovaj vršilac ni nakon brojnih zahtjeva Agencije,

do izrade ovog izvještaja nije dostavio podatke o naplati. Potrebno je napomenuti da se prikazane vrijednosti stope naplate ne odnose samo na regulisane komunalne djelatnosti, već i na druge djelatnosti koje obavljaju vršioci (druge komunalne djelatnosti, pružanje usluga opštini sl), iz razloga što pojedini vršioci ne vode posebne evidencije naplate po djelatnostima. Najvišu stopu naplate u 2024. godini ostvario je ViK Berane, i to 122%, dok je najniža stopa naplate u 2024. godini bila kod ViK Tuzi (78%) i KD Šavnik (67%).

8.8. Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

Podatke o količinama komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda dostavili su ViK Nikšić, ViK Podgorica, KD Žabljak i Otpadne vode Budva. U toku 2024. godine ovi vršioci su tretirali ukupno $10.792.057 \text{ m}^3$ komunalne otpadne vode.

Ove količine obuhvataju $5.236.244 \text{ m}^3$ komunalnih otpadnih voda koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravljaju Otpadne vode Budva, $3.687.434 \text{ m}^3$ koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravlja ViK Podgorica i $1.868.379 \text{ m}^3$ koje su tretirane na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda kojim upravlja ViK Nikšić.

Otpadne vode Budva komunalne otpadne vode prihvataju od ViK Budva, dok ViK Nikšić i ViK Podgorica, na postrojenju za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda tretiraju komunalne otpadne vode koje prihvataju od svojih korisnika. Na postrojenju kojim upravlja KD Žabljak, ne postoji oprema za registrovanje količina komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje, te podaci koje je dostavio ovaj vršilac nijesu smatrani relevantnim, dok iz istog razloga KD Mojkovac nije dostavio podatke o količinama komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje.

PPOV Kotor-Tivat je dostavio podatke o količinama komunalne otpadne vode koje su preuzete na postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda samo za prvi šest mjeseci 2024. godine, te oni ovdje nijesu prikazani.

9. ANALIZA FINANSIJSKOG POSLOVANJA VRŠILACA

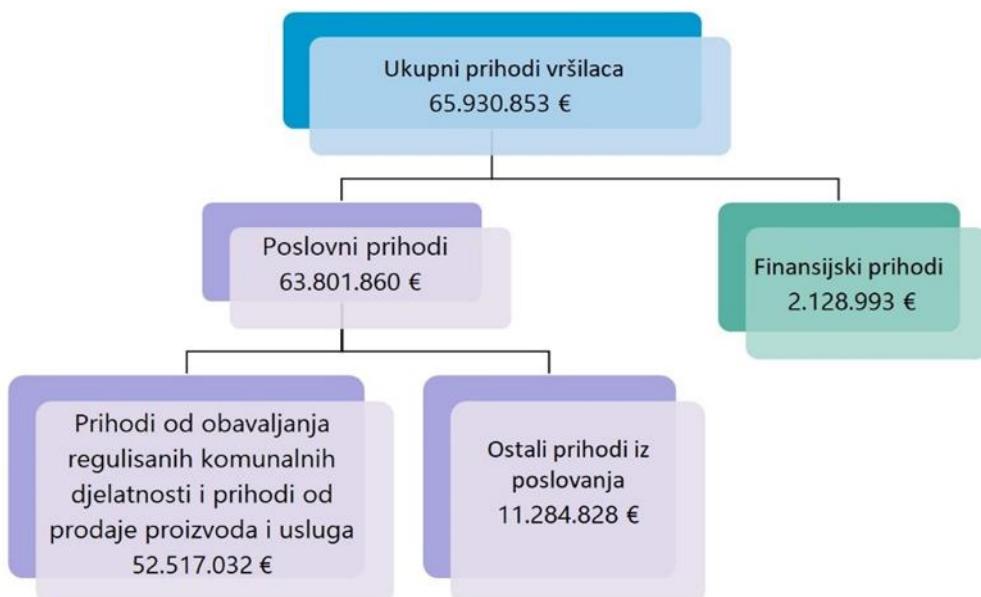
Agencija je izvršila uvid u finansijsko poslovanje vršilaca za 2024. godinu na osnovu finansijskih iskaza koji su preuzeti sa portala e-Prijava Poreske uprave Crne Gore. U nastavku je dat kratak prikaz finansijskog poslovanja vršilaca.

Od ukupno 24 vršioca, njih sedam (ViK Andrijevica, ViK Berane, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Podgorica, ViK Rožaje i ViK Ulcinj), su prema bilansu uspjeha na kraju 2024. godine poslovali sa gubitkom, dok je 2023. godinu sa negativnim poslovnim rezultatom završilo 11 vršilaca.

Ukupan rezultat poslovanja u 2024. godini na nivou sektora bio je negativan (gubitak) i iznosio je 3.973.231 €, od čega se 1.455.517 € odnosilo na gubitak ViK Budva. U Primorskom regionu vršioci su poslovali sa gubitkom od 1.809.367 €, u Središnjem regionu sa gubitkom od 2.103.021 €, a u Sjevernom regionu ostvaren je gubitak od 60.843 €.

Ukupni prihodi vršilaca u 2024. godini iznose 65.930.853 € i sastoje se od poslovnih prihoda u iznosu od 63.801.860 € i finansijskih prihoda u iznosu od 2.128.993 €.

Poslovni prihodi u 2024. godini iznose 63.801.860 € i sastoje se od prihoda od obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti i prihoda od prodaje proizvoda i usluga (prihodi od naknada za priključenje, radova na mreži, održavanja atmosferske kanalizacije i dr) u iznosu od 52.517.032 € i ostalih prihoda iz poslovanja (prihoda od premija, subvencija, donacija i dotacija, prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja, prihoda od smanjenja obaveza itd) u iznosu od 11.284.828 €.

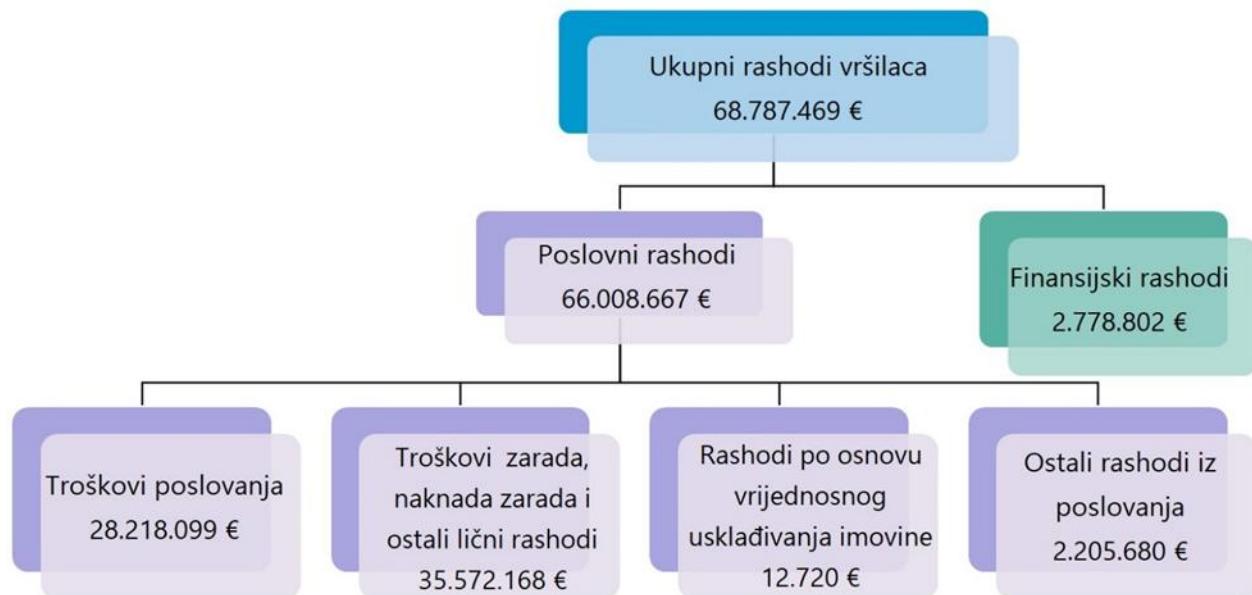

Dijagram 9.1 Struktura ukupnih prihoda vršilaca u 2024. godini

Ukupni rashodi vršilaca u 2024. godini iznose 68.787.469 € i sastoje se od rashoda poslovanja u iznosu od 66.008.667 € i finansijskih rashoda u iznosu od 2.778.802 €.

U izveštajnom periodu poslovni rashodi iznosili su 66.008.667 €. U navedene rashode spadaju troškovi poslovanja u iznosu od 28.218.099 €, u koje spadaju nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala u iznosu od 13.062.599 € i ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i

ostali poslovni rashodi) u iznosu od 15.155.500 €; troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od 35.572.168 €; rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine u iznosu od 12.720 € i ostali rashodi iz poslovanja u iznosu od 2.205.680 €.

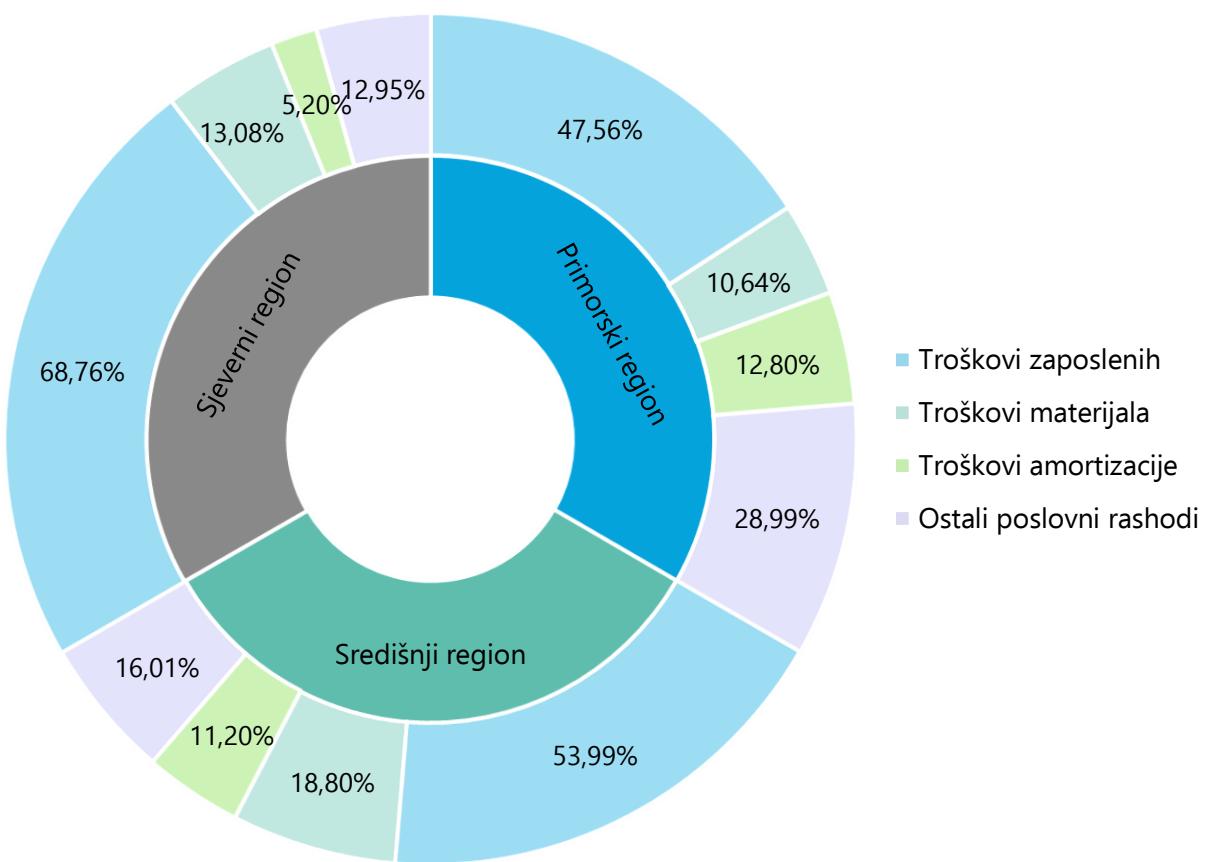

Dijagram 9.2 Struktura ukupnih rashoda vršilaca u 2024. godini

U 2024. godini, na nivou svih vršilaca ostvareno je više poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode (negativan poslovni rezultat) u iznosu od 2.206.807 €. Takođe, ostvaren je negativan finansijski rezultat u iznosu od 649.809 € (razlika između finansijskih prihoda i finansijskih rashoda).

Tabela 9.1 Struktura rashoda analiziranih vršilaca

Rashodi	Primorski region [%]	Središnji region [%]	Sjeverni region [%]	Prosjek na nivou Crne Gore [%]
Troškovi zaposlenih	47,56	53,99	68,76	53,89
Troškovi materijala	10,64	18,80	13,08	14,00
Troškovi amortizacije	12,80	11,20	5,20	10,78
Ostali poslovni rashodi	28,99	16,01	12,95	21,33

Dijagram 9.3 Struktura rashoda analiziranih vršilaca

Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u 2024. godini iznosi 95,85% na nivou Crne Gore. U Primorskem regionu ovaj procenat iznosi 97,65%, u Središnjem regionu iznosi 93,56%, dok u Sjevernom regionu iznosi 100,04%.

Analizom podataka iz poslovnih knjiga vršilaca o vrijednosti osnovnih sredstava, zaključuje se da je ukupna vrijednost tih osnovnih sredstava u Crnoj Gori 286.007.065 €, pri čemu se 55% vrijednosti osnovnih sredstava nalazi u poslovnim knjigama vršilaca u Primorskem regionu, 39% u Središnjem regionu i 6% u Sjevernom regionu. Razlike u vrijednostima osnovnih sredstava značajno utiču na velike razlike u iskazanim troškovima amortizacije, pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima, a u krajnjem na razliku u cijenama usluga po regionima u Crnoj Gori.

Dalje, analiza bilansa stanja pokazuje da vrijednost ukupne aktive i pasiva za sve vršioce u Crnoj Gori na dan 31.12.2024. godine iznosi 330.308.141 €. Aktiva se sastojala od stalne imovine koja iznosi 286.007.065 €, odloženih poreskih sredstava koja iznose 115.867 €, obrtnih sredstava koja iznose 44.012.460 € (od čega se 28.997.964 € odnosi na potraživanja od korisnika) i aktivnih vremenskih razgraničenja (AVR) u iznosu od 172.748 €.

Pasiva se sastoji od kapitala u iznosu od 90.378.133 €, dugoročnih rezervisanja i dugoročnih obaveza u iznosu od 9.004.696 €, odloženih poreskih obaveza u iznosu od 6.525.310 €, dugoročnih odloženih prihoda i primljenih dotacija u iznosu od 148.926.616 €, kratkoročnih rezervisanja i kratkoročnih

obaveza u iznosu od 40.767.337 € i pasivnih vremenskih razgraničenja (PVR) u iznosu od 34.706.049 €.

10. UKAZIVANJE NA POTREBU UNAPRJEĐENJA ZAKONSKOG OKVIRA

Agencija je od 2017. godine regulator za komunalne djelatnosti i svoje aktivnosti zasniva na Zakonu iz 2016. godine, koji, iako je pretrpio određene izmjene, nije stvorio dovoljne uslove za uspostavljanje novog regulatornog okvira. Tokom ovog perioda, Agencija je sprovedla brojne aktivnosti, stekla detaljan uvid u rad vršilaca, a zaposleni u Agenciji su prošli niz obuka i upoznali se sa iskustvima drugih regulatora. Na osnovu tih iskustava, kao i bogatog iskustva u regulaciji sektora energetike, Agencija smatra da je nužno pristupiti sveobuhvatnoj izmjeni zakonskog okvira.

Iako Agencija nema ovlašćenje za kreiranje politika u oblasti komunalnih djelatnosti, ona je odgovorna za sprovođenje nadležnosti koje su joj povjerene Zakonom. S obzirom na to, Agencija smatra da je od ključne važnosti da se ukaže na potrebu za unaprijeđenje zakonskog okvira, ali i da pruži smjernice za buduće izmjene koje bi omogućile efikasnije obavljanje regulatornih poslova.

Prije svega, neophodno je sproveсти detaljnu analizu trenutnog stanja i identifikovati obaveze koje nijesu ostvarene u skladu sa važećim zakonskim rješenjem. Pristup u kreiranju novog zakonskog rješenja treba biti zasnovan na održivim i primjenljivim rješenjima, sa jasno definisanim mehanizmima kontrole sprovođenja zakona i odgovornosti za nesprovođenje obaveza koje proizilaze iz zakona.

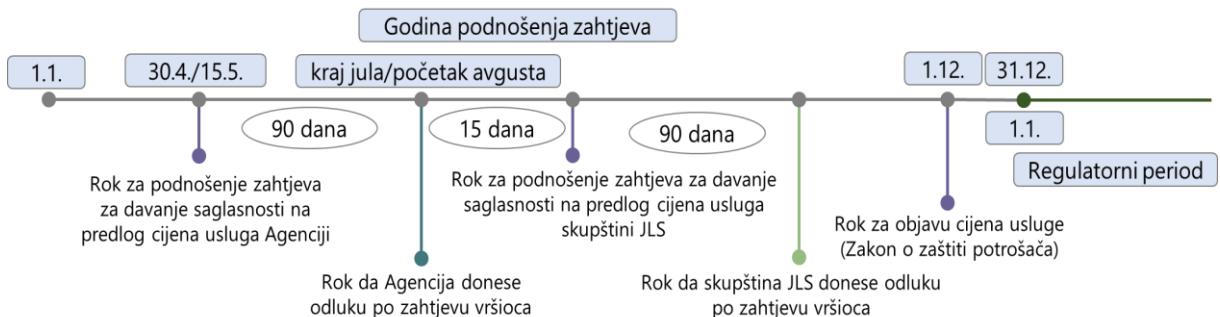
Proces kreiranja novog zakonskog rješenja ne smije se svesti na površinske izmjene. Potrebno je da se pronađu i implementiraju dobre prakse, uključujući one koje su se pokazale kao učinkovite u primjeni važećeg zakona, dobre prakse u drugim sektorima i državama, a koje će osigurati funkcionalnost i efikasnost sistema. Kako bi cijeli sistem funkcionišao efikasno, neophodna je sveobuhvatna reforma, koja će se prilagoditi i aktualnim izmenama u evropskom zakonodavstvu, a ne samo rješavati kratkoročne probleme.

Pristup koji se mora primijeniti u ovom procesu treba biti odlučan, sa fokusom na optimizaciju poslovanja vršilaca usluga, jer će to u konačnom omogućiti zaštitu javnog interesa, što je jedan od osnovnih zadataka svih aktera u sektoru. Cjelokupni zakonski i regulatorni okvir treba biti postavljen na osnovama koje će rezultirati zadovoljenjem interesa građana i privrede, koji su krajnji korisnici usluga koje pružaju vršioci.

U kontekstu navedenog, u nastavku su izložena ključna zapažanja Agencije koja se odnose na potencijalne izmjene zakonskog okvira, sa naglaskom na benefite koje bi mogle proizaći iz novih regulatornih politika.

- Rokovi za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga:** Shodno važećoj metodologiji, rok za podnošenje zahtjeva za saglasnost na predlog cijena usluga za naredni regulatorni period je 30. april tekuće godine. Ovaj rok usklađen je sa rokovima propisanim Zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača. Prema zakonu kojim se uređuje zaštita potrošača, vršilac je obvezan da objavi nove cijene usluga najkasnije mjesec dana prije početka primjene. Ukoliko regulatorni period počinje 1. januara, vršilac treba da objavi cijene usluga najkasnije do 1. decembra tekuće godine. Zakonom je predviđeno da Agencija ima rok od 90 dana za odlučivanje po zahtjevu vršioca za davanje saglasnosti na predlog cijena

usluga. Nakon pribavljanja saglasnosti Agencije, vršilac mora u roku od 15 dana dostaviti zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga skupštini opštine. Skupština opštine, takođe, ima rok od 90 dana za odlučivanje. Kada se uzmu u obzir svi ovi rokovi, krajnji rok za podnošenje zahtjeva Agenciji za narednu godinu bi bio 15. maj tekuće godine, što je prikazano na dijagramu.

Dijagram 10.1 Važeći vremenski okvir za utvrđivanje cijena usluga

Trenutno propisani rokovi ne omogućavaju Agenciji dovoljno vremena za temeljnu analizu poslovanja vršilaca, naročito u pogledu faktora koji utiču na obračunske veličine, kao što je turistička sezona i drugi nepredvidivi faktori. S obzirom na to da Agencija treba da razmotri zahtjeve više od 20 vršilaca u roku od 90 dana, izmjena Zakona u pogledu rokova za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga omogućila bi efikasniji rad Agencije. Agencija predlaže da se stvore uslovi da se rok za podnošenje zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga Agenciji za narednu godinu pomjeri do 1. septembra tekuće godine. Time bi se omogućilo da Agencija završi proces saglasnosti do 1. decembra, kada su vršioci dužni da objave nove cijene usluga.

- **Parametri efikasnosti poslovanja vršilaca koji utiču na cijenu usluga:** U savremenim regulatornim praksama, efikasnost poslovanja vršilaca igra ključnu ulogu pri utvrđivanju cijena usluga. Ovo uključuje postavljanje ciljeva za ključne indikatore, kao što su stepen neprihodovane vode, kontinuitet usluge, kvalitet vode za piće, stopa naplate i drugi relevantni parametri. Pokazatelji učinaka vršilaca treba da budu integrисани u proces utvrđivanja prihoda vršilaca, jer se na taj način vršioci podstiču na stalno poboljšanje kvaliteta usluge. Radi postizanja maksimalne produktivnosti, neophodno je uspostaviti efikasne mehanizme za evaluaciju efikasnosti poslovanja vršilaca. Primjena principa „štapa i šargarepe“, kroz nagrađivanje i sankcionisanje na osnovu ostvarenih rezultata, može imati dugoročne pozitivne efekte u regulatornim politikama i doprinosi održivom razvoju sektora. Trenutno, Agencija samo objavljuje indikatore efikasnosti poslovanja vršilaca, bez mogućnosti njihove direktnе primjene u regulatornim procesima. Definisanjem šire uloge Agencije u vezi sa praćenjem efikasnosti rada vršilaca, regulatorni okvir bi postao dinamičniji, jer bi se efikasnost rada vršilaca mogla mjeriti i direktno bi se odražavala na prihode koje vršioci ostvaruju. Takav pristup omogućio bi da se efikasnost ne samo prati, već i nagrađuje, što bi dugoročno podsticalo vršioce na stalnu optimizaciju poslovnih procesa, kontinuirano poboljšanje kvaliteta usluga, te odgovorno poslovanje i održivost vršilaca.

- **Monitoring kvaliteta usluga koje pružaju vršioci:** Jedan od ključnih principa regulacije sektora komunalnih usluga, gdje vršioci pružaju usluge korisnicima u uslovima prirodnog monopola, jeste da se kroz cijenu usluge obezbijedi dovoljno finansijskih sredstava za nesmetan rad vršilaca, uz istovremeno osiguranje visokog kvaliteta pružene usluge. Prema trenutnim ovlašćenjima, Agencija ima ulogu da propisuje minimalni standard kvaliteta i obima usluga i ovi propisi Agencije služe kao osnov za definisanje opštinskih propisa, te opštine mogu da postave i strože uslove za vršioce u pogledu standarda kvaliteta i obima usluga. Ipak, Agencija, u okviru postojećeg zakonskog okvira, nije u mogućnosti da direktno prati kvalitet usluga vršilaca. Iako Agencija prepozna važnost praćenja i vrednovanja kvaliteta usluga, važeća zakonska rješenja ne omogućavaju primjenu parametara koji bi direktno uticali na cijenu usluge i zaštitu korisnika. Kako bi Agencija mogla da ostvari punu regulatornu funkciju, kao tijelo koje balansira interese vršilaca i korisnika, ključno je da se stvori okvir koji bi omogućio Agenciji direktnu odgovornost i ovlašćenja u oblasti monitoringa kvaliteta usluga. Time bi se osigurao najviši mogući nivo kvaliteta usluga, s obzirom na to da vršioci posluju u uslovima monopola i ne postoji mogućnost da korisnik koji nije zadovoljan nivoom pružene usluge promijeni pružaoca usluge. Kroz dosadašnji rad unutar svojih zakonskih ovlašćenja, Agencija je imala mogućnost da sagleda veći dio aspekata poslovanja vršilaca, iako je bila ograničena u mogućnosti da direktno kontroliše kvalitet usluga. Ovaj nadzor, iako koristan, mora se unaprijediti kako bi Agencija mogla efikasnije intervenisati i odgovorno doprinositi zaštiti korisnika. Trenutno, sve aktivnosti koje se odnose na kvalitet usluga moraju se realizovati preko drugih nadležnih institucija. Za efikasniji nadzor i veću zaštitu korisnika, te postizanje regulatornih ciljeva, Agencija bi trebalo da preuzme značajniju i konkretniju ulogu u procesu monitoringa kvaliteta usluga.
- **Investicije:** Agencija je jedini regulator u okviru WAREG-a koji nema direktne regulatorne mehanizme povezane sa investicijama koje se sprovode u cilju rekonstrukcije postojeće ili izgradnje nove komunalne infrastrukture. Regulatori bi trebalo da primjenjuju različite finansijske podsticaje kako bi stimulisali ulaganja, prepoznajući važnost dugoročnog finansiranja infrastrukturnih projekata. Obično se to postiže kroz cjenovne mehanizme koji omogućavaju vršiocima da povrate troškove investicija kroz cijenu usluga. Ovaj model omogućava planiranje na duži rok i pokriva troškove i većih infrastrukturnih ulaganja. Za sektor u Crnoj Gori, koji se suočava s velikim gubicima u mreži, kao i potrebom za investicijama u infrastrukturu, ovakav pristup bi bio od velikog značaja. Kroz integraciju investicija u regulatorne mehanizme, investicije bi se mogle detaljnije pratiti, a njihova realizacija bi bila stavljena pod stroži nadzor. Prilikom sprovođenja ovih mehanizama takođe se mora voditi računa o priuštivosti (affordability) usluga za krajnje korisnike, kao i o spremnosti korisnika da plate (willingness to pay) za bolje usluge. Kroz ovakve mehanizme, regulatori osiguravaju da investicije budu usmjereni tamu gdje su najpotrebnije. Ovo sve treba biti postavljeno unutar dugoročnih strategija razvoja, koje uzimaju u obzir stvarne potrebe sektora i omogućavaju održivi napredak. Investicije u rekonstrukciju i izgradnju infrastrukture neizbjježno dovode do povećanja cijena usluga, ali uz pravilnu primjenu regulatornih mehanizama, ove investicije mogu postati sastavni dio prihvatljivih cijena usluga, na način da su investicije podložne strogim kontrolama

regulatora, koji će pratiti njihove troškove, realizaciju i efekte na infrastrukturu. Nove investicije treba da omoguće dugoročno unaprjeđenje infrastrukture, smanjenje gubitaka i bolji kvalitet usluga, što će na kraju doneti koristi korisnicima, koji će imati kvalitetnije i stabilnije usluge. Ovim pristupom, regulator može postići ravnotežu između potrebnih ulaganja i pristupačnosti usluga, čime se garantuje održivost sistema i zaštita interesa građana.

- **Priuštivost cijena usluga:** Priuštivost cijena usluga je ključni element regulacije sektora, jer se odnosi na sposobnost domaćinstava da pokriju troškove komunalnih usluga bez ugrožavanja osnovnih potreba. Regulatori moraju pažljivo da analiziraju kako promjene u cijenama utiču na priuštivost, te primijeniti korektivne mjere kada su troškovi za korisnike preveliki. Kod vršilaca sa malim brojem korisnika i malim količinama isporučene vode, postizanje priuštivosti cijena je posebno izazovno. U ovim slučajevima, zbog niske potrošnje i visokih operativnih troškova, cijene usluga mogu biti visoke, što čini priuštivost problematičnom. Regulatorne strategije za takve vršioce moraju uključiti razmatranje realnih mogućnosti korisnika da plate ove usluge bez stvaranja dodatnih socijalnih ili ekonomskih problema. Takođe, bitno je uvažiti spremnost korisnika da plate za pruženu uslugu. U takvim okolnostima, regulator mora pažljivo balansirati između finansijske održivosti sektora i zaštite korisnika, kako bi osigurao da cijene ne postanu prepreka za pristup osnovnim uslugama. Kroz svoje regulatorne procese, Agencija bi mogla da implementira mehanizme koji omogućavaju procjenu da li su cijene usluga održive i priuštive za korisnike, uzimajući u obzir njihov ekonomski status i spremnost da plate za pružene usluge. Kroz ove procese, Agencija bi osigurala da se održi ravnoteža između finansijske održivosti sektora, potrebe za investicijama i priuštivosti za korisnike.
- **Agregacija vršilaca:** U Crnoj Gori, mnogi manji vršioci suočavaju se sa ozbiljnim izazovima u pogledu finansijske održivosti, a njihovi kapaciteti za pružanje kvalitetnih usluga su ograničeni. Ovi vršioci često djeluju u manje razvijenim područjima, gde su prihodi od usluga znatno niži, zbog čega je nemoguće pokriti sve operativne troškove i potrebne investicije. Čak i kada su cijene usluga priuštive korisnicima, one su obično nedovoljne za obezbeđivanje dugoročne stabilnosti vršioca. Visoki fiksni troškovi, u kombinaciji sa niskim prihodima, često dovode do poslovanja sa gubicima ili u velikoj zavisnosti od dotacija osnivača, što dodatno otežava unaprjeđenje infrastrukture i pružanje kvalitetnih usluga. Dodatno, mnogi manji vršioci nemaju kapacitet za zapošljavanje stručnog kadra i obezbeđivanje profesionalnog razvoja, što vodi ka smanjenju efikasnosti u svim aspektima poslovanja. Nedostatak obuke i nespecijalizovani kadar direktno utiče na tehničko održavanje infrastrukture, administrativne procese i komunikaciju sa korisnicima. U takvim okolnostima, manji vršioci teško mogu ostvariti ozbiljnije ciljeve, poput optimizacije poslovanja, ostvarivanja dugoročnih ulaganja i efikasnog upravljanja zaposlenima. Imajući u vidu njihove ograničene resurse, nemoguće je sprovести reforme ili zadatke koje definiše zakonski okvir. Agregacija ili spajanje manjih vršilaca u veće organizacije može značajno pomoći u rješavanju ovih problema. Agregacija bi omogućila bolje korišćenje resursa, smanjenje operativnih troškova, ali i povećanje konkurentnosti vršilaca na tržištu rada. Kao veći akteri na tržištu, ove kompanije bi bile sposobne da postignu ciljeve koje manji vršioci teško mogu ostvariti, dok bi istovremeno takvi vršioci bili konkurentniji i kao poslodavci. Agregacija bi

omogućila stabilnost sektora i postizanje dugoročnih ciljeva reforme i razvoja komunalne infrastrukture, uz obezbeđivanje održivog razvoja i boljih usluga za krajnje korisnike.

- **Višegodišnji poslovni planovi:** Trenutna praksa, prema kojoj vršioci usluga imaju jednogodišnje poslovne planove, pokazuje se kao nepovoljna za efikasnu regulaciju, jer onemogućava prelazak na višegodišnje regulatorne periode. Ovaj pristup ograničava dugoročno planiranje, investiranje i efikasnost u poslovanju, što može negativno uticati na kvalitet usluga i razvoj infrastrukture. S obzirom na značaj komunalnih usluga za svakodnevni život građana, neophodno je razmotriti prelazak na višegodišnje poslovne planove, koji će omogućiti realnije i dugoročnije pristupe razvoju. Ovi planovi pružaju potrebnu stabilnost koja omogućava bolje alociranje resursa, optimizaciju troškova i efikasniju implementaciju infrastrukturnih projekata. Višegodišnji poslovni planovi omogućavaju vršiocima da postave jasne dugoročne ciljeve, kao što su strateške investicije, modernizacija mreže i unapređenje kvaliteta usluga. Dugoročno planiranje omogućava vršiocima da unaprjede kvalitet usluga kroz sistemsku nadogradnju, uvođenje novih tehnologija, redovno održavanje i implementaciju strategija za smanjenje gubitaka. Kako bi ovakvi planovi bili učinkoviti, važno je da ciljevi koji se postavljaju budu mjerljivi, ostvarivi i vremenski definisani. Planovi ne smiju biti samo formalni dokumenti, već osnov za konkretnе aktivnosti i implementaciju. Takođe, ovakvo planiranje omogućava regulatornim tijelima da efikasnije usmjere i prilagode regulatorne mehanizme prema stvarnim potrebama sektora, baziranim na dugoročnim indikatorima performansi. Uz višegodišnje planove, regulatorna tijela mogu predvidjeti i bolje pratiti promjene u cijenama usluga, uzimajući u obzir dugoročne ciljeve i potrebe sektora. Ovo omogućava stabilnost cijena usluga, čime se izbjegavaju iznenadna poskupljenja i neizvjesnost za korisnike.
- **Profesionalizacija upravljačkih struktura:** Profesionalizacija upravljačkih struktura u sektoru komunalnih usluga ključna je za unaprjeđenje efikasnosti i kvaliteta usluga, kao i za stabilnost i održivost sektora u cjelini. Propisivanje jasnih uslova za sastav i funkcije organa upravljanja kod vršilaca može značajno da doprinese ostvarivanju ovih ciljeva. Kroz definisanje stručnih i drugih kriterijuma za članove upravljačkih struktura, stvara se temelj za odabir kompetentnih i odgovornijih lica na ključnim pozicijama. Time bi se smanjila mogućnost političkog uticaja u procesu odabira upravljačkih kadrova i uslovi za profesionalno i odgovorno upravljanje. Jedan od ključnih benefita profesionalizacije je jačanje integriteta rukovodećeg kadra, jer kadrovi odabrani prema jasnim, meritornim kriterijumima, ne samo da su odgovorni za donošenje strateških odluka, već preuzimaju i odgovornost za dugoročnu održivost vršilaca. Kod profesionalnih upravljačkih struktura, odluke se donose na osnovu stručnih analiza i dugoročnih ciljeva, bez političkog uticaja u donošenju poslovnih odluka. Stručni i odgovorni menadžment može bolje prepoznati i optimizovati poslovne procese, smanjujući nepotrebne troškove i povećavajući operativnu efikasnost. Profesionalizovani menadžmenti takođe bolje upravljaju ljudskim resursima i implementiraju nove tehnologije. S obzirom na sve ove prednosti, postizanje boljeg kvaliteta usluga postaje prirodan rezultat profesionalizacije. Na kraju, jasno definisani standardi za organe upravljanja mogu pomoći da se stvari kultura odgovornosti i transparentnosti, što nije samo važno za unaprjeđenje usluga, već i za zaštitu interesa korisnika.

- **Koordinaciono tijelo za regulisane komunalne djelatnosti:** U sektoru komunalnih usluga postoje brojni učesnici, svaki sa specifičnim nadležnostima, koji djeluju na različitim nivoima vlasti. Ovi učesnici obuhvataju regulatorna tijela, opštine, vršioce, organe državne uprave, kao i druge relevantne subjekte koji upravljaju infrastrukturom i sprovode zakonske regulative. Zbog složenosti i međusobne povezanosti različitih aktera u ovom sektoru, važno je uspostaviti stalno koordinaciono tijelo koje bi okupljalo sve relevantne subjekte i omogućilo efikasnu međusobnu saradnju. Formiranje takvog tijela bi omogućilo svim učesnicima da razmijene svoja viđenja o sektoru, istaknu postojeće izazove i predlože konkretna rješenja. Koordinacija na ovom nivou doprinosi prepoznavanju tačaka gdje dolazi do preklapanja nadležnosti različitih aktera, koje otežavaju efikasno funkcionisanje sektora. Redovni sastanci omogućavaju da se za prepoznate probleme ne prebacuje odgovornost na druge subjekte, jer će svi učesnici biti izloženi zajedničkoj analizi i utvrđivanju uzroka problema. Stvaranje takvog mehanizma komunikacije omogućilo bi proaktivno usklađivanje ciljeva i zadataka svih aktera i smanjilo bi nesporazume u vezi sa implementacijom zakonskih okvira. Uz to, takvo tijelo bi kontinuirano analiziralo zakonski okvir i predlagalo njegove izmjene, kao i unapređenja u skladu s novim izazovima u sektoru. Ovo bi značajno unaprijedilo regulatorne procese, a na kraju dovelo do efikasnijeg, održivog i korisnicima orijentisanog sektora komunalnih usluga.

U sektoru komunalnih usluga, postoji niz problema i izazova koji se odnose na nesklad između postojećeg zakonodavnog okvira i stvarnih potreba za njegovim unapređenjem. Da bi se omogućio efikasan razvoj sektora i prevazišli ključni problemi, neophodno je što je prije moguće stvoriti novi zakonski okvir.

Pored definisanja novog zakonskog okvira, ključno je da svi učesnici u sektoru dosljedno primjenjuju zakonska rješenja. Trenutni izazovi često proizilaze iz nepoštovanja osnovnih zakonskih obaveza, što dodatno otežava sprovođenje važećih podzakonskih akata. Na primjer, nerazriješena pitanja vlasništva nad infrastrukturom, neodgovarajuće poslovne evidencije, nevođenje odvojenog knjigovodstva za različite djelatnosti i neadekvatno investiciono održavanje komunalne infrastrukture – sve su to problemi koji direktno ugrožavaju efikasnost sektora.

Agencija je, od trenutka preuzimanja nadležnosti u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, dosljedno postupala u skladu sa svim obavezama propisanim Zakonom. Kroz zakonitu i odgovornu primjenu važećih propisa, Agencija je identifikovala niz strukturnih i operativnih problema u sektoru, te kontinuirano ukazivala na potrebu za proaktivnim pristupom njihovom rješavanju. Upravo kroz dosljednu primjenu zakonskih rješenja u praksi, postale su vidljive određene manjkavosti postojećeg normativnog okvira. Stoga je jasno da se stvarna, održiva poboljšanja mogu postići jedino ako se zakoni dosljedno primjenjuju, čime se stvara realna osnova za njihovu evaluaciju i unapređenje. Međutim, za ostvarenje takvih pomaka neophodno je aktivno uključivanje drugih nadležnih institucija da se pristupi izmjenama i dopunama zakonskih rješenja u cilju unaprjeđenja sektora.

11. MEĐUNARODNA AKTIVNOST

Tokom izvještajnog perioda, kao i 2023. godine, zabilježene su značajne aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje, koje su bile fokusirane na obuke i radionice organizovane posredstvom WAREG-a. Aktivnosti organizovane uz pomoć WAREG-a rezultirale su značajnim unaprjeđenjem kapaciteta zaposlenih u Agenciji, što je doprinijelo da su njihova znanja i vještine sada na višem nivou. Sticanje novih znanja i razmjena iskustava sa drugim regulatorima omogućava Agenciji da bolje odgovori na izazove i zahtjeve na koje nailazi u obavljanju svojih poslova.

Posredstvom WAREG-a, regulatorna tijela iz Albanije, Sjeverne Makedonije, Kosova i Crne Gore su u maju 2022. godine potpisali Memorandum o saradnji, sa ciljem jačanja saradnje i razmjene informacija, zajedničkih analiza i poređenja postojećih modela regulacije sektora, te izgradnje kapaciteta u skladu sa evropskim zakonodavstvom i međunarodnim programima.

WAREG je inicirao realizaciju Programa razmjene znanja (KEP) za unaprjeđenje regulatornih okvira na Zapadnom Balkanu, za zemlje potpisnice pomenutog memoranduma. KEP projekat je kofinansiran od strane WAREG-a i podržan od strane Centralnoevropske inicijative (CEI). Ovaj projekat predstavlja zajedničku inicijativu za unapređenje efikasnosti i pristupačnosti metodologija za određivanje cijena usluga na Zapadnom Balkanu i oslanja se na kolektivnu ekspertizu zemalja članica kako bi se podstakla evropska integracija i održivi razvoj kroz regionalnu saradnju. Inicijativa odražava napor WAREG-a da prenese znanje i unaprijedi regulatorne prakse unutar EU i susjednih zemalja. Zemlje učesnice projekta bile su Albanija, Crna Gora i Sjeverna Makedonija.

Primarni cilj KEP projekta je osnaživanje nacionalnih regulatora naprednim vještinama za utvrđivanje cijena usluga kroz niz radionica i studijskih posjeta. Pored toga, ovaj projekat je usaglašen sa širim ciljevima integracije EU zakonodavstva o vodama.

Inicijalni sastanak KEP projekta je održan maju 2023. godine u Briselu, gdje su se okupile ključne zainteresovane strane i u okviru kojeg su predstavljeni glavni ciljevi projekta. Diskusije na ovom sastanku su se usmjerile na principe i zahtjeve EU direktiva u sektoru voda, sa uvidima stručnjaka Evropske komisije i identifikaciju oblasti za potencijalne reforme, posebno u metodologijama za određivanje cijena usluga. Nakon inicijalnog sastanka, održane su dvije tehničke radionice, i to prva u septembru 2023. godine u Budvi i druga u oktobru 2023. godine u Skoplju. Tehničke radionice su bile posvećene metodologijama za utvrđivanje cijena usluga u Evropi, sa posebnim aspektom na: komponente troškova poslovanja; primjenu regulatornih mehanizama za podsticaje i sankcionisanje; neprihodovanu vodu; primjenu indikatora poslovanja vršilaca u pogledu postavljanja ciljeva, monitoringa i evaluacije indikatora poslovanja i ciljeva za dostizanje propisanih vrijednosti indikatora poslovanja i pokrivenost korisnika mjerinim uređajima (vodomjeri).

KEP projekat je okončan finalnim sastankom, koji je održan u februaru 2024. godine u Briselu, na kojem su prezentovani stečeni benefiti učesnika projekta, a ovaj sastanak je takođe bio prilika da se naznače mogućnosti za buduću saradnju.

KEP projekat za Agenciju predstavlja jedinstvenu platformu za razmjenu znanja i iskustava i saradnju, kroz koji je omogućeno da se steknu alati i vještine za rješavanje specifičnih izazova sa kojima se Agencija suočava u regulaciji sektora.

Takođe, Agencija je u toku 2024. godine imala priliku da učestvuje na jednoj TAIEX radionici. TAIEX (Instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija Evropske komisije) je program Evropske unije koji ima za cilj da podrži zemlje u usklađivanju i sprovođenju zakonodavstva EU za vode, olakšavajući razmjenu iskustava. Ove radionice je organizovao WAREG u saradnji sa Generalnim direktoratom za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR) Evropske komisije.

TAIEX radionica je održana u novembru u Lisabonu. Cilj ove radionice je bio prezentovanje iskustava u transformaciji sektora regulisanih komunalnih djelatnosti ka energetskoj neutralnosti, kao i razmjena iskustava u korišćenju ključnih indikatora poslovanja (KPI). Stručnjaci iz regulatornog tijela iz Portugala (ERSAR) predstavili su kriterijume za prikupljanje i validaciju podataka o poslovanju vršilaca, s ciljem definisanja KPI. Takođe, prezentovana su rješenja kako usmjeriti sektor na put energetske neutralnosti i klimatske neutralnosti kroz smanjenje potrošnje energije, zatim mogućnosti primjene tehnoloških inovacija, poput hibridnih obnovljivih izvora energije, pametnih vodovodnih mreža i metoda vještačke inteligencije i njihov doprinos povećanju efikasnosti sistema, smanjenju gubitaka vode i poboljšanju upravljanja vodnim resursima.

U okviru saradnje sa regulatornim tijelom iz Sjeverne Makedonije, u oktobru 2024. godine u Budvi je organizovana dvodnevna radionica, gdje su prezentovani metodološki okviri koji se primjenjuju u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti u Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori, kao i stanje u ovom sektoru u obje države. Ova radionica omogućila je razmjenu iskustava i sticanje novih znanja u regulaciji komunalnih djelatnosti. Kroz diskusije i analize postojećih izazova, učesnici su dobili priliku da bolje razumiju specifičnosti i sličnosti u pristupu regulaciji, što omogućava efikasniju implementaciju budućih regulatornih rješenja.

Osim navedenih aktivnosti u organizaciji WAREG-a, Agencije je i u 2024. godini aktivno učestvovala na generalnim skupštinama WAREG-a. U 2024. godini su održane četiri generalne skupštine ove asocijacije.

12. REZIME

Agencija je tokom 2024. godine u potpunosti i pravovremeno izvršavala sve obaveze propisane Zakonom, pokazujući visok nivo profesionalnosti, posvećenosti i institucionalne odgovornosti. Kroz dosljednu primjenu zakonskih rješenja, Agencija je ne samo ispunila sve zakonom definisane zadatke, već je svojim radom doprinijela jačanju regulatornog okvira i unaprijeđenju transparentnosti u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti. Takav pristup potvrđuje njenu ključnu ulogu u procesu identifikacije i rješavanja sistemskih izazova na temelju stvarne prakse i zakonite primjene propisa.

Puna nezavisnost Agencije u vršenju poslova iz svojih nadležnosti neophodan je uslov za njen efikasan i nepristrasan rad, pri čemu nadzornu ulogu nad radom Agencije treba da vrši isključivo Skupština Crne Gore, kao njen osnivač. Aktuelno zakonsko rješenje, prema kojem Vlada Crne Gore daje saglasnost na odluku o visini naknade kojom se finansira rad Agencije, stvara prostor za uticaj izvršne vlasti na regulatorno tijelo, čime se narušava princip nezavisnosti. Iako je Vlada Crne Gore do 2023. godine blagovremeno postupala po zahtjevima Agencije za davanje saglasnosti na visinu naknada iz kojih se Agencija finansira, od 2024. godine dolazi do ozbiljnih zastoja u obezbjeđivanju uslova za njen finansiranje. Prvi put je u 2024. godini došlo do situacije da na početku godine nije bilo riješeno pitanje finansiranja rada Agencije za tu godinu, uslijed izostanka saglasnosti Vlade Crne Gore na odluku o iznosu naknade koju Agenciji plaćaju vršioci. Problem je u 2025. godini dodatno produbljen, budući da ni do dana sačinjavanja ovog izvještaja pitanje finansiranja Agencije za 2025. godinu nije riješeno, uprkos višestrukim urgencijama. Važno je naglasiti da finansiranje Agencije iz naknade koju plaćaju vršioci ne utiče na Budžet Crne Gore, niti dovodi do povećanja cijena usluga za krajnje korisnike, s obzirom na to da je trošak ove naknade već uračunat u utvrđene cijene. Pritom, iznos naknade koju plaćaju vršioci iznosi do 0,50% njihovih operativnih troškova, što ne predstavlja značajan finansijski teret za regulisane subjekte. Neophodno je pristupiti izmijeni zakonskog rješenja po pitanju obezbjeđivanja uslova za finansiranje rada Agencije i uspostaviti stabilan i transparentan sistem finansiranja, u kojem bi ključnu ulogu imala Skupština Crne Gore.

Agencija kontinuirano prati stanje u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti i, u skladu sa promjenama i izazovima u praksi, prilagođava regulatorne prakse u granicama važećeg zakonskog okvira, kako bi sistem bio održiv i usklađen sa javnim interesom. U tom kontekstu, tokom 2024. godine, u okviru normativnih aktivnosti, Agencija je izvršila izmjene i dopune metodologije za utvrđivanje cijena usluga, s ciljem definisanja novih metodoloških rješenja koja uvažavaju stvarne okolnosti u kojima se obavljaju regulisane komunalne djelatnosti.

U izvještajnom periodu Agencija je postupila po 35 zahtjeva vršilaca za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu. Agencija je donijela 29 odluka o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, kao i šest odluka o odbijanju davanja saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu. KD Plav je zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu podnijelo nakon propisanog roka. KD Gusinje i KD Petnjica nijesu podnosili zahtjeve za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu koje su podnijeli PPOV Kotor-Tivat i Otpadne vode Budva su odbijeni, iz razloga što opštine Kotor, Tivat i Budva nijesu povjerile obavljanje regulisanih komunalnih

ovim vršiocima u skladu sa Zakonom, zaključivanjem ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti. Zahtjevi za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu, koje su podnijeli ViK Andrijevica i KD Šavnik su odbijeni, iz razloga što su odbori direktora ovih vršilaca, kao organi odgovorni za utvrđivanje cijena usluga, odbili da daju saglasnost na cijene usluga koje su utvrđene u skladu sa Zakonom. Takvim postupanjem odbori direktora navedenih vršilaca preuzimaju ingerencije skupštine opštine, budući da su oni dužni da utvrde predlog cijena usluga u skladu sa Zakonom, dok samo skupština opštine u skladu sa Zakonom, može da odbije davanje saglasnosti na predlog cijena usluga.

U dijelu licenciranja vršilaca, Agencija je tokom 2024. godine donijela 21 rješenje o produženju perioda važenja licenci. Takođe, izdata je jedna licenca za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti. Agencija je donijela i dva rješenja kojima je odbijen zahtjev KD Gusinje za produženje perioda važenja licenci. Nakon toga, KD Gusinje nije podnosiло zahtjev za izdavanje licenci, te stoga ovaj vršilac regulisane komunalne djelatnosti obavlja bez posjedovanja licenci za obavljanje tih djelatnosti. U toku 2024. godine je istekao period važenja licenci KD Plav i ovaj vršilac nije podnosiо zahtjev za produženje perioda važenja licenci. Kao i u slučaju KD Gusinje, poslije toga KD Plav nije podnosiо zahtjev za izdavanje licenci, pa i ovaj vršilac regulisane komunalne djelatnosti obavlja bez posjedovanja licenci.

U toku izvještajnog perioda, Agencija je prikupljala podatke o poslovanju za 2024. godinu, koje su vršiocci dužni da dostavljaju kvartalno. Kao i prethodnih godina, većina vršilaca nije poštovala propisane rokove, pa su podaci Agenciji najčešće dostavljani sa zakašnjenjem. U slučajevima kada podaci nijesu dostavljani uopšte, Agencija je vršiocima upućivala pojedinačne zahtjeve za dostavljanje podataka, a nadležnim inspekcijskim organima podnosiла inicijative za pokretanje inspekcijskog nadzora. Iako se podaci o poslovanju vršilaca prikupljaju u istoj formi već sedam godina, veliki broj vršilaca i dalje te podatke ne dostavlja blagovremeno, a dostavljeni podaci su često nepotpuni i upitnog kvaliteta. To otežava izradu pouzdanih analiza i onemogućava realan prikaz stanja u sektoru. Poseban problem predstavlja nedostatak sveobuhvatnih evidencija kod vršilaca, zbog čega oni često nijesu u mogućnosti da dokažu vjerodostojnost svojih podataka. Nedostavljanje podataka dodatno opterećuju kapacitete Agencije, jer se značajan dio resursa mora usmjeriti na podsjećanje vršilaca na obavezu izvještavanja i komunikaciju sa lokalnim inspekcijskim organima. Umjesto da se fokusira na analizu i unaprjeđenje kvaliteta prikupljenih podataka, Agencija je primorana da značajan dio svojih kapaciteta troši na osiguravanje samog dostavljanja podataka od strane vršilaca. To usporava sprovođenje ključnih regulatornih aktivnosti i negativno utiče na cjelokupan regulatorni proces. U toku 2024. godine, nastavljene su aktivnosti i na prikupljanju podataka o poslovanju za 2023. godinu. Nakon sprovedene analize i obrade podataka o poslovanju za 2023. godinu, Agencija je sačinila *Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu*, koji je objavljen na internet stranici Agencije. Kroz proces prikupljanja podataka o poslovanju, Agencija ima mogućnost da prati stanje u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti u Crnoj Gori.

Sektor komunalnih djelatnosti u Crnoj Gori suočava se sa brojnim izazovima koji značajno opterećuju njegovo funkcionisanje i efikasnost. Veliki tehnički i komercijalni gubici vode predstavljaju jedan od najizraženijih problema. Istovremeno sektor karakteriše višak zaposlenih, uz neadekvatnu kadrovsku strukturu - sa nedostatkom tehničkog osoblja i prekomjernim brojem administrativnih radnika. U tom pravcu, ključno je uspostaviti mehanizme za mjerjenje i evaluaciju učinaka, radi osiguranja kontinuiranog unaprjeđenja sektora. Takođe, sektor zahtjeva značajne investicije, u dijelu rekonstrukcije postojeće mreže, kao i u proširenje kanalizacione mreže, budući da postoji izražena disproporcija između pristupa vodovodnoj i kanalizacionoj mreži. Profesionalizacija svih procesa i eliminacija političkog uticaja predstavljaju osnovu za unaprjeđenje sektora, uz jasno definisanje odgovornosti i odgovarajuće sankcionisanje onih koji ne poštuju zakonske obaveze.

Ključni problem u sektoru predstavlja to što se zakonski okvir u praksi ne primjenjuje dosljedno, što ozbiljno utiče na funkcionisanje sektora. U prilog tome govori i činjenica da tokom 2024. godine čak pet vršilaca u svim mjesecima nije primjenjivalo cijene usluga koje su utvrđene u skladu sa Zakonom.

Odluke u sektoru se često donose bez prethodne analize i razumijevanja njihovih posljedica, dok regulatorni mehanizmi nijesu dovoljno shvaćeni. To umanjuje efikasnost i kredibilitet zakonskog okvira, negativno utiče na regulatorne procese i usporava potrebne reforme u sektoru.

U tom kontekstu, jasno je da je prioritet dosljedno poštovanje i primjena postojećih zakonskih rješenja, jer se tek kroz njihovu punu implementaciju mogu identifikovati stvarni nedostaci i ograničenja u praksi. Samo na taj način je moguće pristupiti sveobuhvatnoj izmjeni zakonskog okvira, sa ciljem njegovog unapređenja, a ne isključivo kroz kritiku postojećeg stanja. Stoga, ohrabruju aktivnosti Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, koje su usmjerene na kreiranje novog zakonskog okvira, a koje su započete krajem 2024. godine. Evidentna je potreba za jasnim, transparentnim i stabilnim zakonskim okvirom, koji će obezbijediti održiv razvoj sektora, zaštitu interesa korisnika i efikasnu regulaciju, sa posebnim naglaskom na ulogu Agencije kao nezavisnog i stručnog regulatornog tijela.

Na kraju Izvještaja, potrebno je navesti da se u pogledu nepoštovanja Zakona u dijelu nadležnosti koje sprovodi Agencija posebno ističu tri vršioca, i to KD Petnjica, KD Gusinje i KD Plav. Ovi vršioci su regulisane komunalne djelatnosti u 2024. godini obavljali bez posjedovanja licenci za obavljanje tih djelatnosti, nijesu podnosili zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2025. godinu ili su taj zahtjev podnijeli nakon propisanog roka i u toku 2024. godine nijesu dostavljali podatke o poslovanju ili su te podatke dostavljali sa značajnim zakašnjenjima u odnosu na propisane rokove.

Broj: 25/2881-3

Podgorica, 28. jula 2025. godine

**Predsjednik Odbora
Dr Veljko Vasiljević, s.r.**

13.

PRILOG - Pregled osnovnih podataka po vršiocima

Naziv vršioca
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica

E-mail
1vodovodikanalizacija@gmail.com

Adresa
Branka Deletića bb, 84320, Andrijevica

Internet stranica
www.vodan.me

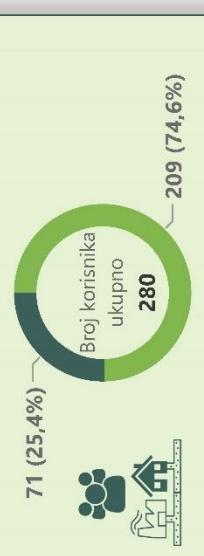
Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

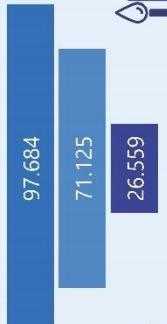
Stepen neprihodovanje vode (%)

(Nema podatka)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
10,33

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

Ukupno faktursano u m³

Ukupno faktursano u m³

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
1

Količina potisnute vode (m³) (nema podatka)

Prihodi poslovanja
598.446,00 €

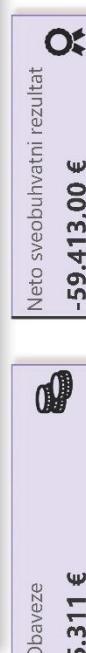
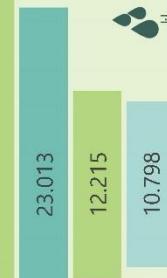

Potraživanja od kupaca
37.689 €

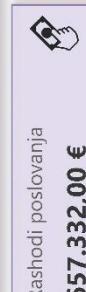
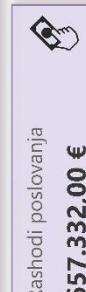
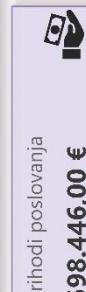
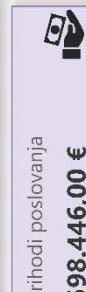
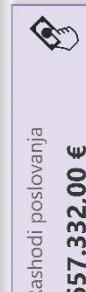
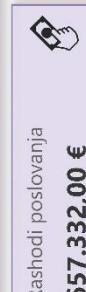
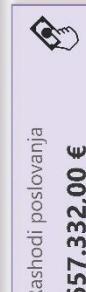

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Ukupno faktursano u m³

Neto sveobuhvatni rezultat
-59.413,00 €

Naziv vršioča
DOD „Vodo

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva

E-mail
vodovod@t-com.me

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

6,178 (17.9%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
242

Broj zaposlenih angažovanih na
drugi način

Količina potisnute vode (m^3)
9.485.097

Potraživanja od kupaca
3.435.245 €

Section 1

94%

Neto sveobuhvatni rezultat
-1.455.517,00 €

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	
Ukupno faktursano u m³	3.730.037
Faktursano fizičkim licima (m³)	2.230.889
Faktursano pravnim licima (m³)	1.499.148

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Kategorija	Podatci
Broj korisnika fizička lica	5.735 (17,8%)
Broj korisnika pravna lica	32.290 (82,2%)
Stepen neprihodovane vode (%)	55%
Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m ³)	7,32

 Internet stranica
www.vodovodbudva.me

Adresa
Trg Sunca br. 1, 85310, Budva

Naziv vršioča

DOO „Vodovod i kanalizacija - Cetinje“ Cetinje

E-mail
kontakt@vilkct.me

Javno vodosnabdijevanje

371 (6.0%) =

371 (6,9%)

Broj zaposlenih za regulisane
komunalne djelatnosti

Broj zaposlenih angažovanih na
drugi način

Količina potisnute vode (m^3)
5.676.060

Potraživanja od kupaca
1.898.945 €

82%

Adresa

Ulica 16 br. 2G, 81250, Cetinje

Javno vodosnabdijevanje

371 (3) 00

→ 5.015 (93,1%)

Fakturnisane količine za javno vodosnabdijevanje

Kultursanoo fakturanso II m³

Eaktūreans fizičkum licima (m^3)

Falsifications maximum license (m3)

889,853	746,963	142,890
---------	---------	---------

Ukupno faktursano u m ³	Faktursano fizičkim licima (m ³)	Faktursano pravnim licima (m ³)
1.000.000	800.000	200.000

Rashodi poslovanja
2.617.255,00 €

A donut chart with a light purple center and a dark purple ring. The dark purple ring contains the white text "71%".

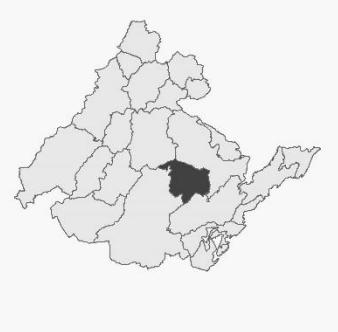
Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Obaveze
13.796

Fakturisano € u 2024. god.

Naplaćeno € u 2024. god.

1.533.477,00 € 1.256.465,83 €

Naziv vršnjoca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad

E-mail vik@danilovgrad.me

Javno vodosnabdijevanje

490 (54%) ─ Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Broj zaposlenih za regulisane
komunalne djelatnosti

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način

Količina potisnute vode (m^3)
8.339.140

Potraživanja od kupaca
1.258.115 €

Stopa naplate

104%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Rashodi poslovanja
1.511.477,00 €

Faktursano fizičkim licima (m ³)	1.184.216
Faktursano pravnim licima (m ³)	475.390

 Ukupno faktursano u m³	54.063
 Faktursano fizičkim licima (m³)	37.256
 Faktursano pravnim licima (m³)	16.807

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Kategorija	Vrednost	Delenje (%)
Broj korisnika ukupno	489	42 (8,6%)
Broj korisnika fizička lica	447	447 (91,4%)
Broj korisnika pravna lica	42	42 (8,6%)

Stepen neprihodovane vode (%)

80%

Mjesečna potrošnja vode fizicka lica (m³)

11,58

Javno vodosнabdjivanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Kategorija	Vrednost	Delenje (%)
Broj korisnika ukupno	9.014	490 (5,4%)
Broj korisnika fizička lica	8.524	8.524 (94,6%)
Broj korisnika pravna lica	490	490 (5,4%)

Adresa
Jefta Čaja Šćepanovića bb, 81410, Danilovgrad

 Internet stranica
www.vik-dg.me

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

42 (8,6%) ▶

489

447 (91,4%) ▶

Broj korisnika ukupno

Icon representing a house with a person inside.

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	
Ukupno faktursano u m³	54.063
Faktursano fizičkim licima (m³)	37.256
Faktursano pravnim licima (m³)	16.807

 Neto sveobuhvatni rezultat
4.023,00 €

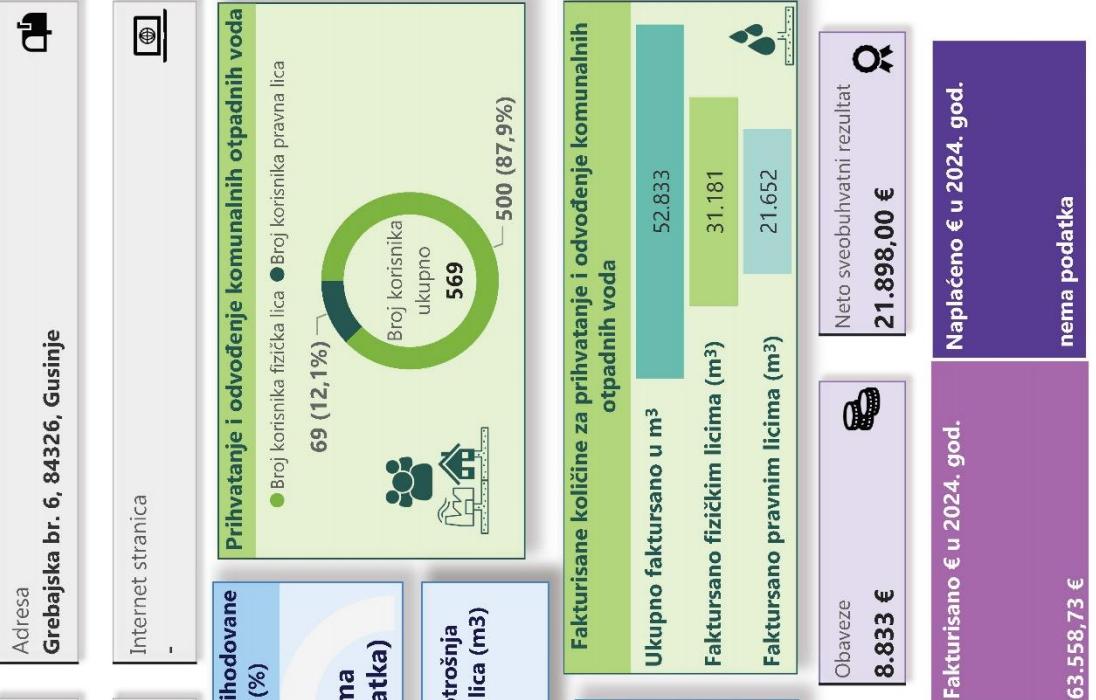
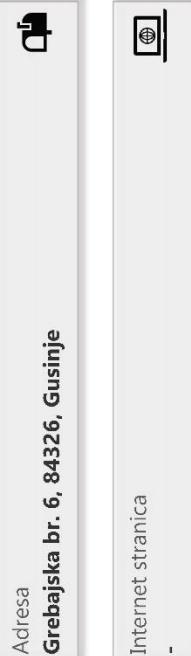
Naplaćeno € u 2024. god.	Fakturisano € u 2024. god.
1.531.195,00 €	1.474.603,00 €

Naziv vršioca
DOO „Komunalne djelatnosti“ Gusinje

Adresa
Grebajska br. 6, 84326, Gusinje

E-mail
komunalnedjelatnosti@opstinaagusinje.me

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin

Adresa

IV proleterske bb, 81210, Kolašin

E-mail

vodovod@opstinkolasin.me

Internet stranica

www.vodovodkl.me

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

196 (8,3%) ↘

Broj korisnika uku...

2.355

↪ 2.159 (91,7%)

(Nema podatka)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)

12,49

Stepen neprihodovane vode (%)

81 (15,4%) ↘

Broj korisnika uku...

525

↪ 444 (84,6%)

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

Ukupno faktursano u m³

422.080

Ukupno faktursano u m³

92.864

Faktursano fizičkim licima (m³)

51.830

Faktursano pravnim licima (m³)

41.034

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
1

Količina potisnute vode (m³)
(nema podatka)

Potraživanja od kupaca

514.844 €

Rashodi poslovanja

462.337,00 €

Obaveze

111.838 €

Neto sveobuhvatni rezultat

9.295,00 €

Prihodi poslovanja

Fakturisano € u 2024. god.

301.870,48 €

Rashodi poslovanja

462.337,00 €

Stopa naplate

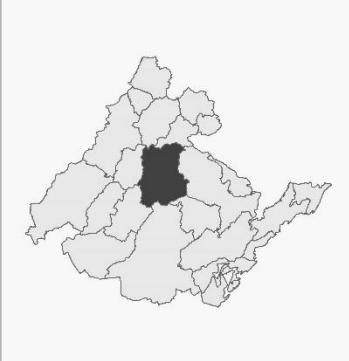
102%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

98%

Naplaćeno € u 2024. god.

295.536,04 €

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija Kotor“ Kotor

Adresa
Škaljari bb, 853330, Kotor

E-mail
vodovod.kotor@t-com.me

Internet stranica
www.vodovodkotor.com

Adresa
Škaljari bb, 853330, Kotor

Internet stranica
www.vodovodkotor.com

Javno vodosnabdijevanje

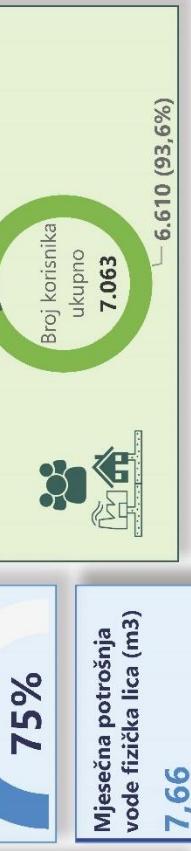
● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

1.063 (6,6%)

Broj korisnika uкупno

16.091

Ukupno vodosnabdijevanje

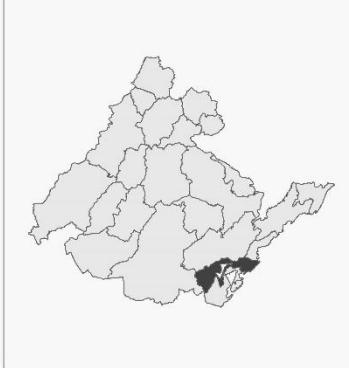

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti

102

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
4

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

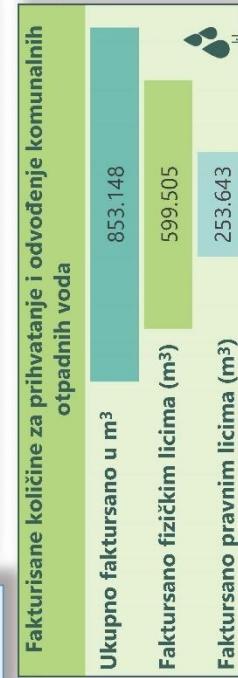
● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

453 (6,4%)

Broj korisnika uкупno

7.063

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Ukupno faktursano u m³

1.930.519

Faktursano fizičkim licima (m³)

1.380.970

Faktursano pravnim licima (m³)

549.549

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Prihodi poslovanja

3.796.501,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Rashodi poslovanja

3.488.247,00 €

Naziv vršioca
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić

Naziv vršioca

E-mail
info@vodovodnik.me

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

1.444 (5,5%)

Broj korisnika ukupno
26.195

24.751 (94,5%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti

186

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
6

6

Količina potisnute vode (m³)
12.592.310

Prihodi poslovanja
4.662.611,00 €

Potraživanja od kupaca
5.152.219 €

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Ukupno faktursano u m³
3.650.456

Faktursano fizičkim licima (m³)
3.187.481

Faktursano pravnim licima (m³)
462.975

Rashodi poslovanja
4.613.572,00 €

Obaveze
816.168 €

Neto sveobuhvatni rezultat
170.381,00 €

Naplaćeno € u 2024. god.
3.547.428,89 €

Adresa
Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica
www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

Adresa

Hercegovački put br. 4, 81400, Nikšić

Internet stranica

www.vodovodnik.me

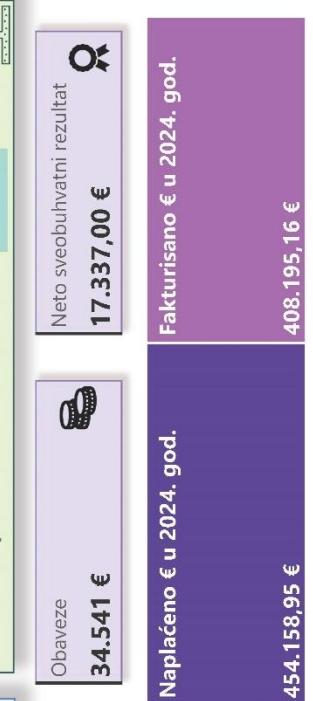
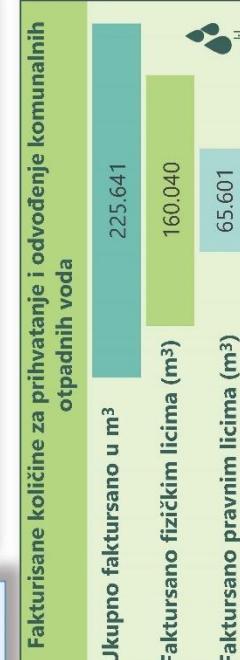
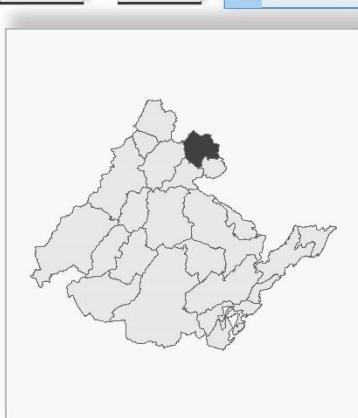
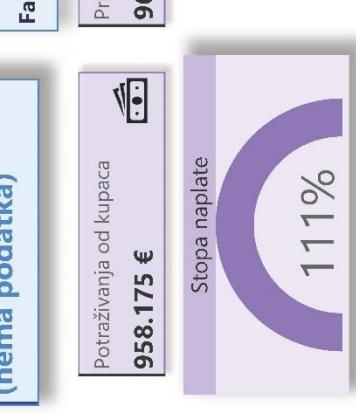
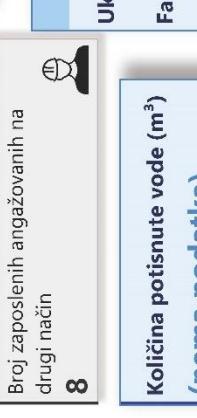
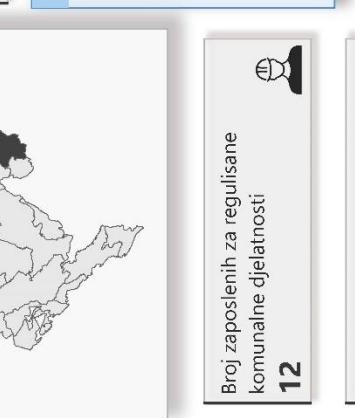
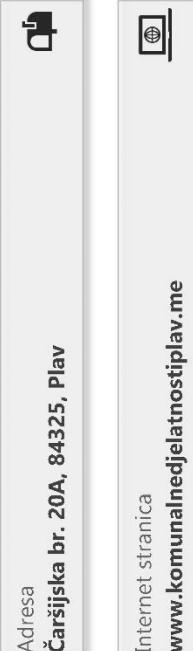
Adresa

Naziv vršioca
DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav

Adresa
Čaršijska br. 20A, 84325, Plav

E-mail
komunalnoplav@hotmail.com

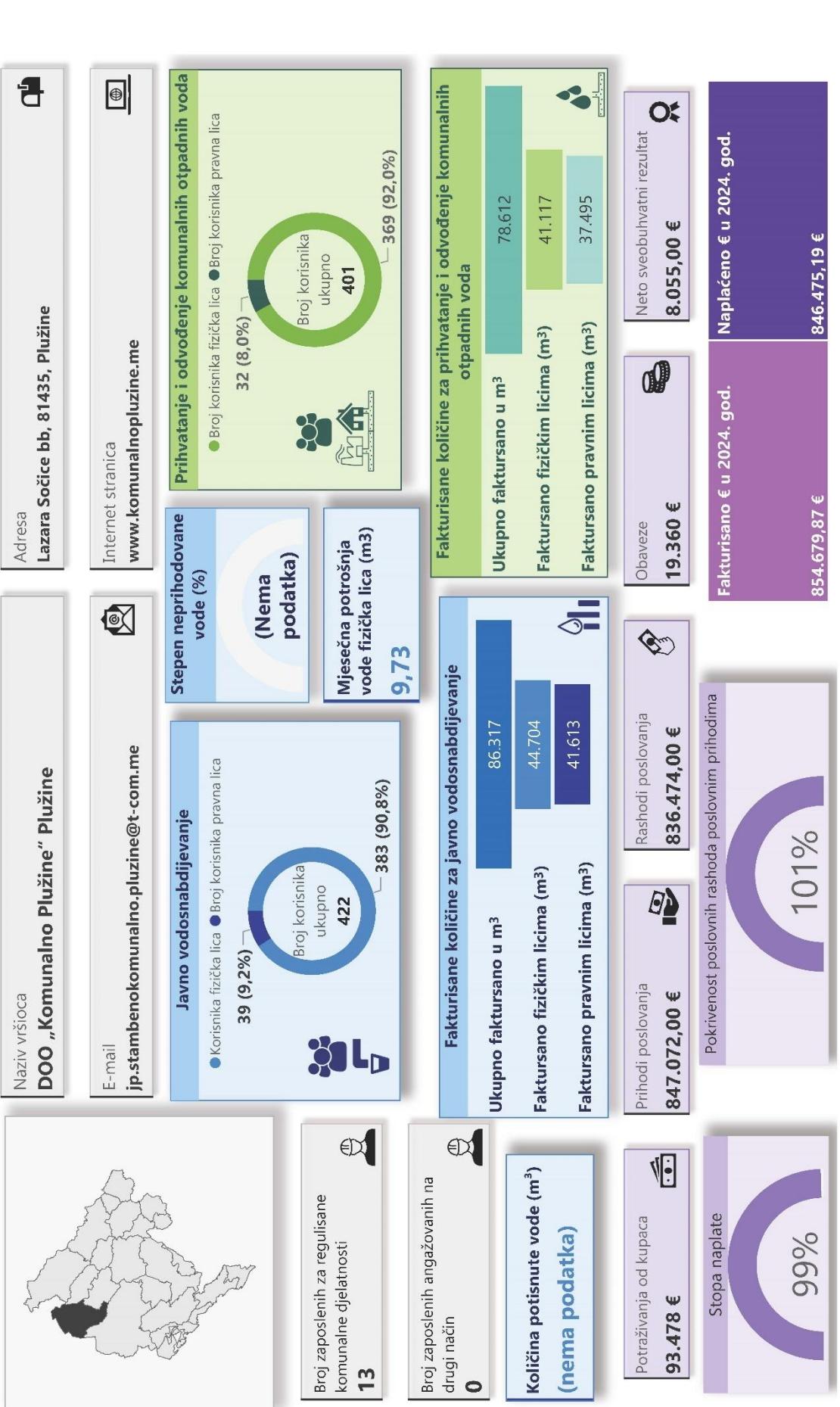

Fakturisano € u 2024. god.

408.195,16 €

454.158,95 €

408.195,16 €

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica

Adresa
Zetskih vladara bb, 81000, Podgorica

E-mail
vikpg@t-com.me

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
543

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
0

Količina potisnute vode (m³)
39.452.020

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

Stepen neprihodovane vode (%)

53%

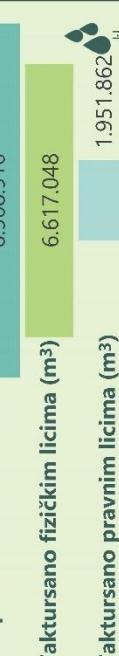
Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
13,88

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Ukupno faktursano u m³

Faktursano fizičkim licima (m³)

Faktursano pravnim licima (m³)

Obaveze
2.356.657 €

Neto sveobuhvatni rezultat

-1.225.797,00 €

Fakturisano € u 2024. god.

11.176.541,17 €

Naplaćeno € u 2024. god.

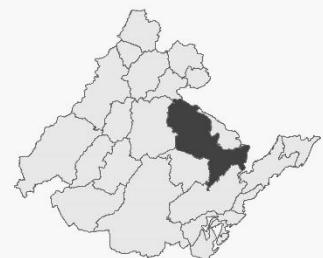
10.987.019,38 €

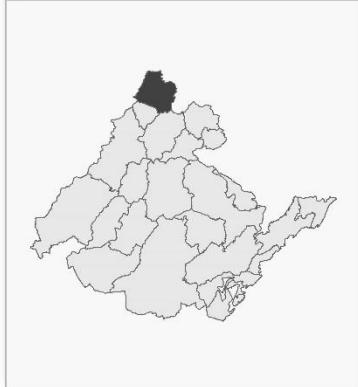
Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

94%

Stopa naplate

98%

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje

Adresa
Jaha Kurtagića bb, 84310, RožajeE-mail
vodovodrozaje@t-com.meInternet stranica
www.vodovodrozaje.me

Javno vodosnabdijevanje

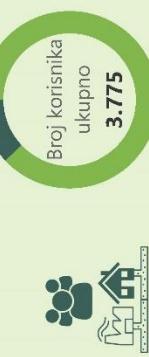
● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

455 (12,1%) ↘

Stepen neprihodovanje
(Nema podatka)Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
15,42

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

454 (12,0%) ↘

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

3.321 (88,0%) ↘

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

Ukupno faktursano u m³

764.905

Faktursano fizičkim licima (m³)

613.191

Faktursano pravnim licima (m³)

151.714

Ukupno faktursano u m³

721.157

Faktursano fizičkim licima (m³)

581.386

Faktursano pravnim licima (m³)

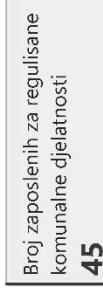
139.771

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način

0

Količina potisnute vode (m³)
(nema podatka)Prihodi poslovanja
679.238,00 €Potraživanja od kupaca
1.474.171 €Obaveze
10.628 €Rashodi poslovanja
734.396,00 €Neto sveobuhvatni rezultat
-56.016,00 €Fakturisano € u 2024. god.
590.277,68 €Naplaćeno € u 2024. god.
526.528,08 €Stopa naplate
89%Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
92%

Naziv vršioca

DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik

Adresa

Šavnička 1 br. 5, 81450, Šavnik

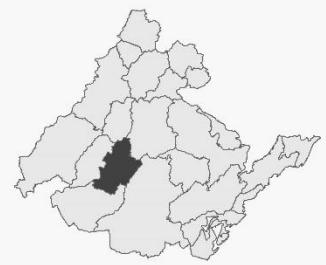
E-mail

komunalno.savnik@gmail.com

Internet stranica

-

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

38 (13,9%) ↗

(Nema podatka)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
5,34

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
11

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
2

Količina potisnute vode (m³)
(nema podatka)

Potraživanja od kupaca
40.594 €

Prihodi poslovanja
470.137,00 €

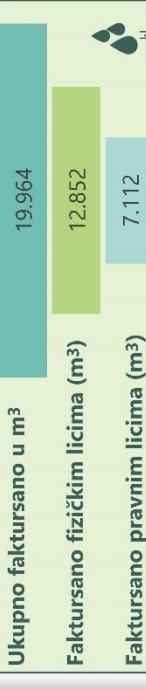
Rashodi poslovanja
446.209,00 €

Fakturisano € u 2024. god.
21.676,00 €

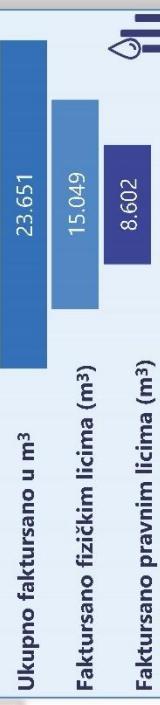
Neto sveobuhvatni rezultat
21.676,00 €

Obaveze
23.162 €

Fakturisane količine za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Stopa naplate
67%

Naplaćeno € u 2024. god.
29.022,99 €

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat

Adresa

II dalmatiniske brigade br. 3, 85320, Tivat

E-mail
vik-tivat@t-com.me

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

751 (6,5%)

Broj korisnika ukupno

11.566

└ 10.815 (93,5%)

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
61

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
3

Stepen neprihodovane vode (%)

31%

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
10,94

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

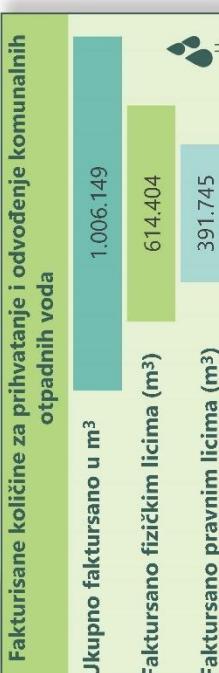
Ukupno faktursano u m³
2.060.823

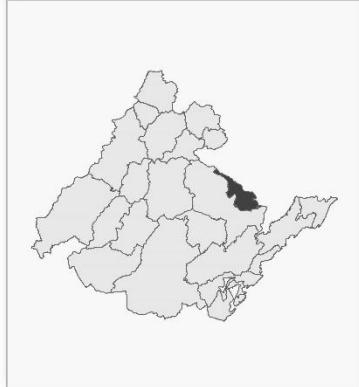
Faktursano fizičkim licima (m³)
1.420.284

Faktursano pravnim licima (m³)
640.539

Faktursano fizičkim licima (m³)
614.404

Faktursano pravnim licima (m³)
391.745

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija Tuzi“ Tuzi

Adresa
Ulica 12 br. 48, 81206, Tuzi

E-mail

vodovod-ujesjellesi.tuzz@hotmail.com

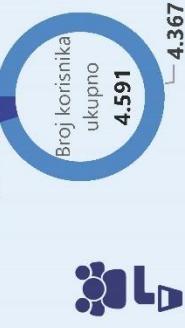
Internet stranica
https://vutz.me/me/

Javno vodosnabdijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

224 (4,9%)

Stepen neprihodovanje

(Nema podatka)

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
6

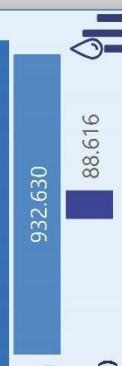

Količina potisnute vode (m³)
(nema podatka)

Prihodi poslovanja
47

Ukupno faktursano u m³

1.021.246

Fakturisane količine za prihvatanje i odvodjenje komunalnih otpadnih voda

Ukupno faktursano u m³

Fakturisane količine za javno vodosnabdijevanje

Ukupno faktursano u m³

Rashodi poslovanja

Potraživanja od kupaca
133.912 €

Obaveze

19.523 €

Neto sveobuhvatni rezultat

59.895,00 €

Fakturisano € u 2024. god.

498.747,11 €

Naplaćeno € u 2024. god.

390.650,00 €

Stopa naplate

110%

78%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Naziv vršioca

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj

Adresa

Majke Tereze bb, 85360, Ulcinj

E-mail

nkpul@t-com.me

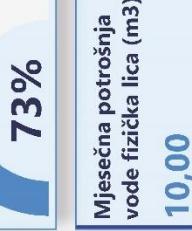

Javno vodosнabдijevanje

● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

1.054 (8,9%)

↓ 10.780 (91,1%)

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

628 (10,2%)

↓ 5.530 (89,8%)

Stepen neprihodovanje vode (%)

73%

Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

● Broj korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

824.970

↓ 713.295

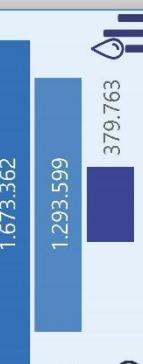

Fakturisane količine za javno vodosнabдijevanje

Ukupno faktursano u m³

1.673.362

↓ 1.293.599

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
14

Prihodi poslovanja
2.598.863,00 €

Količina potisnute vode (m³)
6.246.000

Potraživanja od kupaca
1.350.176 €

Rashodi poslovanja
3.095.808,00 €

Stopa naplate
108%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

Naplaćeno € u 2024. god.
2.207.039,64 €

Neto sveobuhvatni rezultat
-678.390,00 €

Fakturisano € u 2024. god.
2.049.009,03 €

Naziv vršioca

DOO „Komunalno i vodovod“ Žabljak

Adresa
Narodnih heroja br. 3, 84220, Žabljak

E-mail

doo.kivzabljak@gmail.com

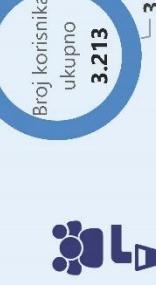

Internet stranica
<https://komunalnovodovodzabljak.me/>

Javno vodosnabdijevanje

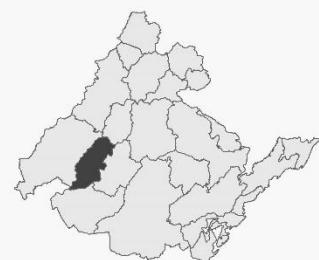
● Korisnika fizička lica ● Broj korisnika pravna lica

209 (6,5%)

Stepon neprihodovanje
(Nema podatka)

Mjesečna potrošnja vode fizička lica (m³)
7,81

Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti
27

Broj zaposlenih angažovanih na drugi način
16

Količina potisnute vode (m³)
(nema podatka)

Potraživanja od kupaca
1.151.839 €

Stopa naplate
94%

Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima
104%

Fakturisano u 2024. god.
1.699.574,21 €

Fakturisano € u 2024. god.
1.592.531,02 €

Naplaćeno € u 2024. god.
50.635,00 €

Neto sveobuhvatni rezultat
50.635,00 €